

Genesis

1

- ¹ Sa umpisa, dinyag Namalyari ya langit buy babun luta. ² Sa panawun na abiin, ayin pun anyuy babun luta buy ayin gisay dakun sabêt man sa babun luta. Pansanipan nadiglêm ya nalalêy lanêm. Buy ya Ispiritun Namalyari, idi ya sa babun lanêm.
- ³ Amêsên, sinabin Namalyari, “Mabiyang sawang.” Buy nabiyang yabay sawang. ⁴ Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd. Buy in-isyay nay sawang sa nadiglêm. ⁵ Binêg Namalyari ya sawang un “allu” buy ya nadiglêm, binêg nan “yabi”. Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na nunay allu.
- ⁶ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Mabiyang pisaêtan sa pibunakan lanêm. Abiin na misyay sa lanêm ya idi sa aypa buy sa lanêm ya idi sa babu.” ⁷ Dinyag Namalyari ya pisaêtan na abiin buy in-isyay nay lanêm ya idi sa babu buy ya lanêm ya idi sa aypa. Buy nalyari yabay. ⁸ Binêg Namalyari ya pisaêtan na abiin un “langit”. Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na ikalway allu.
- ⁹ Sinabin Namalyari, “Milaku sa gisay lugal ya lanêm amên nasday namalay luta.” Buy nalyari yabay. ¹⁰ Binêg Namalyari ya namalay luta un “luta,” buy ya lanêm ya niaawyun, binêg nan “dagat.” Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd. ¹¹ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Mabiyang kaganawan kalasin tanaman sa babun luta, ya tanaman na mam-in bini buy puun kayuy managêy. Ya kaganawan abiin sila, managêy ayun sa pangatanaman la.” Buy nalyari yabay. ¹² Tinumubu yabay sa babun luta ya kaganawan kalasin tanaman, tanaman na mam-in bini buy puun kayuy managêy. Ya kaganawan abiin sila, nanagêy ayun sa pangatanaman la. Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd. ¹³ Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na ikatluy allu.
- ¹⁴ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Mabiyang sawang sa langit amên misyay ya allu sa yabi. Buy abiin na pakadyag patanda' un mani allu, mani panawun, buy mani tawun. ¹⁵ Mam-in sawang sa luta ya mani sawang ya idi sa langit.” Buy nalyari yabay. ¹⁶ Dinyag Namalyari ya luway mangaragul la sawang, ya mamut sabay ya mam-in maragul la sawang nu allu buy ya buwan sabay ya mam-in pêrad da sawang nu yabi. Buy dinyag na êt ta mani bêtêwên. ¹⁷ Indin Namalyari ya mani sawang nga abiin sa langit amên mam-in sawang sa babun luta. ¹⁸ Mam-in sawang nga mani abiin sa allu buy yabi buy pisyayên na sawang sa nadiglêm. Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd.

- ¹⁹ Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na ikaapat ta allu.
- ²⁰ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Mabiyang ya lanêm un magmikakalasi ya kênâ buy mabiyang sa babun lutan magmikakalasi ya uybun manuk ya mallumpad.” ²¹ Kabay dinyag yabay Namalyari ya mangaragul la kênâ sa dagat buy kaganawan idi bayduy manginawanên. Buy dinyag na êt ta magmikakalasin uybun manuk. Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd. ²² Pinagpalan Namalyari ya abiin. Sinabi na, “Magpakalakê kaw wa kaganawan mambumyay ya idi sa lanêm buy pakapnun yuy dagat. Magpakalakê kaw êt ta mani uybun manuk sa babun luta.” ²³ Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na ikalimay allu.
- ²⁴ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Mabiyang sa babun luta un magmikakalasi ya ayup ya ubat sa luta, mani masilêb buy asê masilêb, buy mani ayup pa mandumakap.” Buy nalyari yabay. ²⁵ Dinyag nay kaganawan abiin. Nakit Namalyari ya si dinyag na, mamangêd.
- ²⁶ Pamakayari, sinabin Namalyari, “Amêsên, daygên tamuy tawu ayun sa wangis tamu. Sabay siyay mamaala sa kaganawan mani kênan lanêm ya idi sa dagat buy sa mani uybun manuk ya mallumpad. Siyay mamaala sa mani ayup pa masilêb buy asê masilêb, buy sa mani ayup pa mandumakap.”
- ²⁷ Dinyag yabay Namalyari ya tawu, liyaki buy babayi ayun sa wangis na.
- ²⁸ Pamakayari, pinagpalan Namalyari ya mani tawun abiin buy sinabi na kalla, “Manganak kaw malakê buy pakapnun yuy babun luta buy sakupun yu. Pan-ipabaala ku kamuyuy kaganawan idi sa babun luta, mani kênan lanêm ya idi sa dagat buy mani uybun manuk ya mallumpad buy kaganawan ayup pa mamita.”
- ²⁹ Pamakayari, sinabin Namalyari sa mani tawun abiin, “Pan-idin ku kamuyuy kaganawan pan-itanêm ma managêy un nagbut-u buy puun kayuy managêy. Si abiin sila maêkan yu. ³⁰ Si kaganawan tanaman pan-idin ku sa kaganawan mangaragul la ayup, kaganawan uybun manuk ya mallumpad, buy kaganawan ayup pa mamita.” Buy nalyari yabay.
- ³¹ Nakit Namalyari ya si kaganawan dinyag na, taganan mamangêd. Inlumibas ya yabi buy nagsalwang nga mamut, abiin na ikaanêm ma allu.

2

Nagpaynaway Namalyari sa ikapituy allu

- ¹ Kabay nayaran dinyag Namalyari ya langit, babun luta, buy kaganawan mani bagay ya idi baydu.
- ² Nayaran Namalyari ya dinyag na sa ikaanêm ma allu. Kabay sa ikapituy allu, nagpaynawa ya. ³ Pamakayari, pinagpalan Namalyari ya ikapituy allu.

Dinyag nan banal la ikapituy allu gawan nagpaynawa ya sa allun abiin pamakayari nan dinyag ga kaganawan. ⁴ Parabaysên na panyag Namalyari sa kaganawan bagay ya idi sa langit buy kaganawan bagay ya idi sa babun luta.

Nanugêl silan Adan buy si Eva sa Eden

Sabitun dinyag Namalyari ya babun luta buy langit, ⁵ ayin pun tanaman o gitna sa babun luta, tagawan asê pun namauran na Panginuun Namalyari. Buy ayin pun tawuy manggitna. ⁶ Nuwa dilag gan mag-awas ya lanêm sa luta. Umawas sa abiin papakun sa kaganawan lugal sa babun luta. ⁷ Buy ya Panginuun Namalyari, nanyag yan tawuy liyaki. Nangwa yan luta ya sabay ya daygên nan lawinin tawu. Pamakayari, kinayupan nay balungus buy nabiyang yan biyay.

⁸ Nanyag ya Panginuun Namalyarin gisay lugal la kabagbagan ya idi sa êtêb puputakan mamut. Eden na lagyun abiin. Indin Namalyari baysên ya liyaki ya dinyag na. ⁹ Ya Panginuun Namalyari, pinatubu nay kaganawan puun kayuy mamangêd êlêwên buy manganyaman na tagêy. Indin na êt sa bunak kabagbagan ya puun kayuy mam-in biyay ya ayin katganan buy puun kayuy mam-in katandan nu sabêt ta mangêd buy nadawak.

¹⁰ Dilag ilug sa Eden ya manukusuk papakun sa kaganawan tanaman ya idi sa kabagbagan. Buy manukusuk ka abiin pasalwang sa Eden, buy nisyay ya abiin sa apat ta ilug. ¹¹ Pishon na lagyun nunay ilug. Manukusuk ka ilug ga abiin sa lutan Havilah ya dilag gintu. ¹² (Mangangêd da gintuy idi sa lutan abiin. Dilag êt berelio^a buy mani mangakamal la batuy onix sa Havilah.) ¹³ Gihon na lagyun ikalway ilug. Manukusuk ka ilug ga abiin sa lutan Cush.^b ¹⁴ Tigris ya lagyun ikatluy ilug. Manukusuk ka ilug ga abiin sa êtêb puputakan mamut sa katganan Asiria. Buy Eufrates ya lagyun ikaapat ta ilug.

¹⁵ Ya Panginuun Namalyari, indin nay liyakin abiin sa kabagbagan ya pambêgên Eden amên gambulun buy saysayên nay abiin. ¹⁶ Buy ya Panginuun Namalyari, sinabi na sa liyakin abiin, “Malyari mun kanên na kaganawan tagêy puun kayuy idi sa kabagbagan, ¹⁷ alwa ta dayin abituy tagêy gisay puun kayu. A mu sêpat kanên na tagêy puun kayun abitu ya mam-in katandan tungkul sa mangêd buy nadawak, ta nu kanên muy tagêy abitu, pilmin mati ka.”

Dinyag Namalyari ya nunay babayi

¹⁸ Sinabin Panginuun Namalyari, “Asê mangêd da kay gigisay tawu. Manyag gakun tawuy makasawup buy naspat kana.”

¹⁹ Dinyag Panginuun Namalyari ubat sa luta ya kaganawan ayup buy mani uybun manuk. Ya kaganawan abiin, indani na sa liyaki amên biyan na silan lagyu. Buy nu

^a2:12 Ya berelio gisay kalasin pandaygên pabangi.

^b2:13 Dat Etiopia amêsên.

sabêt ta ibêg na kalla sabay yay lagyu la. ²⁰ Binyanan nan lagyuy mani asê masilêb ba ayup, mani uybun manuk ya mallumpad, buy mani mangasilêb ba ayup. Nuwa ayin makit si Adan^c sa mani ayup ya malyari nan mapagkasawup. ²¹ Kabay ya Panginuun Namalyari, pinaêlêk nan bêlêw si Adan. Kaban mamabêlêw ya, kingwan Namalyari ya gisay tagyang ubat sa lawinin Adan. Pamakayari, inlanib nay abiin. ²² Buy ya Panginuun Namalyari, nanyag yan babayi ya ubat sa tagyang liyaki buy indani nay babayi sa liyaki.

²³ Sinabin Adan,

“Abitu ya! Abiti yay but-u un but-u ku

buy lawinin lawini ku!

Babayi ya ibêg kana

gawan naubat ya sa liyaki.”

²⁴ Kabay pallakwanan liyaki ya bapa buy indu na amên miawyun silan asawa nay babayi amên pakadyag silan gigisay lawini.

²⁵ Nakalabus silan Adan buy asawa na, nuwa a sila madêng-êyan.

3

Nangasalanan silan Adan buy si Eva

¹ Ya utan sabay ya mapagtalipanpan sa kaganawan ayup ya dinyag Panginuun Namalyari. Gisay allu, pinatang utan ya babayi, “Pêtêg nayin sinabin Namalyari kamuyuy, ‘Agana yu kanên na tagêy mani puun kayu baydi sa kabagbagan?’ ”

² Nakitbay ya babayi sa utan, “Maêkan yan sabêt man na tagêy puun kayu baydi sa kabagbagan. ³ Nuwa sinabin Namalyari kanyan, ‘Agana yu kanên na tagêy puun kayuy idi sa bunak kabagbagan buy agana yu dukpan na ati. Nu dukpan yuy tagêy puun kayun abitu, mati kaw.’ ”

⁴ Nuwa sinabin utan sa babayin abiin, “Pilmin a kaw mati! ⁵ Kay sinabin Namalyari ya abiin gawan tanda nay pamakayari yun kanên na tagêy puun kayun abiin, makapukat kaw buy pakadyag kaw kaparisu na! Nu kanên yuy tagêy ya abiin, matandan yu nu sabêt ta mangêd buy nadawak.”

⁶ Amêsên, inêlêw babayi ya tagêy puun kayun abiin. Inisip nay manyaman na tagêy buy naidu-iduy ati. Buy inisip babayi ya biyan yan kabiyasnan un tagêy ya abiin. Kabay nangwa buy kinnan babayi ya tagêy ya abiin. Buy binyanan na êt ta asawa nay liyaki ya kaawyun na. Buy kinnan na êt. ⁷ Pamakayari, tambêng natandan liyaki buy babayi ya nakalabus sila. Kabay nangwa silan bulung kayun igus, ya pinilalanib la amên panakêp lan lawini la.

⁸ Sên kaawat tana, nalêngên liyaki buy asawa nay mamita sa kabagbagan ya Panginuun Namalyari. Kabay nagtagu sila sa mani puun kayuy idi sa kabagbagan.

^c2:20 Ya labay sabin lagyun Adan, liyaki.

⁹ Nuwa ya Panginuun Namalyari, binêg nay liyaki buy pinatang, “Antuy binyanan mu?”

¹⁰ Nakitbay ya liyaki, “Nalêngê katay mamita sa kabagbagan. Nalimu waku gawan nakalabus saku. Kabay nagtagu waku.”

¹¹ Ya Panginuun Namalyari, pinatang nay liyaki, “Sisabêt ta nagsabi kamun nakalabus ka? Kinnan muya lawês ya tagêy puun kayuy pan-ibawal kun kanên mu ta?”

¹² Sinabin liyaki, “Si abituy babayi ya indin mu kangku, nangwa yan tagêy abiin na puun kayu buy indin na kangku. Kabay kinnan ku êt.”

¹³ Buy ya Panginuun Namalyari, pinatang nay babayi, “Uysiyan dinyag muyay abitu ta?”

Nakitbay ya babayi, “Gawan tinalipanpanan nakun utan! Kabay kinnan kuy tagêy.”

¹⁴ Buy ya Panginuun Namalyari, sinabi na sa utan,

“Pan-isumpa kata gawan tinalipanpanan muy babayin ati.

Gawan sa dinyag mu, kay kakapad muy makadanas sa sumpan ati sa kaganawan ayup.

Sa buun biyay mu, dumakap ka.

Buy si kanên mu, abu.

¹⁵ Sika buy babayi, mipati kaw.

Buy si layi na buy layi mu, mipati.

Yapungun layin babayi ya ulu mu.

Buy tuktukun muy buwê na.”

¹⁶ Buy ya Panginuun Namalyari, sinabi na sa babayin abiin,

“Gawan sa dinyag mu, nu mangalêk ka, makatanam kan kasakitan buy sa panganak mu, makatanam kan sadyay ilab.

Labay muy asawa mu,

nuwa asawa muy manakup kamu.”

¹⁷ Buy ya Panginuun Namalyari, sinabi na kan Adan,

“Gawan inlêngê muy asawa mu buy kinnan muy tagêy ya imbawal kun kanên mu, isumpa kuy luta.

Sa buun biyay mu,

magkasakit kan manggitna amên dilag kan kanên.

¹⁸ Pawan diwi buy pawan têtak ya tumubu sa luta.

Buy si kanên muy maubat sa tanaman sa panggitnan.

¹⁹ Amên dilag kan kanên, kaylangan mun magpakasakit buy sayngêtan, anggan mag-udung ka sa lutay pinangubatan mu.

Gawan naubat ka sa luta,

mag-udung ka sa luta.”

²⁰ Eva ya impalagyun Adan sa asawa na^d gawan si Eva ya indun kaganawan tawu sa babun luta.

²¹ Buy ya Panginuun Namalyari, nanyag yan mani yaming ubat sa balat mani ayup para kan Adan buy kan Eva buy pinayamingan na sila. ²² Buy ya Panginuun Namalyari, sinabi na, “Kaparisu taminay liyakin ati. Tanda nayna nu sabêt ta mangêd buy nadawak. Kaylangan tamun apatên na liyakin ati amên a ya makaêkan tagêy puun kayuy mam-in biyay ya ayin katganan. Ta nu kanên nay tagêy ya abiin, ayina mati kanuman.” ²³ Kabay ya Panginuun Namalyari, impatas nay tawu sa kabagbagan ya pambêgên Eden amên manggitna ya sa lutay ubatan na.

²⁴ Pamakayari nan intabi ya liyaki, niutus yan mani kerubin^e sa puputakan mamut sa agid kabagbagan ya pambêgên Eden. Binyanan nay mani kerubin un ispaday mag-apuy-apuy amên bantayan lay dan papakun sa puun kayuy mam-in biyay ya ayin katganan.

4

Pinatin Cain si Abel

¹ Ginêtan Adan na asawa nay si Eva buy nabuktut ya. Nakaanak silan anak ka liyaki ya pinalagyunan lan Cain.^f Sinabin Eva, “Nakaanak kakun anak ka liyaki gawan sa sawup Panginuun.” ² Asê naêpêng, in-anak Evay gisa pun na anak ka liyaki ya naglagyun Abel.

Magpastul tupa si Abel, buy manggitnay naman si Cain. ³ Gisay allu, nantan si Cain un mani pupul na amên iandug sa Panginuun. ⁴ Nangway naman êt si Abel un gisay panganay ya tupa, pinati na, buy in-andug na sa Panginuun ya mamangêd da dakay. Nalabayan Panginuun si Abel buy ya andug na. ⁵ Nuwa asê nalabayan Panginuun si Cain buy ya andug na. Kabay nasusukdêm ya gawan sa sadyay suluk buy lungkut na.

⁶ Pamakayari, pinatang Panginuun si Cain, “Siyang magsuluk ka yata? Siyang pakasukdêm kaya ta?” ⁷ Nu mangêd da dinyag mu, sêpat kan matula. Nuwa nu nadawak ka dinyag mu, ya kasalanan para yan masilêb ba ayup ya manduyung kamu. Labay kasalanan, sirên naka. Nuwa kaylangan mun sambutun na kasalanan.”

⁸ Gisay allu, sinabin Cain sa patêl nay si Abel, “Maku kita sa panggitnan.” Sên idi silayna baydu, dinagus Cain na patêl nay si Abel buy pinati naya.

⁹ Pamakayari, pinatang Panginuun si Cain, “Antuy binyanan patêl mu ya si Abel?”

^d3:20 Ya lagyun Eva, kasinêg sa sabin Hebreo un “bumyay”.

^e3:24 Ya kerubin gisa yay kalasin ang-el ya dilag palakpak.

^f4:1 Ya lagyun Cain, kasinêg sabin Hebreo un “nakakwa”.

Nakitbay si Cain, “A ku tanda. Ta unu sikuy manaysay ali ku?”

¹⁰ Pamakayari, sinabin Panginuun, “Sabêt ta dinyag mu? Malêngê kuy man-angaw ubat sa lutay dayan patêl muy mamêg kangku. ¹¹ Amêsên, pan-isumpa kata. A kayna malyarin manggitna sa lutan ati gawan ya lutan ati nabiyon dayan patêl muy pinati mu. ¹² Agyan sabêt ta itanêm mu sa luta, asê tumubu. Buy nagtapan ka tana sa babun luta.”

¹³ Pamakayari, sinabin Cain sa Panginuun, “Mabayat ya parusa mu kangkuy Panginuun! ¹⁴ Amêsên, pan-ipatas muku sa lugal la ati amên mipakarayu waku kamu. Nagtapan naku tana sa babun luta buy nu sisabêt man na makakit kangku, pilmin patin laku.”

¹⁵ Nuwa sinabin Panginuun kan Cain, “Asê. Ta sisabêt man na mamati kamu, ablasên ku yan katipitu.” Buy binyanan Panginuun tanda' si Cain amên a ya patin sisabêt man na makakit kana.

Ya pamilyan Cain

¹⁶ Pamakayari, inlakwanan Cain na Panginuun buy nanugêl ya sa lugal ya naglagyun Nod.^g Ya Nod, idi ya sa agid kabagbagan ya pambêgên Eden ya idi sa êtêb puputakan mamut. ¹⁷ Ginêtan Cain ya asawa na, buy nabuktut ya. Nakaanak silan gisay anak ka liyaki ya pinalagyunan lan Enoc. Sa panawun na abiin, namipaydêng si Cain balayan ya pinalagyunan nan Enoc bilang pangganaka sa anak na. ¹⁸ Nakaanak si Enoc gisay anak ka liyaki ya si Irad. Si Irad, nakaanak yan gisay liyaki ya si Mehujael. Si Mehujael, nakaanak yan gisay liyaki ya si Metusael. Buy si Metusael, nakaanak yan gisay anak ka liyaki ya sabay si Lamec.

¹⁹ Si Lamec, nakapag-asawa yan luway babayi. Ya lagyun nuna, Ada buy ya lagyun ikalwa, Zilla. ²⁰ In-anak Ada ya liyaki ya si Jabal. Si Jabal ya nunan tawuy manugêl sa tolda buy magpastul mani ayup. ²¹ Jubal la lagyun patêl Jabal. Si Jubal la nunay tawu ya manênan alpa buy mangayup bulugudyung. ²² Nakaanak si Zilla un anak ka liyaki ya pinalagyunan nan Tubal-Cain. Manyag si Tubal-Cain mani kasangkapan na tangsu buy mani kasangkapan na bakal. Naama ya lagyun patêl Tubal-Cain.

²³ Gisay allu, sinabin Lamec sa luway asawa na,

“Ada buy Zilla, lêng-ên yuku.

Pinati kuy gisay liyaki ya kabataan

gawan sinugat naku.

²⁴ Nu makatapituy pangablas sa tawuy mamati kan Cain,
pitumpu buy pituy pangablas sa tawuy mamati kangku.”

Nanganak si Eva un gisa pun na anak ka liyaki

^g4:16 Ya labay sabin lagyun Nod, mibita-bitu.

²⁵ Ginêtan manguman Adan si Eva buy nanganak si Eva un gisa pun êt ta anak. Set ya impalagyu na sa anak.^h Sinabi na, “Binyanan nakun Namalyarin gisa pun na anak ka liyaki ya kasagilin Abel ya pinatin Cain.”²⁶ Nakaanak liyaki si Set ya pinalagyunan nan Enosh. Sa panawun na abitu, nag-umpisan mangulimên na mani tawu sa Panginuun.

5

Ya layin Adan

¹ Ya kwentun ati tungkul sa mani layin Adan.

Sabitun dinyag Namalyari ya tawu, dinyag na sila ayun sa wangis na.² Dinyag Namalyari ya liyaki buy babayi buy pinagpala na sila. Buy sên dinyag Namalyari ya mani tawu, binêg na silan “tawu”.

³ Sabitun dinalan buy tatlumpuy tawun nan Adan, nakaanak yan liyaki ya pinalagyunan nan Set ya kawangis na.⁴ Pamakayarin in-anak si Set nabyay si Adan walun dalan na tawun. Buy dilag yapun êt kaatag anak ka lawyaki buy babayi.

⁵ Nabyay si Adan siyam ma ralan buy tatlumpuy tawun bayu ya nati.

⁶ Sên dinalan buy limay tawun nan Set, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Enosh.⁷ Pamakayarin in-anak si Enosh, nabyay si Set walun dalan buy pituy tawun. Buy dilag yapun êt kaatag anak ka lawyaki buy babayi.⁸ Nabyay si Set siyam ma ralan buy mapu buy luway tawun bayu ya nati.

⁹ Sabitun siyam mapuy tawun nan Enosh, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Kenan.¹⁰ Pamakayarin in-anak si Kenan, nabyay si Enosh walun dalan buy mapu buy limay tawun. Buy dilag yan kaatag anak ka lawyaki buy babayi.

¹¹ Nabyay si Enosh siyam ma ralan buy limay tawun bayu ya nati.

¹² Pitumpuy tawun Kenan, sabitun nakaanak yan liyaki ya naglagyun Mahalalel.

¹³ Pamakayarin in-anak si Mahalalel, nabyay si Kenan walun dalan buy apattapuy tawun. Buy nakaanak yapun êt kaatag anak ka lawyaki buy babayi.¹⁴ Nabyay si Kenan siyam ma ralan buy mapuy tawun bayu ya nati.

¹⁵ Anêm mapu buy limay tawun Mahalalel sabitun nakaanak yan liyaki ya naglagyun Jared.¹⁶ Pamakayarin in-anak si Jared, nabyay si Mahalalel walun dalan buy tatlumpuy tawun. Buy nakaanak yapun êt kaatag anak ka lawyaki buy babayi.

¹⁷ Nabyay si Mahalalel walun dalan buy siyam mapu buy limay tawun bayu ya nati.

¹⁸ Dinalan buy anêm mapu buy luway tawun Jared sabitun nakaanak yan liyaki ya naglagyun Enoc.¹⁹ Pamakayarin in-anak si Enoc, nabyay si Jared walun dalan na tawun. Buy nakaanak yan kaatag anak ka lawyaki buy babayi.²⁰ Nabyay si Jared siyam ma ralan buy anêm mapu buy luway tawun bayu ya nati.

^h4:25 Ya labay sabin lagyun Set, indin.

²¹ Anêm mapu buy limay tawun Enoc sabitun nakaanak yan liyaki ya naglagyun Metusela. ²² Pamakayarin in-anak si Metusela, sa lalên tatlun dalan na tawun buun bêkên pansunulun Enoc ya Namalyari. Buy nakaanak si Enoc kaatag anak ka lawyaki buy babayi. ²³ Nabyay si Enoc tatlun dalan buy anêm mapu buy limay tawun. ²⁴ Buun bêkên sinunul Enoc ya Namalyari. Pamakayari, napanat si Enoc gawan kingwa yan Namalyari.

²⁵ Dinalan buy walumpu buy pituy tawun Metusela sabitun nakaanak yan liyaki ya pinalagyunan nan Lamec. ²⁶ Pamakayarin in-anak si Lamec, nabyay si Metusela pitun dalan buy walumpu buy luway tawun. Buy nakaanak yan kaatag anak ka lawyaki buy babayi. ²⁷ Nabyay si Metusela siyam ma ralan buy anêm mapu buy siyam ma tawun bayu ya nati.

²⁸ Dinalan buy walumpu buy luway tawun Lamec sabitun nakaanak yan liyaki.

²⁹ Impalagyun Lamec sa anak nay Noe.ⁱ Sinabi na, “Noe ya lagyu na gawan pas-êyên nay nakêm tamun kaganawan magkasakit gawan sa sumpan Namalyari sa luta.” ³⁰ Pamakayarin in-anak si Noe, nabyay si Lamec liman dalan buy siyam mapu buy limay tawun. Buy nakaanak yan kaatag anak ka lawyaki buy babayi.

³¹ Nabyay si Lamec pitun dalan buy pitumpu buy pituy tawun bayu ya nati.

³² Liman dalan na tawun Noe sabitun naanak na silan Shem, Ham, buy si Jafet.

6

Nagin nadawak ya mani tawu

¹ Nag-umpisan inlumakêy mani tawuy manugêl sa babun luta. Buy nanganak silan malakêy anak ka babayi. ² Nakit mani anak Namalyari ya naiduy mani anak ka babayin abiin. Kabay namili silan mani babayi ya pinag-asawa la.^j ³ Amêsên, sinabin Panginuun, “Asê manugêl kanuman na ispiritu ku sa mani tawu gawan dilag silan lawini. A ku tulutan bumyay ya mani tawun igit sa dinalan buy luwampuy tawun.”^k

⁴ Dilag iganti^l sa babun luta sa panawun na abitu, buy agyan êt pamakalibas panawun na abitu. Ya mani iganti sabay silay naanak mani anak Namalyari sa anak mani tawu. Ya mani iganti sabay ya mani dakilay sundalus buy pikatandan sa panawun na abiin.

ⁱ5:29 Ya lagyun Noe kasinêg sabin Hebreo un “pumasêy”.

^j6:2 Pan-isipin mani tawu amêsên ya mani anak Namalyari ya mani ang-el ya niawyun kan Satanas. Pan-isipin kaatag mani tawu ya mani anak Namalyari sabay ya mani anak Set.

^k6:3 Malyarin paradi êt, “Lasakên kuy mani tawun ati bayu mayari ya dinalan buy luwampuy tawun.”

^l6:4 Sa Hebreo, Nephilim.

⁵ Nakit Panginuun ya nadawak ka diyag mani tawu sa babun luta. Tanda nay pawan nadawak ka pan-isipin mani tawu. ⁶ Kabay nalêlêy nakêm Panginuun ya siyan dinyag naya pun na mani tawu sa babun luta. ⁷ Kabay sinabin Panginuun, “Lipulun kuy kaganawan tawuy dinyag ku, kaganawan ayup, kaganawan uybun manuk, buy kaganawan ayup ya mamita sa luta. Lipulun kuy kaganawan abiin sila gawan nalêlêy nakêm ku ya siyan dinyag ku sila pun.” ⁸ Nuwa si Noe, kapapaidu ya sa pangêlêw Panginuun.

Inligtas Namalyari si Noe

⁹ Ati ya layi ya naubat kan Noe.

Si Noe matinêk yay liyaki. Ayin makit ta nadawak sa pangatawu na buy mamita ya sa kalabayan Namalyari. ¹⁰ Nakaanak si Noe un tatluy anak ka liyaki ya silan Shem, Ham, buy Jafet.

¹¹ Nakit Namalyari ya nadawak ka pandaygên mani tawu sa babun luta buy mapamasakit sila. ¹² Nakit Namalyari ya nadawak ka tawu sa babun luta ta pawan kadawakan na pandaygên la. ¹³ Kabay sinabin Namalyari kan Noe, “Lipulun kuy kaganawan tawu gawan mapamasakit sila. Pilmin lipulun kuy mani tawu buy babun luta. ¹⁴ Kabay manyag kan kakaragulan barku ubat sa puun kayun mani Sipres. Manyag kan mani silid sa lalên abiin na barku. Punwan mun pamigta ya lalên barku buy kasawangan na. ¹⁵ Ati ya kadang barkuy daygên mu, dinalan buy tatlumpu buy lima buy ya kakwal na, luwampu buy luway metru. Buy ya tag-ay na, mapu buy apat ta metru. ¹⁶ Manyag kan pagdungawan^m sa barku. Kaylangan ya bubung abiin, kapitnay metru sa babun lingling. Buy manyag kan pasbul sa agid barku buy daygên mun tatluy palapag ya barku. ¹⁷ Lanabên kuy babun luta. Mati ya kaganawan tawu buy kaganawan ayup ya idi sa babun luta. ¹⁸ Nuwa manyag gakun kasunduwan kamu. Sika buy asawa mu buy mani anak muy lawyaki buy ya mani asawa la, magsakay kaw sa barku. ¹⁹ Kaylangan mamisakay ka êt kaganawan kalasin mani ayup ya mipaparis amên mabyay sila kaawyun mu. ²⁰ Gisay paris uybun manuk, gisay paris ayup, gisay paris ayup ya mandumakap, magdani sila kamu amên mabyay. ²¹ Kaylangan kan mantan kaganawan kalasin kanên sa barku, kanên para sa mani ayup buy kanên para kamuyu.”

²² Dinyag Noe ya kaganawan in-utus Namalyari kana.

7

¹ Sinabin Panginuun kan Noe, “Magsakay ka sa barku kaawyun na pamilya mu ta kay kakapad muy tawu sa babun luta ya matinêk sa pangêlêw ku. ² Sa balang

^m6:16 Malyari êt, bubung.

kalasin malinis ya ayupⁿ, mantan kan pituy paris buy sa balang kalasin madinat ta ayup,^o mantan kan gisay paris. ³ Sa balang kalasin uybun manuk, mantan ka êt tipituy paris. Isakay mu sa lalên barkuy kaganawan ayup amên bumyay sila. ⁴ Pamakayarin pituy allu, mamauran naku sa babun lutan apattapuy allu buy apattapuy yabi. Buy lipulun kuy kaganawan nagbiyay baydi sa babun lutay dinyag ku.”

⁵ Kabay dinyag Noe ya kaganawan in-utus Panginuun kana.

⁶ Sên nallanab bana sa babun luta, si Noe anêm ma ralan nay tawun na.

⁷ Nagsakay si Noe kaawyun na asawa na buy maanak nay lawyaki, kaawyun na asawa la amên miligtas sila sa lanab. ⁸ Ya kaganawan kalasin mangalini ya ayup, kaganawan kalasin mangadinat ta ayup, kaganawan kalasin uybun manuk, buy kaganawan kalasin ayup pa mandumakap, ⁹ nagdani kan Noe ya balang paris ayup. Ya balang kalasin ayup ya mipaparis, nagsakay sila sa barku ayun sa utus Namalyari kan Noe. ¹⁰ Pamakayarin pituy allu, inlumbug gan lanêm ya babun luta.

¹¹ Anêm ma ralan nay tawun Noe sabitun mapu buy pituy allu un ikaluway buwan. Sa panawun na abiin, inlumtus ya lanêm kaganawan sibul ubat sa lalên luta. Nibuklat ta langit buy nanguran sadyay lakas. ¹² Buy nanguran sa babun lutan apattapuy allu buy apattapuy yabi.

¹³ Sa allun abiin, nagsakay sa barku silan Noe buy asawa na kaawyun na maanak nay lawyaki ya silan Shem, Ham, buy Jafet buy ya asawan tatluy anak nay lawyaki. ¹⁴ Kaawyun la êt ya kaganawan kalasin mangasilêb ba ayup, kaganawan kalasin asê mangasilêb ba ayup, kaganawan kalasin ayup pa mamita buy mandumakap, buy kaganawan kalasin uybun manuk. ¹⁵⁻¹⁶ Ya kaganawan kalasin ayup nagdani kan Noe un paris-paris buy nagsakay sa barku ayun sa in-utus Namalyari kana buy insaran Namalyari ya pasbul barku.

¹⁷ Sa lalên apattapuy allu, inlumbug ga babun luta. Kabay tinumag-ay ya lanêm angga sa inlumpaw wa barku. ¹⁸ Sadyay nay lanab sa babun luta buy inlumpaw.

¹⁹ Kapantutumag-ay lanab angga sa matugpawan nan lanêm ya kaganawan mangatag-ay ya bung-uy. ²⁰ Kapantutumag-ay lanêm anggan pituy metruy tag-ay abiin ubat sa tungatung mani bung-uy. ²¹ Nati ya kaganawan nabyay sa babun luta. Nati ya kaganawan uybun manuk, kaganawan asê masilêb ba ayup, kaganawan mangasilêb ba ayup, kaganawan ayup pa mandumakap, buy kaganawan tawu.

²² Nati ya kaganawan mambumyay sa babun luta. ²³ Nalipul ya kaganawan nabyay sa babun luta, ya kaganawan tawu, kaganawan ayup, kaganawan ayup pa mandumakap, buy kaganawan uybun manuk. Kay silan Noe buy pamilya nay nabyay kaawyun na kaganawan ayup ya idi sa lalên barku.

²⁴ Inlumbug ga babun luta sa lalên dinalan buy limampuy allu.

ⁿ7:2 Ya labay sabin malinis ya ayup abitu silay malyarin iandug sa Namalyari.

^o7:2 Ya labay sabin madinat ta ayup abitu silay asê malyarin iandug sa Namalyari.

Namalay luta

¹ Nuwa asê nalitêpan Namalyari si Noe buy kaganawan mangasilêb ba ayup, buy kaganawan asê masilêb ba ayup ya idi sa barku. Ingkayup nay angin sa babun luta buy nag-umpisan inyêmêpay lanêm. ² Natugpawan ya lanêm ya inlumtus ubat sa lalên luta. Nisaray langit buy tinunggên na uran. ³ Kapanyêyêmêpa pun lanêm sa babun luta. Pamakayarin dinalan buy limampuy allu, nayêpa tay lanêm sa babun luta. ⁴ Sên mapu buy pituy allun ikapituy buwan, nisadsad ya barku sa bung-uy Ararat. ⁵ Kapanyêyêmêpa pun lanêm. Sa nunay allun ikamapuy buwan, inlumtaw wa tungatung mani bung-uy.

⁶ Pamakayarin apattapuy allu, imbuklat Noe ya awang ya dinyag na. ⁷ Impalpad Noe ya gisay uwak sa lawasan barku. Miudung-udung mallumpad da uwak angga sa mamalay lanêm sa babun luta. ⁸ Pamakayari, namipalpad si Noe un patipati amên matandan na nu naglanêm pun ya babun luta. ⁹ Nuwa ayin mapag-ugpan na patipati gawan pawa pun lanêm ya makit na sa babun luta. Kabay nag-udung ya kan Noe. Pamakayari, intag-ay Noe ya gamêt na. Buy nag-ugpa sa gamêt nay patipati buy insun nan manguman sa lalên barku. ¹⁰ Namalibas pun si Noe un pituy allu buy impalpad nay na êt ta patipati. ¹¹ Sên yabi yana, baydu pun nag-udung kan Noe ya patipati buy dilag ginan gêgtan na nailêy bulung kayun ulibu! Kabay natandan Noe ya nayêpay nay lanêm. ¹² Pamakayari, namalibas pun si Noe un pituy allu buy namipalpad dina êt patipati. Nuwa asina nag-udung nga patipati kan Noe.

¹³ Sa mumunay allun mumunan buwan, sên anêm ma ralan buy gisay tawun nan Noe, imbuklat nay pasbul barku buy nakit nay ayin nan lanêm ya babun luta. ¹⁴ Sa ikalimampu buy pituy allun ikalway buwan, taganan namalay nay luta.

¹⁵ Sinabin Namalyari kan Noe, ¹⁶ “Magsalwang kaw na sa barku, sika, asawa mu, tatluy anak muy lawyaki buy mani asawa la. ¹⁷ Pasalwangên muy kaganawan ayup ya kaawyun mu, kaganawan uybun manuk, kaganawan ayup, buy kaganawan ayup ya mamita buy mandumakap amên lumakê sila buy mikiyat sa babun luta.”

¹⁸ Kabay nagsalwang sa barku silan Noe buy asawa na, ya tatluy anak nay lawyaki, buy asawa la. ¹⁹ Pamakayari, nagsalwang nga kaganawan ayup, kaganawan ayup ya mamita buy mandumakap, buy kaganawan uybun manuk. Nagsalwang nga abiin silay kaganawan kalasin ayup.

²⁰ Pamakayari, nanyag si Noe un pamiandugan para sa Panginuun. Namati yan mangalinis ya ayup buy mani mangalinis ya uybun manuk. Pamakayari, inêwêk nay abiin sila bilang andug sa Panginuun. ²¹ Sên nadêp Panginuun ya abiin na nabangi, sinabi na sa bêkê na, “A kina umanên isumpay babun luta amên parusan na mani tawu. Agyan pawan nadawak ka pandaygên la ubat pun sa anak sila, a kina umanên parusan na kaganawan nabyay baydi sa babun luta.

²² Kaban dilag ga babun luta, asê maputus kanuman ya panawun pananêm buy panawun pamupul, panawun nalêpêt buy panawun naumut, panawun uran buy panawun mamut, ya allu buy yabi.”

9

Nanyag ga Namalyari un pangaku kan Noe

¹ Pinagpalan Namalyari silan Noe buy tatluy anak nay lawyaki buy sinabi na kalla, “Manganak kaw malakê buy pakapnun yuy babun luta. ² Malimu kamuyuy kaganawan ayup ya idi sa babun luta, kaganawan uybun manuk ya mallumpad, kaganawan ayup ya mamita buy mandumakap, buy kaganawan kênan lanêm sa dagat. Pan-ipabaala ku kamuyuy abiin silay kaganawan ayup. ³ Malyari yun kênay kaganawan ayup ya mamitay mambumyay. Sabitun nuna, tinulutan kataw mangan kaganawan tanaman. Nuwa pantulutan kataw êt amêsên mangnan kaganawan ayup.”

⁴ “Nuwa a kaw sêpat mangnan ayup ya asê pinaday-an gawan ya daya sabay ya biyay mani tawu. ⁵ Sikuy mangkap tumbas sa mamati kamu, agyan ayup yapun, ta nu sisabêt man na mamatin kaparisu na, sikuy mamitumbas.”

⁶ “Nu patin tawuy kaparisu na, patin ya êt, gawan dinyag kuy tawu ayun sa wangis ku. ⁷ Noe, pakalak-ên yuy layi yu buy pakapnun yuy babun luta.”

⁸ Sinabin Namalyari kan Noe buy sa maanak nay lawyaki, ⁹ “Ati ya kasunduwan ku kamuyu buy sa mani layi mu, ¹⁰ sa kaganawan ayup ya kaawyun mu sa lalên barku, sa kaganawan uybun manuk, sa kaganawan ayup ya asê masilêb, buy sa kaganawan ayup pa mangasilêb. ¹¹ Ati ya kasunduwan ku kamuyu. Mangaku waku ya a kina umanên lipulun ya kaganawan nabyay sa babun luta sa kapamilatan lanab buy ayin nan lanab ya maniran babun luta.”

¹² Buy sinabin Namalyari, “Ati ya pinakatanda' un ayin katganan na kasunduwan ku kamuyu buy para êt baydu sa kaganawan ayup. ¹³ Mamipakit takun buwangaw sa mani ulap. Ya buwangaw wa abiin sabay ya pinakatanda' un pangaku ku kamuyu. ¹⁴ Nu bumudêg ga langit buy magsalwang nga buwangaw, ¹⁵ maganaka kuy kasunduwan ku kamuyu buy sa kaganawan ayup ya a kina umanên lanabên ya babun luta amên lipulun ya kaganawan nabyay. ¹⁶ Nu magsalwang nga buwangaw, maganaka kuy pangaku ku sa kaganawan nabyay sa babun luta. Manugêl kanuman ya pangakun abiin.”

¹⁷ Pamakayari, sinabin Namalyari kan Noe, “Ya buwangaw sabay ya pinakatanda' un kasunduwan ku sa kaganawan nabyay sa babun luta.”

Binumyay silan Noe buy ya tatluy anak nay lawyaki pamakayarin lanab

¹⁸ Ya tatluy lawyaki ya anak Noe ya kaawyun na sa barku sabay silan Shem, Ham, buy si Jafet. (Si Ham sabay ya bapan Canaan.) ¹⁹ Si abiin silay tatluy lawyaki ya anak Noe sabay silay pinangubatan kaganawan tawu sa babun luta.

²⁰ Manggitna si Noe buy sabay siyay nunan tawuy nananêm ubas. ²¹ Gisay allu, ninêm si Noe un alak ya diyag sa sabên ubas. Kabay nalasing ya buy nalêk ya sa tolda nan nakalabus. ²² Si Ham ya bapan Canaan, inêlêw na si Noe ya bapa na. Buy sinabi na sa luway patêl nay idi sa kasawangan tolda ya nakalabus ya bapa la.

²³ Pamakayari, nangwan êwês silan Shem buy si Jafet buy intiknal la sa bantaw la buy nakapabukut silan naku sa bapa la buy pinaêwêsan laya. Nuwa a sila nakaêlêw kana.

²⁴ Sên nimata si Noe, natandan nay dinyag bungsuy anak nay si Ham. ²⁵ Sinabin Noe,

“Pan-isumpa ku si Canaan!^P

Pakadyag yan ipus mapatêl na.”

²⁶ Sinabi na pun êt,

“Pan-ulimênên kuy Panginuun ya Namalyarin Shem!

Dayi magin ipus Shem si Canaan.

²⁷ Pakwalên pun dayin Namalyari ya lutan Jafet.

Buy manugêl ya sa toldan Shem.

Buy magin ipus dayin Jafet si Canaan.”

²⁸ Pamakayarin lanab, nabyay si Noe un tatlun dalan buy limampuy tawun.

²⁹ Nabyay si Noe un siyam ma ralan buy limampuy tawun bayu ya nati.

10

Ya mani layin Noe

¹ Ati ya layi ya naubat kan Noe, silan Shem, Ham, buy si Jafet. Si abiin silay tatluy anak nay lawyaki, nakaanak sila pamakayarin lanab.

² Si Jafet, nakaanak yan lawyaki ya silan Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshec, buy Tiras.

³ Si Gomer, nakaanak yan lawyaki ya silan Ashkenaz, Rifat, buy Togarma.

⁴ Si Javan, nakaanak yan mani lawyaki ya silan Elisha, Tarshish, Kitim buy Dodanim. ⁵ (Abiin silay mani layin Jafet. Silay pinangubatan mani tawuy manugêl sa agid dagat. Balang gisa kalla dilag lugal buy sabi.)

⁶ Si Ham, nakaanak yan lawyaki ya silan Cus, Egipto, Put, buy Canaan.

⁷ Si Cus, nakaanak yan lawyaki ya silan Sheba, Havilah, Sabta, Raama, buy Sabteca.

Si Raama, nakaanak yan lawyaki ya silan Sheba buy Dedan.

^{P9:25} Si Canaan sabay ya bungsuy anak Ham.

⁸ Si Cus, dilag yapun êt gisay anak ka liyaki ya si Nimrod. Sabay siyay nunan tawuy napas-êy buy makapangyarian sa babun luta. ⁹ Mangêd da manipipêt si Nimrod sa pangêlêw Namalyari, kabay dilag panabin ya, “Mangêd yan manipipêt sa pangêlêw Namalyari kaparisun Nimrod.” ¹⁰ Ya nunay balayan ya sakup Nimrod sabay ya Babilonia, Erec, buy Acad.^q Ya mani abiin sila sakup Shinar. ¹¹ Naku si Nimrod sa Asiria buy impaydêng nga mani balayan Nineve, Rohobot Ir, Calah, ¹² buy Resen. Resen ya pikatandan na balayan ya idi sa pibunakan Nineve buy Calah.

¹³ Si Egipto ya bapan mani Ludeo, mani Anameo, mani Lehaveo, buy mani Naftu, ¹⁴ mani Patruseo, mani Caslu, buy mani Caftoreo ya sabay ya pinangubatan Filisteo.

¹⁵ Ya panganay Canaan sabay si Sidon buy si ali na sabay si Het. ¹⁶ Si Canaan êt ta pinangubatan mani Jebuseo, mani Amoreo, buy mani Gergeseo, ¹⁷ mani Hivita, mani Arkeo, mani Sineo, ¹⁸ mani Arvadeo, mani Zemareo, buy mani Hamateo.

Paubat ta baydu, nikyat ta sa babun lutay mani Cananeo. ¹⁹ Ya katganan lugal la, paubat sa Sidon papakun sa Gerar angga sa Gaza, Sodoma, Gomorra, Adma, buy Zeboim buy angga sa Lasa.

²⁰ Abiin na kaganawan layin Ham dilag silan sarilin lugal buy sabi.

Ya mani layin Shem

²¹ Nakaanak êt mani anak ka lawyaki si Shem. Si Shem ya kakan Jafet.

Si Shem sabay ya ninunun kaganawan anak ka lawyakin Eber.

²² Ya mani anak ka lawyakin Shem sabay silan Helam, Ashur, Arfaxad, Lud, buy Aram.

²³ Ya mani anak kaman Aram sabay silan Uz, Hul, Geter, buy Mas.

²⁴ Si Arfaxad ya bapan Shela, buy si Shela ya bapan Eber.

²⁵ Si Eber nakaanak yan luway anak ka lawyaki ya silan Peleg buy Joctan.

Peleg^r ya impalagyun Eber sa anak nay liyaki gawan nikyat ya mani tawu sa babun luta.

²⁶ Si Joctan nakaanak yan anak ka lawyaki ya silan Almodad, Shelef, Hazarmavet, Jerah, ²⁷ Hadoram, Uzal, Dikla, ²⁸ Obal, Abimael, Sheba, ²⁹ Ofir, Havilah, Jobab. Si abiin silay kaganawan anak ka lawyaki anak silan Joctan.

³⁰ Nanugêl la mani tawu sa kabung-uyan ya idi sa puputakan paubat sa Mesha buy papakun sa Sefar.

^q**10:10** Malyari êt, Babilonia, Erec, Acad, buy Calne.

^r**10:25** Ya labay sabin “Peleg” “niatag”.

³¹ Ya kaganawan tawun abiin, layi silan Shem. Ya balang pamilya dilag silan sarilin lugal buy sabi.

³² Ya kaganawan tawun abiin, mani layi silan anak ka lawyakin Noe. Ya mani tawun abiin sila napakadyag magmikakaatag ga bansa. Buy namita sila pamakayarin lanab papakun sa malakêy lugal sa babun luta.

11

Pikakaatag Namalyari ya sabin mani tawu

¹ Sa panawun na abitu, gigisay sabin kaganawan tawu sa babun luta. ² Sên namitay mani tawu papakun sa lugal la idi sa puputakan, nakakit silan kapatalan ya idi sa lugal ya naglagyun Shinar. Kabay nanugêl sila baydu sa kapatalan.

³ Sinabin mani tawu sa balang gisa, “Manyag kitamun mani tisa ya ubat sa pila buy ilutu tamu amên kumdêy ya mani abiin.” Ginamit lay mani tisan abiin kasagilin mani batu buy nanggamit silan pamigta bilang samentu. ⁴ Amêsên, sinabi la sa balang gisa, “Mamipaydêng kitamun balayan buy matatag-ay ya tore ya midaus angga sa langit amên magin pikatandan kitamu buy amên a kitamu mangapisisyay sa babun luta.”

⁵ Nuwa nakuy Panginuun sa babun luta amên makit ta balayan buy ya matatag-ay ya tore ya pan-ipaydêng la. ⁶ Sinabin Panginuun, “Ya mani tawun ati mibêbêtêk sila buy gigisay sabi la. Kay umpisa pun na abiin un labay lan daygên. Kabay agyu lan daygên na kaganawan mani bagay ya labay lan daygên. ⁷ Kaksaw kaw ta magtabuy kitamu sa balayan na abiin. Pikakaatag tamuy sabin mani tawu amên a la mapukatan na balang gisa.”

⁸ Kabay in-ikyat silan Panginuun sa magmikakaatag ga lugal sa babun luta. Buy tinunggên na pamipaydêng lan balayan. ⁹ Kabay Babel^s ya bêg sa lugal la abiin gawan pikakaatag Panginuun ya sabin mani tawu baydu buy in-ikyat na sila sa magmikakaatag ga lugal sa babun luta.

Ya layin Shem

¹⁰ Ati ya layi ya naubat kan Shem. Luway tawun pamakayarin lanab, dinalan nay tawun Shem sabitun nakaanak yan liyaki ya naglagyun Arfaxad. ¹¹ Pamakayarin in-anak si Arfaxad, nabyay si Shem liman dalan na tawun buy nakaanak yan kaatag ga mani anak ka lawyaki buy mani anak ka babayi.

¹² Sên tatlumpu buy limay tawun nan Arfaxad, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Shela. ¹³ Pamakayarin in-anak si Shela, nabyay si Arfaxad apat ta ralan buy tatluy tawun buy nakaanak pun si Arfaxad kaatag anak ka lawyaki buy maanak ka babayi.

^s11:9 Ya Babel kasinêg sa sabin Hebreo un “nagulu”.

¹⁴ Sên tatlumpuy tawun nan Shela, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Eber. ¹⁵ Pamakayarin in-anak si Eber, nabyay si Shelan apat ta ralan buy tatluy tawun buy nakaanak pun si Shelan kaatag anak ka lawyaki buy maanak ka babayi.

¹⁶ Sên tatlumpu buy apat ta tawun nan Eber, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Peleg. ¹⁷ Pamakayarin in-anak si Peleg, nabyay si Eber apat ta ralan buy tatlumpuy tawun buy nakaanak pun si Eber kaatag ga lawyaki buy mani anak ka babayi.

¹⁸ Sên tatlumpuy tawun nan Peleg, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Reu. ¹⁹ Pamakayarin in-anak si Reu, nabyay si Peleg un luwan dalan buy siyam ma tawun buy nakaanak pun si Peleg kaatag ga anak ka lawyaki buy mani anak ka babayi.

²⁰ Sên tatlumpu buy luway tawun nan Reu, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Serug. ²¹ Pamakayarin in-anak si Serug, nabyay si Reu luwan dalan buy pituy tawun buy nakaanak pun si Reun kaatag anak ka lawyaki buy maanak ka babayi.

²² Sên tatlumpuy tawun nan Serug, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Nahor. ²³ Pamakayarin in-anak si Nahor, nabyay si Serug luwan dalan na tawun buy nakaanak pun si Serug kaatag anak ka lawyaki buy maanak ka babayi.

²⁴ Sên luwampu buy siyam ma tawun nan Nahor, nakaanak yan anak ka liyaki ya naglagyun Tera. ²⁵ Pamakayarin in-anak si Tera, nabyay si Nahor dinalan buy mapu buy siyam ma tawun buy nakaanak pun si Nahor kaatag anak ka lawyaki buy maanak ka babayi.

²⁶ Sên pitumpuy tawun nan Tera, nakaanak yan tatluy liyaki ya naglagyun Abram, Nahor, buy Haran.

Ya layin Terah

²⁷ Ati ya layi ya naubat kan Tera ya sabay ya bapan Abram, Nahor, buy Haran. Buy si Haran sabay ya bapan Lot. ²⁸ Nati si Haran baydu sa balayan Ur ya sakup Caldea sa lugal nu saantu ya in-anak. Nati ya kaban nabyay pun na bapa nay si Tera. ²⁹ Napag-asawan Abram ya babayi ya naglagyun Sarai. Buy napag-asawan Nahor ya babayi ya naglagyun Milca ya anak ka babayin Haran. Si Haran sabay siyay bapan Milca buy si Isca. ³⁰ Ayin anak si Sarai gawan layus ya.

³¹ Si Tera, sabay ya bapan Abram, buy apu na si Lot, buy ya manuyang nay si Sarai, nag-umpisa silan namita ubat sa Ur ya sakup mani Caldea buy napapakun sila sa Canaan. Nuwa sên inlumâtêng silan Terah buy ya pamilya na sa Haran, nanugêl silayna baydu. ³² Nabyay si Tera luwan dalan buy limay tawun bayu ya nati sa Haran.

Pinagpalan Namalyari si Abram

¹ Gisay allu, sinabin Panginuun kan Abram, “Lakwanan muy balayan mu, mani kamag-anak mu, buy pamilyan bapa mu buy maku ka sa lugal ya ituru ku kamu.

² Pakalak-ên kuy mani layi mu buy daygên ku silan pikatandan na bansa.

Pagpalên kata. Daygên katan pikatandan.

Buy pagpalên kuy malakêy tawu sa kapamilatan mu.

³ Ya magpala kamu, pagpalên kuya êt.

Buy ya mamisumpa kamu, isumpa kuya êt.

Buy sa kapamilatan mu, pagpalên kuy kaganawan tawu sa babun luta.”

⁴ Kabay sinunul Abram ya Panginuun buy namita ya sa Haran. Nakilaku êt si Lot kana. Sa panawun na abiin, pitumpu buy limay tawun nan Abram. ⁵ Sabitun namita si Abram sa Haran buy napapakun ya sa Canaan, pikilaku nay asawa nay si Sarai buy ya angkên nay si Lot. Pikilaku na êt ya kaganawan ipus na buy gintan na êt ya kaganawan pibandiyan na. Sên inlumâtêng si Abram sa Canaan, ⁶ nagdaus ya sa lugal ya naglagyun Shekem angga sa nilatêng ya sa maragul la puun kayun Moreh. Sa panawun na abiin, manugêl la mani Cananeo sa lugal la abiin. ⁷ Gisay allu, nagpakit ta Panginuun kan Abram buy sinabi, “Idin kuy lutan ati sa mani layi mu.” Kabay nanyag si Abram pamiandugan para sa Panginuun sa lugal la abiin.

⁸ Paubat baydu, namita si Abram papakun sa mani bung-uy ya idi sa puputakan ya idi sa agid Betel buy impaydêng nay tolda na sa lugal la abiin. Ya lugal la abiin idi ya sa tatanglêwan mamut ya idi sa agid balayan Ai. Nanyag êt baydu si Abram gisa pun na pamiandugan para sa Panginuun buy inulimên nan manguman na Panginuun. ⁹ Pamakayari, namita si Abram papakun sa kakyangan ya naglagyun Negeb.

Naku si Abram sa Egipto

¹⁰ Sa panawun na abiin, dilag sadyay layang sa Canaan. Kabay inlumunsan si Abram sa Egipto amên manugêl baydu. ¹¹ Bayu sinumun si Abram sa Egipto, sinabi na sa asawa nay si Sarai, “Naidu ka. ¹² Nu makit kan mani Egipcio, sabin lay, ‘Ya babayin ati, asawa yan Abram.’ Pamakayari, patin nakun mani Egipcio, nuwa paulayên lakan mabyay. ¹³ Kabay sabin mu sa mani Egipcio ya mipatêl kita amên gawan kamu magin mangêd da kabilyan ku buy a laku patin.”

¹⁴ Sên inlumâtêng sa Egipto silan Abram buy si Sarai, nakit mani Egipcioy naidu si Sarai. ¹⁵ Nakit mani upisyal Faraon si Sarai buy sinabi la kanay naidu si Sarai. Pamakayari, gintan la si Sarai sa palasyun Faraon. ¹⁶ Nagin maganaka kan Abram si Faraon gawan kan Sarai. Kabay binyanan na si Abram mani tupa, mani baka, mani bulugan buy babayi ya asnu, mani lawyaki buy babayi ya ipus buy binyanan na ya êt mani kamelyu.

¹⁷ Nuwa pinasakit Panginuun si Faraon buy kaganawan idi baydu sa palasyu gawan sa asawan Abram ya si Sarai. ¹⁸ Kabay binêg Faraon si Abram buy sinabi,

“Para ya bayduy dinyag mu kangku ta? Uysiyen a muya sinabi kangkuy asawa mu awêd si Sarai ta? ¹⁹ Uysiyen sinabi muya kangkuy patêl mu si Sarai ta? Kabay pinag-asawa kuya. Ati yay asawa mu. Kêwên muya buy mita kawna!”

²⁰ Pamakayari, in-utus Faraon ya mani sundalus nay ipatas silan Abram. Kabay namita sa Egipto si Abram buy ya asawa na buy gintan lay kaganawan pibandiyan la.

13

Naku si Abram sa Hebron buy naku si Lot sa Sodoma

¹ Kabay namita si Abram sa Egipto kaawyun nay asawa na buy gintan lay kaganawan pibandiyan la buy napapakun sila sa Negeb.^t Nakilaku êt si Lot kan Abram. ² Sa panawun na abitu, mabandi si Abram. Malakêy ayup na, buy dilag yan malakêy pilak buy gintu. ³ Pamakayarin inlakwanan Abram ya Negeb, kapag-alis-alis na angga sa nilatêng ya sa lugal la pinipaydêngan nan tolda ya sabay ya lugal ya idi sa pisaêtan Bethel buy Ai. ⁴ Buy sabitun nuna, nanyag si Abram nunay pamiandugan sa lugal la abiin buy inulimên nan manguman baydu ya Panginuun.

⁵ Namita si Lot kaawyun Abram. Dilag silan malakêy tupa buy kambing, malakêy baka, buy mani tolda. ⁶ Nuwa gawan malakêy ayup Abram buy si Lot asê makanukad kallay pagpastulan para sa mani ayup la. Kabay a sila malyarin magpamisan sa gigisay lugal. ⁷ Kabay nag-umpisan misusuluk ka mani ipus lan luwa. Sa panawun na abiin, manugêl êt ta mani Cananeo buy mani Perezeo sa lugal la abiin.

⁸ Kabay sinabin Abram kan Lot, “Agana kita misuluk ta mikamag-anak kita buy asê êt sêpat misuluk ya mani ipus ta. ⁹ Makwal la abiti ya lugal. Si daygên ta, misyay kitan luwa. Nu udi ya labay mu, maku waku sa wanan. Nu wanan na labay mu, maku waku sa udi.”

¹⁰ Kabay inêlêw Lot ya kaganawan lugal. Buy nakit nay malakêy lanêm sa kapatalan Jordan angga sa Zoar. Ya lugal la abiin mamangêd kaparisun kabagbagan Panginuun^u buy kaparisun lugal Egipto. (Sa panawun na abiin, asê pun inupud Panginuun ya lugal Sodoma buy Gomorra.^v) ¹¹ Kabay pinilin Lot ta kapatalan nu saantu idi bayduy ilug Jordan buy nag-umpisa yan namita papakun sa lugal la idi sa êtêb puputakan. Buy nisyay si Abram buy si Lot. ¹² Nanugêl si Abram sa Canaan. Buy nanugêl si Lot narani sa mani balayan ya idi sa kapatalan. Impaydêng nay mani tolda na sa danin Sodoma. ¹³ Nadawak ka diyag mani tawuy

^t13:1 Ya labay sabin Negeb “timug ga bansa”.

^u13:10 Ya labay sabin kabagbagan Panginuun, sabay ya kabagbagan un Eden.

^v13:10 Ya Sodoma buy Gomorra ya luway balayan ya idi sa kapatalan na abiin.

manugêl sa Sodoma. Sadyay nay kasalanan ya pandaygên la sa Panginuun.

Naku si Abram sa Hebron

¹⁴ Pamakayarin inlakwanan Lot si Abram, sinabin Panginuun kan Abram, “Elêwên muy kaganawan lugal ya idi sa palitêng mu. Elêwên muy ilaga, timug, puputakan buy tatanglêwan. ¹⁵ Idin ku kamu buy sa mani layi muy kaganawan lutay makit mu, makanuman. ¹⁶ Pakalak-ên kuy mani layi mu kaparisun lakên abu sa babun lutay asê mangabilang. ¹⁷ Mita kayna buy bitên muy buun lugal amên makitan muy kadang buy kakwal na, ta idin ku kamu.”

¹⁸ Kabay in-alis Abram ya mani tolda na sa lugal ya narani sa mangaragul la puun kayu ya pibandiyan Mamre ya manugêl sa Hebron. Nanyag baysên si Abram pamiandugan para sa Panginuun.

14

Inipus arin Helam si Lot

¹ Sa panawun na abiin, si Amrafel ya arin Shinar, si Arioc ya arin Elasar, si Kedorlaomer ya arin Helam, buy si Tidal ya arin Goyim. ² Gisay allu, nipapangkat sila amên labanên lay limay ari ya sabay silan Bera ya arin Sodoma, Birsha ya arin Gomorra, Shinab ya arin Adma, SHEMEBER ya arin Zeboim, buy ya arin Bela ya pambêgên êt mani tawu un Zoar. ³ Kabay tinipun abiin silay limay ari ya mani sundalus la sa lawug Sidim ya pambêgên mani tawun Asin na Dagat.^w ⁴ Si abiin silay limay ari, sinakup silan Arin Kedorlaomer un mapu buy luway tawun. Nuwa sa ikamapu buy tatluy tawun, inlumaban silayna kana.

⁵ Sa ikamapu buy apat ta tawun, silan Arin Kedorlaomer buy ya tatluy kaatag ga ari ya kaawyun na, nasambut lay mani Refaita ya manugêl sa Astarot Carnaim, mani Zuzita sa Ham, buy mani Emita sa Shave Kiriataim. ⁶ Nasambut êt Arin Kedorlaomer buy tatluy kaatag ga arin mani Horeoy manugêl sa kabung-uyan Seir angga sa Elparan ya narani sa kakyangan. ⁷ Pamakayari, nagliput ta apat ta ari buy naku sa gisay lugal ya naglagyun Enmishpat ya pambêgên êt Kadesh. Nasambut apat ta ari ya kaganawan Amalekita buy mani Amoreoy manugêl sa lugal ya pambêgên Hazazon-tamar.

⁸ Namitay arin Sodoma, arin Gomorra, arin Adma, arin Zeboim, buy arin Bela ya si Zoar. Papakun sila sa lawug Sidim amên labanên lay apat ta ari, ⁹ ya sabay silan arin Kedorlaomer ya arin Helam, Tidal ya arin Goyim, Amrafel ya arin Shinar, buy Arioc ya arin Elasar. Kabay inlabanan apat ta ari ya limay ari. ¹⁰ Sa Sidim malakêy kali ya dilag pamigta. Sên tinumakas ya mani sundalus Sodoma buy mani sundalus Gomorra sa apat ta arin abiin, nanabu sila baydu. Nuwa ya kaatag sundalus

^w**14:3** Sabay ya Nati ya Dagat amêsên.

nakapuwayu sila buy napapakun sa mani bung-uy. ¹¹ Pamakayari, kingwan apat ta arin abiin na kaganawan pibandiyan mani tawuy manugêl sa Sodoma buy sa Gomorra. Kingwa la êt ta kanên la buy inlakwanan lay lugal. ¹² Pikilaku êt ta apat ta ari, si Lot ya angkên Abram ya manugêl sa Sodoma buy kingwa la êt ya kaganawan pibandiyan na.

¹³ Nuwa nakapuwayuy gisay liyaki ubat sa apat ta ari. Inlaku na si Abram ya Hebreo buy sinabi kanay inipus apat ta ari si Lot. Sa panawun na abiin, manugêl si Abram sa danin mangaragul la mani puun kayuy pibandiyan Mamre. Si Mamre, Amoreo ya buy sabay siyay kaka lan Escol buy si Aner. Sabitun nuna nikasundu silan Mamren mipapatêl buy si Abram ya misasawup sila sa balang gisa.

Inligtas Abram si Lot

¹⁴ Sên nallêngên Abram ya inipus si Lot apat ta ari, binêg nay tatlun dalan buy mapu buy waluy lawyaki ya kaawyun nayna paubat pun sa anak sila buy katanda silan makilaban. Kinamat lay apat ta ari angga sa lugal la naglagyun Dan. ¹⁵ Sên yabi yana, inatag Abram ya lawyakin pustu-pustu buy dinuyung lay apat ta ari. Kabay nuwayuy apat ta ari buy mani sundalus la. Nuwa si Abram buy mani tawu na, kinamat lay apat ta ari angga sa balayan Hoba ya idi sa ilagan Damasco.

¹⁶ Pamakayari, kingwan Abram ma kaganawan bagay ya tinakaw apat ta ari buy inligtas na si Lot buy kingwa nay kaganawan pibandiyan Lot buy inligtas na êt ta mani babayi buy kaatag ga mani tawu.

¹⁷ Sên nasambut Abram silan Arin Kedorlaomer buy ya kaatag mani ari ya kaawyun na, nag-udung silayna sa mani tolda la. Timbêng si Abram un arin Sodoma sa Lawug Shave ya pambêgên êt Lawug Ari. ¹⁸ Buy ya arin Salem ya si Melkizedek, nantan yan tinapay buy alak kan Abram. Si Melkizedek sabay siyay parin Katatag-ayan ya Namalyari. ¹⁹ Pinagpalan Melkizedek si Abram buy sinabi,

“Ya Katatag-ayan na Namalyari

ya nanyag langit buy babun luta, pagpalên naka.

²⁰ **Buy pan-ulimênên kuy Katatag-ayan na Namalyari**

ya nanawup kamun nanambut sa mani kapati mu.”

Indin Abram kan Melkizedek ya ikamapuy baagi sa mani pibandiyan nay kingwa na ubat sa apat ta ari.

²¹ Sinabin arin Sodoma kan Abram, “Idin mu kangkuy mani tawu ku buy kaminay kaganawan pibandiyan ku.”

²² Nuwa sinabin Abram sa arin Sodoma, “Nangaku waku sa Panginuun ya Katatag-ayan na Namalyari ya nanyag langit buy babun luta, ²³ ya a ku mangwan pibandiyan mu o agyan sêl sandalyas mu. A ku kêwên amên a mu masabin, ‘Binumandi si Abram gawan kangku.’ ²⁴ Kabay a ku mangwan pibandiyan mu liban tana sa kanên ya kinnan mani ipus ku. Nuwa idin minaman k Allan Aner, Escol, buy Mamre ya mani dakay la ta kaawyun ku sila.”

Nangakuy Namalyari kan Abram

¹ Pamakayarin kaganawan abitu, nagsabi ya Panginuun kan Abram sa sulêplêp. Sinabi na, “Abram, agana ka malimu. Sikuy mamantay^x kamu buy biyan katan mamangêd da gantimpala.”

² Nuwa sinabin Abram, “Panginuun Namalyari,^y sabêt pun na ulagan gantimpalay idin mu kangku pakan ayin nakun anak? Kay ya ipus kuy si Eliezer ya taga Damasco ya sabay ya magmanan kaganawan pibandiyen ku.” ³ Buy sinabin Abram, “A muku binyanan anak. Kabay ya ipus kuy magmanan kaganawan pibandiyen ku.”

⁴ Sinabin Panginuun kan Abram, “Asê, ta alwan siyay magmanan kaganawan pibandiyen mu, nun a ya sarili minaman anak.” ⁵ Pamakayari, pinasalwang Panginuun si Abram sa kasawangan tolda na buy sinabi, “Elêwên muy mani bêtêwên sa langit buy bilangên mu nu agyu mu. Pakadyag parabaysên kalakêy mani layi mu.”

⁶ Buy naniwala si Abram sa Panginuun kabay intuwad nayan matinêk.

⁷ Sinabi êt Panginuun kan Abram, “Sikuy Panginuun ya namipabita kamu sa Ur Caldea amên ipalaku ka sa lugal la abiti ya idin ku kamu kanuman.”

⁸ Nuwa sinabin Abram, “Panginuun Namalyari, parasaantu kun matandan ya mapakangkuy lugal la ati?”

⁹ Kabay sinabin Panginuun kan Abram, “Gêtan mu kangkuy gisay dumalagay baka ya tatluy tawun, gisay kambing ya tatluy tawun, gisay bulugan na tupa ya tatluy tawun, gisay pati-pati, buy gisay batu-batu.”

¹⁰ Kabay gintan Abram ya mani ayup sa Panginuun buy sinagsag ga balang ayup. Pamakayari, imbul-is nan pitalipay ya balang sagsag. Nuwa a na sinagsag ya mani uybun manuk. ¹¹ Nag-ugpay mani uwak amên kanên lay mani ayup. Nuwa binêyêw silan Abram.

¹² Kaban mitanglêw way mamut, man-êlêk kan bêtêw si Abram buy inupungan yan kapapalimuy dêm. ¹³ Pamakayari, sinabin Panginuun kan Abram, “Pakalêng-ên muy ati. Sa apatta ralan na tawun manugêl sa kaatag bansay mani layi mu. Ipusun buy pasakitan sila baydu. ¹⁴ Nuwa parusan kuy bansay mangipus kalla. Pamakayari, mitay mani layi mu sa bansan abiin buy mantan silan malakêy pibandiyen. ¹⁵ Nuwa mati ka sa pangatuwa buy ilbêng kan dilag kapatêtbêkan buy maku ka sa pipuunpuunan mu. ¹⁶ Pamakalibas apat ta layi, mag-udung sa lugal la

^x15:1 Sa Hebreo, sikuy panagka mu.

^y15:2 Sa Hebreo, Adonai Yahweh. Ya labay sabin Adonai, amung, magbandi, puun, ari. Ya labay sabin Yahweh, Panginuun.

ati ya mani layi mu. Ta a ku pun parusan na mani Amoreo anggan asê pun misadsad ya sadyay kadawakan la.”

¹⁷ Sên nitanglêw way mamut buy nadêm mana, nakit Abram ya gisay banga ya mag-asuk buy gisay atang. Dinuman sila sa pibunakan mani sinagsag ga ayup.

¹⁸ Kabay sa allun abitu, nanyag kasunduwan na Panginuun kan Abram buy sinabi, “Idin kuy lugal la ati sa mani layi mu ubat sa ilug ya katganan Egipto angga sa maragul la Ilug Eufrates. ¹⁹ Manugêl sa mani lugal la ati ya mani Kineo, mani Kenizeo, mani Kadmoneo, ²⁰ mani Heteo, mani Perezeo, mani Refaita, ²¹ mani Amoreo, mani Cananeo, mani Gergeseo, buy mani Jebuseo.”

16

Ya pamianak kan Ismael

¹ Ya asawan Abram ya si Sarai asê nakaanak kana, nuwa dilag yan ipus ya naglagyun Hagar ya taga Egipto. ² Gisay allu, sinabin Sarai kan Abram, “A ku tinulutan Panginuun mabiyang anak. Kabay gêtan muy ipus ku amên makaanak kaku sa kapamilatan na.”

Kabay napaawu si Abram sa sinabin Sarai. ³ Indin Sarai kan Abram ya ipus nay si Hagar amên pag-asawa naya. Nalyari ya abiin sabitun manugêl si Abram sa Canaan un mapuy tawun. ⁴ Ginêtan Abram si Hagar buy nabuktut ya.

Sên natandan Hagar ya nabuktut ya, tunggan naynan dungulun si Sarai. ⁵ Sinabin Sarai kan Abram, “Sikay magkasalanan na Abram ta sên indin ku kamuy ipus ku buy nabuktut ya, tunggan nakinan dungulun. Baalay nay Namalyari ya mangatul kantan luwa nu sisabêt kantay taganan nangasalanan!”

⁶ Nuwa sinabin Abram kan Sarai, “Kay ipus mu si Hagar. Daygên muy labay mun daygên kana.” Amêsên, nag-umpisan pinasakitan Sarai ya ipus na. Kabay tinumakas si Hagar.

⁷ Nalatêng ang-el Panginuun si Hagar ya idi sa danin libun ya idi sa kakyangan. Nadani ya abiin sa dan papakun sa Shur.

⁸ Sinabin ang-el, “Hagar ya ipus Sarai, antuy ubatan mu buy antuy lakwên mu?” Nakitbay si Hagar, “Tinumakas saku sa amung ku ya si Sarai.”

⁹ Sinabin ang-el Panginuun kan Hagar, “Mag-udung ka sa amung mu buy magpasakup ka kana.” ¹⁰ Sinabi pun êt ang-el, “Pakalak-ên kuy layi mu buy a mu agyun bilangên!”

¹¹ Pamakayari, sinabi pun êt ang-el Panginuun,

“Nabuktut kayna

buy manganak kan liyaki.

Ipalagyu mu sa anak muy Ishmael^z

^z16:11 Ya labay sabin lagyun Ishmael, malêngên Namalyari.

gawan inlêngên Panginuun ya tangis mu gawan sa kasakitan na madanasan mu.

¹² Pakadyag paran masilêb ba asnu si Ismael.

Pakipatyan nay kaganawan tawu.

Buy pakipatyan kaganawan tawu si Ismael.

Pagkatubag Ismael ya kaganawan patêl na.”

¹³ Binêg Hagar un Panginuun ya nakisabi kana un “Sikay Namalyari ya nakakit kangku”, gawan sinabi na sa sarili na, “Taganan nakit ku nayi ya Namalyari ya nakakit kangku, pakan nabyay yaku pun?” ¹⁴ Kabay ya pangasuyan na abiin, pinalagyunan “Beer-Lahai-Roi.”^a Si abiin, idi ya sa pibunakan Kadesh buy Bered.

¹⁵ Nakaanak yabay si Hagar kan Abram un anak ka liyaki ya pinalagyunan nan Ishmael. ¹⁶ Sabitun in-anak Hagar si Ishmael, walumpu buy anêm ma tawun nan Abram.

17

Ya pangakun Namalyari kan Abraham

¹ Sên siyampapu buy siyam may tawun Abram, nagpakit kanay Namalyari buy sinabi, “Sikuy Namalyari ya Makapangyarian. Mita ka sa arapan ku buy bumyay kan matinêk. ² Amêsên, manyag gakun kasunduwan kamu buy pakalak-ên kuy mani layi mu.”

³ Pamakayari, nagpalukub si Abram sa Namalyari buy nagsabi kanay Namalyari.

⁴ Sinabi na, “Ati ya kasunduwan ku kamu. Pakadyag kan bapan malakêy bansa.

⁵ Alway nan ‘Abram’ ya lagyu mu nun a ‘Abraham’^b mana gawan daygên katan bapan malakêy bansa. ⁶ Pakalak-ên kuy mani layi mu. Buy pakadyag silan mani bansa. Buy dilag pakadyag ari sa layi mu. ⁷ Manugêl kanuman na kasunduwan ku kamu buy sa sumunul la mani layi mu. Sikuy Namalyari mu buy Namalyarin mani layi mu. ⁸ Kay makitugêl ka amêsên sa Canaan, nuwa idin ku kamu buy sa mani layi muy lugal la ati makanuman buy sikuy Namalyari la.”

⁹ Pamakayari, sinabin Namalyari kan Abraham, “Sika buy ya sumunul la mani layi mu, kaylangan yun sunulun na kasunduwan na ati. ¹⁰ Ati ya kasunduwan ta buy mani layi mu, ya sunulun yu. Sika buy kaganawan lawyaki ya mani layi mu, kaylangan kaw tulin. ¹¹ Magpatuli kaw ta ati ya pinakatanda' ya pansunulun yuy kasunduwan ku kamuyu. ¹² Ya kaganawan kulaw wa lawyaki ya waluy allu pun kaylangan silan tulin. Kaylangan êt tulin ya kaganawan liyaki ya layi mu. Para êt bayduy kaganawan kulaw wa lawyaki ya pan-ianak mani ipus yu buy ya mani ipus

^a16:14 Ya labay sabin Beer-Lahai-Roi “Pangasuyan Namalyari ya Nabyay ya nakakit kangku.”

^b17:5 Ya labay sabin lagyun Abraham, bapan malakêy tawu.

ya sinaliw yu sa mani tawuy a yu kalayi. ¹³ Awu, kaylangan tulin na kaganawan lawyaki ya kulaw ya in-anak mani ipus yu buy ya mani ipus ya sinaliw yu. Buy abiin na pinakatanda' sa lawini yu ya manugêl kanuman ya kasunduan ku kamuyu. ¹⁴ Ya liyaki ya asê tuli, ituwad yuyan alwa yun kalayi ta a na sinunul ya kasunduan ku.”

Impangakun Namalyari kan Abraham ya makaanak yan liyaki

¹⁵ Sinabi êt Namalyari kan Abraham, “Alway nan Sarai ya lagyun asawa mu nun a Sara.” ¹⁶ Pagpalên ku si Sara buy makaanak ka kana. Pagpalên ku si Sara buy pakadyag yan indun malakêy bansa. Buy dilag pakadyag ari sa layi na.”

¹⁷ Pamakayari, nagpalukub si Abraham sa Namalyari. Nuwa nangkayli ya buy sinabi na sa nakêm na, “Makaanak kaku pun nayi ya dinalan nay tawun? Buy mabuktut pun nayi si Sara ya siyam mapuy tawun nana amêsên?”

¹⁸ Sinabin Abraham sa Namalyari, “Man-umasa kun pagpalên mu si Ishmael.”

¹⁹ Sinabin Namalyari, “Awu. Nuwa ya asawa mu ya si Sara, manganak yan liyaki buy ipalagyu mu kanay Isaac.” ^d Manugêl kanay kasunduan ku makanuman buy sa sumunul pun êt ta mani layi na. ²⁰ Para kan Ismael, inlêngê kata. Pagpalên ku êt si Ishmael, pakalak-ên kuy mani layi na. Pakadyag yan bapan mapu buy luway ari. Buy pakadyag dakilay bansay mani layi na. ²¹ Nuwa kan Isaac manugêl ya kasunduan ku. Sa paradi ya panawun sa kasunul la tawun, ianak Sara si Isaac.”

²² Pamakayarin pinagkasabin Namalyari si Abraham, inlakwanan yan Namalyari.

²³ Sa allun abiin, binêg Abraham silan Ishmael, buy kaganawan liyaki ya in-anak mani ipus na buy kaganawan ipus ya sinaliw na. Sinunul Abraham ya Namalyari buy tinuli nay kaganawan lawyaki. ²⁴ Sabitun tinuli si Abraham, siyamma buy siyam ma tawun nayna. ²⁵ Buy sabitun tinuli si Ishmael, mapu buy tatluy tawun nayna. ²⁶ Tinuli silan Abraham buy anak nay liyaki ya si Ishmael sa gigisay allu.

²⁷ Buy sa allu êt ta abiin tinuli ya kaganawan liyaki ya in-anak mani ipus na buy kaganawan ipus ya sinaliw na sa mani tawuy a na kalayi.

18

Nagpakit ta Panginuun kan Abraham

¹ Nagpakit ta Panginuun kan Abraham. Sa panawun na abiin, naumut ta mamut buy nakaiknu si Abraham sa susunan tolda nay nadani sa maragul la mani puun kayuy bandin Mamre. ² Sên nangêlêw si Abraham, nakit nay tatluy liyaki ya nakaidêng sa kasawangan tolda na. Tambêng yan nidêng buy timbêng na sila. Nagpalukub ya sa arapan la.

^c**17:15** Ya labay sabin lagyun Sara, prinsesa.

^d**17:19** Ya labay sabin lagyun Isaac, pangkayli.

³ Sinabin Abraham kalla, “Panguun ku, malyari kaw nayin kayêk manugêl pun amêsên baydi. ⁴ Mamakwa kun lanêm ya panguyas yun bitis yu. Buy malyari kaw magpaynawa sa lalên kayun ati. ⁵ Kabay ta nagliwa kaw kanyan, matula kun kayêk ka lingunun kataw. Igtan kataw kanên amên pumas-êy kaw. Pamakayari, malyari yun isunduy pamita yu.”

Sinabin tatluy lawyaki, “Nu parabaydu, dali kay naman.”

⁶ Kabay tambêng sinumun sa tolda si Abraham buy sinabi na kan Sara, “Kamutun mun mangwan malakêy mamangêd da arina, gêmêsên mu buy ilutu.”

⁷ Nuwayu si Abraham papakun sa pustun mani baka na buy namili yan mamangêd da biserun baka. Gintan nay abiin sa ipus na, impakatat na kana buy tambêng nan impalutu. ⁸ Indin Abraham sa tatluy lawyaki ya bakay impalutu na. Binyanan na sila êt keso buy gatas. Kaban mangan sila, nakaidêng si Abraham sa dani la sa lalên puun kayu.

⁹ Pinatang la si Abraham, “Antuy binyanan asawa mu ya si Sara?”

Nakitbay si Abraham, “Anti ya sa lalên tolda.”

¹⁰ Pamakayari, sinabin gisa sa mani lawyakin abiin, “Mag-udung ngaku baydi sa gisay tawun sa paradi êt ta buwan. Pilmin nag-anak kanan liyaki ya asawa muy si Sara.” Idi sa lalên tolda si Sara ya mallêngê sa tatluy lawyaki ya idi sa kasawangan tolda. ¹¹ Tuway na silan Abraham buy si Sara. Buy asina dayên si Sara. ¹² Kabay nangkayli si Sara buy inisip nay, “Bakêt takina amên makaanak pun buy lakay yay asawa ku. Ayin nakinan nakêm makigêt pun sa asawa ku.”

¹³ Sinabin Panguun kan Abraham, “Uysiyang nangkayli ya si Sara ta? Buy siyang sinabi nayay, ‘Tuwa kina, makaanak kaku pun nayi?’ ¹⁴ Awta, dilag nayin asê madyag ga Panguun? Mag-udung ngaku kamu sa gisay tawun sa paradi êt ta buwan, nag-anak kanan liyaki ya asawa muy si Sara.”

¹⁵ Nalimu si Sara. Kabay naglaram ya buy sinabi na, “A ku nangkayli.”

Nuwa sinabin Panguun, “Nangkayli ka.”

¹⁶ Pamakayari, nidêng nga tatluy lawyaki buy napapakun sila sa Sodoma. Namita si Abraham kaawyun na tatluy lawyaki.

Ya pamikilunuslunus Abraham sa Panguun

¹⁷ Sinabin Panguun sa sarili na, “A ku sêpat ipuglaw kan Abraham ya palanu ku. ¹⁸ Pilmin pakadyag dakila buy makapangyarian ya bansay mani layin Abraham. Buy pagpalên kuy kaganawan tawu sa babun luta sa kapamilatan na. ¹⁹ Ta pinili ku si Abraham amên turwanan nay mani anak na buy mani layi nan manunul sa mani utus ku ya manyag mangêd buy matinêk. Sa parabaydu, tupadên ku kanay mani impangaku ku.”

²⁰ Sinabin Panguun kan Abraham, “Malakêy nay pan-isabi kangku tungkul sa sadyay kadawakan mani tawuy manugêl sa Sodoma buy Gomorra. ²¹ Kabay lumunsan naku baydu ta amên makitan ku nu pêtêg o asê ya sabi tungkul kalla.”

²² Pamakayari, napapakun sa Sodoma ya luway liyaki. Nuwa si Abraham nakaidêng yapun sa arapan Panginuun. ²³ Nagdani si Abraham sa Panginuun buy namatang, “Upudun mu nayi ya mani tawuy nadawak kaawyun na mani tawuy matinêk? ²⁴ Nu manugêl la limampuy matinêk ka tawu sa balayan na abiin, upudun mu pun nayi? A mu nayi iligtas ya abiin gawan sa limampuy matinêk ka tawu? ²⁵ Tanda kuy a mu upudun ya mani tawuy matinêk kaawyun na mani tawuy manyag nadawak. Ta asê parisuy pamikiawyun mu sa tawuy matinêk buy sa tawuy manyag nadawak buy tanda yan na makatuynungan na pangatul mu sa kaganawan tawu.”

²⁶ Amêsên, nakitbay ya Panginuun kan Abraham, “Nu dilag gakun makitan na limampuy matinêk ka tawu sa Sodoma, a kina upudun gawan kalla.”

²⁷ Sinabin Abraham, “Panginuun, agyan kay tawu waku, patawarên muku ta napas-êy ya nakêm kun mamatang kamu. ²⁸ Parasaantu, upudun mu pun nayi ya balayan na abiin nu nangulang limay limampuy tawuy matinêk?”

Nakitbay ya Panginuun, “Nu dilag gakun makitan na apattapu buy limay matinêk ka tawu, a kina upudun.”

²⁹ Namatang nga êt si Abraham, “Nu dilag aapattapuy matinêk ka tawuy manugêl sa balayan na abiin, upudun mu pun nayi?”

Nakitbay ya Panginuun kan Abraham, “Nu dilag apattapuy matinêk ka tawu sa balayan na abiin, a kina upudun.”

³⁰ Sinabin Abraham, “Panginuun, agana ka dayi kayêk manubag kangku. Nu dilag tatatlumpuy matinêk ka tawuy manugêl sa balayan na abiin, upudun mu pun nayi?”

Nakitbay ya Panginuun, “Nu dilag tatatlumpuy matinêk ka tawu sa balayan na abiin, a kina upudun.”

³¹ Sinabin Abraham, “Panginuun, patawarên muku ta napas-êy ya nakêm kun mamatang kamu. Nu dilag kay luwampuy matinêk ka tawuy manugêl sa balayan na abiin, upudun mu pun nayi?”

Nakitbay ya Panginuun, “Nu dilag luwampuy matinêk ka tawu sa balayan na abiin, a kina upudun gawan kalla.”

³² Pamakayari, sinabin Abraham, “Panginuun, agana ka kayêk manubag kangku. Tulutan mukun mamatang pun kamu. Nu dilag kan makitan ya mapuy matinêk sa balayan na abiin, upudun mu pun nayi?”

Nakitbay ya Panginuun, “Nu dilag agyan kay mapuy matinêk ka tawu sa balayan na abiin, a kina upudun gawan kalla.”

³³ Pamakayarin nagsabin Panginuun kan Abraham, inlakwanan Panginuun si Abraham buy nuli si Abraham.

¹ Sên yabi yana, inlumatêng sa Sodomay luway ang-el. Sinumun sila sa pasbul balayan buy nakaiknu si Lot nadani sa pasbul balayan. Nakit Lot ya luway ang-el, nidêng ya amên têngmên sila buy nagpalukub ya sa arapan la. ² Sinabi na sa luway ang-el, “Mani amung, nu malyari, maku kaw sa bali ku. Malyari yun uyan bayduy mani bitis yu buy malyari kaw êt mabêlêw baydu amêsên yabi. Kinawasakan malyari yun isunduy pamita yu.”

Nuwa sinabin luway ang-el kan Lot, “Aganayna, ta mabêlêw kay tana sa malawang nga lugal.”

³ Nuwa nakilunuslunus si Lot sa luway ang-el ya maku sila sa bali na. Kabay nakuy luway ang-el sa balin Lot. Pamakayari, naglêan si Lot un kanên para kalla. Nallutu yan tinapay ya ayin pamalbag buy nangan sila. ⁴ Sên mabêlêw silay na, pinalitêngan mani mangatway bali la buy anak ka lawyakin Sodoma. ⁵ Binêg un mani lawyaki si Lot buy sinabi kana, “Antuy binyanan luway liyaki ya naku kamu amêsên yabi? Isalwang mu sila amên kanyan ta labay yan silan gêtan.”

⁶ Nagsalwang si Lot buy insara nay pasbul buy sinabi na sa mani lawyaki, ⁷ “Mani kaluguran, agana kaw manyag parabaysên na kadawakan. ⁸ Dilag gakun luway anak ka babayi ya asê pun tinakês liyaki. Idin ku sila kamuyu buy daygên yu kallay kaganawan labay yun daygên, nuwa agana yu pakyalaman na luway liyaki. Naku sila sa bali ku kabay kaylangan ku silan bantayan.” ⁹ Nisasabi sila sa balang gisa, “Kay dayuwan na tawun abiin, siyan panturwanan na kitamu nu sabêt ta daygên tamu ta?” Kabay sinabi la kan Lot, “Magtas ka baysên nu a mu labay daygên yan kamuy sadyay dawak kaysa sa daygên yan kalla!” Buy intulak la si Lot buy sirên layna dayi ya pasbul bali na.

¹⁰ Nuwa si abituy luway liyaki ya idi sa lalên bali, imbuklat lay pasbul buy binunay lan insun si Lot buy insara lay pasbul. ¹¹ Pamakayari, binulag luway liyaki ya anak buy mangatway liyaki ya idi sa lawasan balin Lot buy a silayna makakit. Kabay nagdalikapkapan sila tana sa lawasan.

Impatas si Lot sa Sodoma

¹² Pamakayari, sinabin luway liyaki kan Lot, “Dilag ka nayin mani kamag-anak ya manugêl baydi sa balayan? Dilag ka nayin mani manuyang nga liyaki, mani anak ka liyaki, mani anak ka babayi, o kaatag mani kamag-anak? Nu dilag, sabin mu kallay mita silayna amêsên sa balayan na ati. ¹³ Malakêy nay sabi ya nilatêng sa Panginuun tungkul sa kadawakan ya pandaygên mani tawuy manugêl baydi. Kabay in-utus na kay amên upudun na balayan na ati.”

¹⁴ Kabay inlakun Lot ya luway liyaki ya kabaan luway anak nay babayi buy sinabi kallay, “Tambêng kaw nan mita sa balayan na ati gawan upudun Panginuun ya balayan na ati!” Nuwa indap luway liyaki kay mallawêg si Lot.

¹⁵ Sên bunatbunat tana, sinabin luway ang-el kan Lot, “Tambêng kaw nan mita sa balayan na ati! Pakilaku muy asawa mu buy luway anak muy babayi amên a kaw

midamay sa pamarusan Panginuun sa balayan na ati.”¹⁶ Nuwa asê tambêng namita si Lot. Kabay gawan sa lunus Panginuun, tinambay luway liyaki si Lot buy asawa na, buy luway anak nay babayi buy insalwang sila sa kasawangan balayan.

¹⁷ Pamakayari, ya gisa sa luway liyaki, sinabi na kan Lot, “Muwayu kawnan papakun sa mani bung-uy! Agana kaw mangawing sa balayan na ati! Agana kaw tunggên sa sabêt man baydi sa kapatalan amên a kaw mati!”¹⁸ Nuwa sinabin Lot sa mani lawyakin abiin, “Amung kuway, makisabi yakun kayêk kamuyu ya agana yukina papuwayun papakun sa bung-uy.”¹⁹ Pinanyagan yukun mangêd ya lingkud mu buy impakit yuy lunus yu sa pamiligtas kangku. Nuwa a kina agyun muwayu papakun sa mani bung-uy ta bayu waku pun milatêng baydu, mati yakina.

²⁰ Makitan yu nayi ya balayan na abiin ya nadani baydi. Kay nabêlêng ya nuwa agyu kun milatêng baydu. Paulayan yukun kayêk makun muwayu baydu amên miligtas saku.”

²¹ Sinabin liyakin abiin kan Lot, “Dali kayna! Muwayu kayna baydu. A ku upudun ya balayan na abitu.”²² Nuwa kamutun yun muwayu papakun baydu ta a ku pun upudun ya balayan Sodoma anggana a kaw pun milatêng sa balayan na abitu.” Zoar^e ya lagyun balayan na abitu gawan nabêlêng ya.

Inupud Panginuun ya Sodoma buy Gomorra

²³ Matag-ay yay mamut sên nilatêng silan Lot sa Zoar.^f²⁴ Buy namauran ya Namalyari un mag-apuy-apuy ya mani batu sa Sodoma buy Gomorra.²⁵ Kabay inupud Panginuun ya luway balayan na abiin buy buun kapatalan. Naupud ya kaganawan tawuy manugêl sa mani balayan na abiin buy para êt bayduy kaganawan tanaman.²⁶ Nuwa nangawing ya asawan Lot amên êlêwên na Sodoma buy Gomorra. Kabay napakadyag yan ribultuy asin.²⁷ Pamakawasak, maranun nimata si Abraham buy naku ya sa lugal nu saantu ya pinagkasabin Panginuun.²⁸ Inêlêw Abraham ya Sodoma buy Gomorra, buy kapatalan. Buy nakit nay makudpay asuk ya magtag-ay ubat sa luta kaparisun pagtag-ay asuk ubat sa pallutwan.

²⁹ Inupud Namalyari ya mani balayan na abiin ya idi sa kapatalan. Nuwa asê nalitêpan Panginuun ya inyawad kanan Abraham ya iligtas na si Lot. Kabay iniligtas na si Lot nuwa inupud nay kaganawan manugêl sa balayan nu saantu manugêl si Lot.

Nabuktut ya luway anak Lot ya babayi

³⁰ Malimun manugêl si Lot sa Zoar. Kabay nag-alis sila kaawyun na luway anak nay babayi buy napapakun sila sa lêyang ya idi sa mani bung-uy.³¹ Gisay allu,

^e19:22 Ya labay sabin Zoar, nabêlêng.

^f19:23 o “Ugtuy nay mamut, sên nilatêng silan Lot sa Zoar.”

sinabin anak nay panganay sa ali nay babayi, “Tuway nay bapa ta,^g ayin nan mani lawyaki sa lugal la ati amên mapag-asawa ta buy makaanak kita kaparisun pandaygên mani tawu sa babun luta.³² Kabay si daygên ta, paynêmên tan malakêy alak ya bapa ta. Pamakayari, gêtan taya amên makaanak kita amên manugêl ya layi tamu.”

³³ Kabay sa yabin abiin, pinalasing lay bapa la. Pamakayari, nakigêt ya panganay sa bapa la. Nuwa asê tandan Lot ya nalyari.

³⁴ Pamakawasak, sinabin panganay sa ali nay babayi, “Saybi sikuy nakigêt sa bapa ta. Paynêmên tayna êt manguman amên lumasing ya. Pamakayari, sikay na êt ya makigêt kana buy makaanak kita kana amên manugêl ya layi tamu.”³⁵ Kabay sa yabin abiin, pinalasing layna êt ya bapa la buy nakigêt ya ali sa bapa la. Nuwa asê êt tandan Lot ya nalyari.

³⁶ Kabay nabuktut ya luway anak Lot sa kapamilatan bapa la.³⁷ Nanganak ya panganay un anak ka liyaki. Binêg nay anak un Moab. Si Moab^h sabay ya ninunun mani Moabita amêsên.³⁸ Nanganak êt ta ali un anak ka liyaki. Binêg nay anak un Ben-ammi. Si Ben-ammiⁱ sabay ya ninunun mani Ammonita amêsên.

20

Inlinlang Abraham si Abimelec

¹ Namita si Abraham sa lugal la abiin buy napapakun ya sa lugal ya idi sa pibunakan Kadesh buy Shur. Asê naêpêng, nag-alis sila sa Gerar.² Kaban idi ya sa Gerar, sinabi na sa mani tawuy patêl na si Sara ya asawa na. Pamakayari, si Abimelec ya arin Gerar nalêngê nay tungkul kan Sara. Kabay impakwa na si Sara.

³ Nuwa gisay yabi, nagsabi ya Namalyari kan Abimelec sa kapamilatan taynêp na. Sinabi kana, “Mati ka, gawan nag-asaway abiin na babayi ya kingwa mu.”

⁴ Nuwa asê pun ginêtan Abimelec si Sara. Kabay sinabi na sa Namalyari, “Panginuun, patin muku nayi buy para êt bayduy mani tawu ku agyan ayin kay kasalanan?⁵ Sinabin Abraham kangkuy patêl nay babayin ati. Buy para êt baydu si Sara, sinabi nay patêl na êt si Abraham. Kabay kingwa kuya gawan tanda kuy dalaga ya buy asê nadawak ka sangkan ku ya pinag-asawa kuya.”

⁶ Pamakayari, sinabin Namalyari kan Abimelec sa taynêp na, “Tanda kuy asê nadawak ka sangkan mu ya pinag-asawa muya. Kabay binênbênan katan dukpan muya amên a ka mangasalanan kangku.⁷ Amêsên, iudung mu si Sara sa asawa nay si Abraham gawan propeta ya. Manalangin ya para kamu amên a ka mati. Nuwa nu a mu iudung si Sara kan Abraham, pilmin mati ka buy pamilya mu.”

^g19:31 Sa kultura la, bapay naman ya mangkap pag-asawan anak la.

^h19:37 Ya “Moab” kasinêg sabin Hebreo un “bapa”.

ⁱ19:38 Ya labay sabin lagyun Ben-ammi, anak ka liyakin mani kamag-anak ku.

⁸ Pamakamaranun binêg Abimelec ya kaganawan tawwan na buy sinabi na kallay taynêp na buy nalimu sila. ⁹ Pamakayari, binêg Abimelec si Abraham buy sinabi kana, “Para ya bayduy dinyag mu kangku ta? Sabêt ta nadyag kuy nadawak kamu ta siyan binyanan muyan pamarusay kaarian ku ta? Dinyag mu kangkuy asê sêpat daygên. ¹⁰ Sabêt dayi ya maisip mu ta siyan dinyag muyay abiin ta?”

¹¹ Nakitbay si Abraham kan Abimelec, “Nadyag kuy abiin gawan indap ku nu a yu panggalangên ya Namalyari buy patin nakun mani tawu amên makwa lay asawa ku ya si Sara. ¹² Ya pêtêg, patêl ku si Sara sa bapa nuwa gisay indu na. Buy pinag-asawa kuya. ¹³ Sabitun sinabin Namalyari kangkuy lakwanan kuy balin bapa ku, sinabi ku kan Sara, ‘Agyan antuy lugal la lakwên ta, sabin mu sa mani tawuy mipatêl kita. Sa pakapakun baydu maipakit muy kaidwan muku.’ ”

¹⁴ Pamakayari, binyanan Abimelec si Abraham mani tupa, mani baka, mani lawyaki buy babayi ya ipus. In-udung na êt kan Abraham ya asawa nay si Sara.

¹⁵ Buy sinabin Abimelec, “Malyari kan manugêl sa luta ku. Mamili kan lugal ya labay mun biyan mu.”

¹⁶ Sinabin Abimelec kan Sara, “Pan-idin kuy gisay libuy pirasun pilak sa patêl mu ta amên maipapêtêg ku sa mani tawuy kaawyun mu ya a kata dinukpan buy a ka êt nangasalanan.”

¹⁷⁻¹⁸ Gawan sa pangwan Abimelec sa asawan Abraham ya si Sara, asê tinulutan Namalyari ya makaanak ya kaganawan babayi ya manugêl sa bali na. Kabay nanalangin si Abraham amên paiyulun Namalyari silan Abimelec, asawa na, buy mani babayi ya ipus na. Pamakayari, makaanak kan manguman ya mani babayi la.

21

In-anak Sara si Isaac

¹ Inlakun Panginuun si Sara ayun sa sinabi na buy tinupad nay pangaku na kana.

² Nabuktut si Sara buy nanganak yan gisay liyaki kan Abraham sa tawun ya impangakun Namalyari kana. Sa panawun na abiin, tuway na si Abraham.

³ Impalagyun Abraham sa kulaw ya Isaac.^j

⁴ Sên waluy alluy nan Isaac, tinuli yan Abraham ayun sa utus Namalyari kana.

⁵ Sabitun in-anak si Isaac, dinalan nay tawun Abraham. ⁶ Sinabin Sara, “Nakakayli yaku gawan sa dinyag Namalyari kangku buy para êt bayduy kaganawan tawuy nakabalita sa pamianak ku kan Isaac. ⁷ Ayin makapagsabi kan Abraham ya mamasusu waku pun kulaw. Nuwa nakaanak kaku pun agyan tuway na si Abraham.”

Ya pamipabitan Abraham kan Hagar buy kan Ismael

^j21:3 Ya labay sabin lagyun Isaac, mangkayli.

⁸ Dinumagul si Isaac. Buy sa alluy in-awat tan Sara si Isaac, naglêan si Abraham maragul la kalutu. ⁹ Nuwa nakit Sara si Ismael ya pan-uyamên na si Isaac. Si Ismael sabay ya anak Abraham kan Hagar ya taga Egipto. ¹⁰ Kabay sinabin Sara kan Abraham, “Sabin mu sa abiin na ipus buy sa anak nay mita silayna baydi ta asê sêpat magmanay anak ipus sa manay para kan Isaac.” ¹¹ Sadyay lungkut Abraham gawan anak na êt si Ismael. ¹² Nuwa sinabin Namalyari kan Abraham, “Agana mu paglungkutan si Ismael buy ya indu nay ipus. Lêng-ên mu si Sara ta maubat kan Isaac ya layi ya impangaku ku kamu. ¹³ Nuwa daygên ku êt gisay bansay layin Ismael gawan anak muya êt.”

¹⁴ Pamakamaranun, binyanan Abraham si Hagar kanên buy lanêm ya idi sa pamyanan ya diyag sa balat ayup. Indin nay abiin sa bantaw Hagar. Buy sinabi na kan Hagar buy kan Ismael ya mita silayna. Pamakayari, namita silan Hagar buy si Ismael buy nagtukawan sila sa kakyangan un Beer-seba. ¹⁵ Sên maubus say lanêm ya bakal lan Hagar buy si Ismael, impagêmê na si Ismael sa gisa sa mani nabêlêng nga kayu. ¹⁶ Pamakayari, niknu ya sa narayun pêrad dinalan na metruy dayu na sa anak na buy inisip nay, “A ku agyun makitan mati ya anak ku.” Kaban nakaiknu baydu si Hagar, nanyêngyêng yan nanangis.

¹⁷ Nalêngê êt Namalyari ya tangis anak Hagar. Kabay ya ang-el Namalyari ya idi sa langit binêg na si Hagar buy sinabi kana, “Uysiyan naalipusan kaya ta? Agana ka malimu, ta nalêngên Namalyari ya tangis anak mu. ¹⁸ Ipaydêng muya buy tambayên. Gawan daygên kun dakilay bansay mani layi na.” ¹⁹ Pamakayari, namipakit pangasuyan kan Hagar ya Namalyari. Kabay nakun nangasuy si Hagar buy pinakapnu nan lanêm ya pamyanan. Buy pinaynêm na si Ismael.

²⁰ Kaban mandumagul si Ismael, a ya pinaulayan Namalyari. Nanugêl si Ismael sa kakyangan buy napakadyag yan gisay matunduy ya manulipêt. ²¹ Kaban manugêl si Ismael sa kakyangan Paran, nipikilakun babayi ya ubat sa Egipto ya indu na amên pag-asawan Ismael.

Nanyag kasunduan si Abraham buy si Arin Abimelec

²² Sa panawun na abiin, naku kan Abraham silan Arin Abimelec buy ya kapitan sundalus na ya si Picol. Sinabin Abimelec kan Abraham, “Pawa kan pan-awyunan Namalyari. ²³ Sabin mu amêsên kangku sa arapan Namalyari ya a muku paglaraman. Para êt baydu sa mani anak ku buy sa mani layi ku pun êt. Kabay manyag kan mangêd kangku buy sa bansan ati nu saantu ka nakitugêl kaparisun panyag kun mangêd kamu.” ²⁴ Sinabin Abraham, “Awya, manumpa kun daygên kuy abiin.”

²⁵ Nuwa indeklamun Abraham kan Abimelec ya tungkul sa pangasuyan ya kingwan ipus arin Abimelec. ²⁶ Nuwa sinabin Abimelec, “A ku tanda nu sisabêt ta nanyag abiin. Ta kay babayu mun sinabi amêsên kangku.” ²⁷ Kabay binyanan Abraham si Abimelec mani tupa buy mani baka. Buy nikasundu sila. ²⁸ Nangwa si

Abraham sa mani tupa nan pituy babayi ya biseru buy impapawa na. ²⁹ Pinatang Abimelec si Abraham, “Kansabêt ta abiin na pituy babayi ya biserun tupay impapawa mu?”

³⁰ Nakitbay si Abraham, “Nu paawu kan kangkuy pangasuyan na ati, tanggapên muy pituy babayi ya biserun tupa.” ³¹ Kabay binêg mani tawuy lugal la abiin un “Beer-seba”^k gawan baydu nisumpa silan Abraham buy si Abimelec.

³² Sên nayari silaynan nanumpa sa balang gisa, nag-udung ngana sa lutan mani Filisteo si Abimelec buy si Picol ya kapitan sundalus na. ³³ Pamakayari, nananêm si Abraham puun kayun tamarisku sa Beer-seba. Buy nanalangin ya sa Panginuun ya Namalyarin Ayin Katganan. ³⁴ Nanugêl si Abraham sa lutan mani Filisteo sa makadang nga panawun.

22

Sinubuk Namalyari si Abraham

¹ Pamakayarin abiin, sinubuk Namalyari si Abraham. Sinabi na, “Abraham!”^l Nakitbay si Abraham, “Abiti yaku.”^m

² Sinabin Namalyari kan Abraham, “Gêtan mu sa lugal Moria ya gigisa buy kakaidwan mun anak ya si Isaac buy êwêkên muya bilang andug kangku. Ipakit ku kamuy bung-uy nu saantu mu sêpat iandug si Isaac.”

³ Maranun nimata si Abraham buy nangalak yan kayuy gamitin lan mag-andug buy insakay na sa asnu. Namita si Abraham kaawyun na si Isaac buy ya luway liyaki ya ipus na buy napapakun sila sa lugal ya sinabin Namalyari kana. ⁴ Sên tatluy alluy nan pamita la, madungawan nan Abraham ya lugal ya sinabin Namalyari kana. ⁵ Pamakayari, sinabin Abraham sa luway ipus na, “Manugêl kaw sa lugal la ati kaawyun asnu. Ta maku waku baydu buy anak ku amên ulimênên yan ya Namalyari. Pamakayari, mag-udung kay kamuyu.” ⁶ Impabakay Abraham kan Isaac ya mani kayuy gamitin la sa pag-andug. Buy gintan nay naman ya kêya buy pamagkêt. Sên mamita silayna, ⁷ sinabin Isaac sa bapa na, “Bapay.”ⁿ Nakitbay ya bapa na, “Sabêt ta abituy anak ku?”^o Sinabin Isaac, “Dilag kitay nan apuy buy pangusung, nuwa antuy biserun tupay iandug ta?”

⁸ Nakitbay si Abraham, “Anak kuway, Namalyari ya mam-i kantan biserun tupay iandug ta kana.” Buy insundu lay pamita la.

⁹ Sên nilatêng silayna sa lugal ya sinabin Namalyari kana, nanyag si Abraham

^k**21:31** Ya labay sabin Beer-seba, pangasuyan panumpa.

^l**22:1** Malyarin paradi êt: Binêg Namalyari si Abraham, “Abraham.”

^m**22:1** Malyarin paradi êt: Buy sinabin Abraham sa Namalyari, “Idi yakina di.”

ⁿ**22:7** Malyarin paradi êt: Binêg Isaac ya bapa nay naglagyun Abraham, “Bapa.”

^o**22:7** Malyarin paradi êt: Buy sinabin Abraham kan Isaac, “Sabêt ta abiin?”

pamiandugan sa lugal la abiin buy impakapalan imbuntun na kayuy pangusung sa pamiandugan. Pamakayari, in-is-êl nay anak nay si Isaac buy impakalêk na sa kayuy pangusung sa pamiandugan. ¹⁰ Pamakayari, inanus Abraham ya kêya na. Buy patin nayna ya anak na. ¹¹ Nuwa ya ang-el Panginuun ya idi sa langit, binêg na si Abraham buy sinabi, “Abraham, Abraham!”^p

Nakitbay si Abraham, “Abiti yaku.”^q

¹² Sinabin ang-el kan Abraham, “Agana mu patin ya anak mu o pasakitan. Tanda ku amêsên ya panggalangên muy Namalyari gawan nakal-an kan igawang kana ya gigisay anak muy kakaidwan mu.” ¹³ Nangawing si Abraham buy nakit nay liyakin tupa ya nisab-it ya sungay sa sangan nabêlêng nga puun kayu. Kabay kingwan Abraham ya bulugan na tupa buy in-andug na sa Namalyari kasagilin anak na.

¹⁴ Kabay binêg Abraham ya lugal la abiin un, “Namalyari ya mam-i.” Pansabin pun mani tawu angga amêsên ya, “Sa bung-uy Namalyari, dilag yan idin.”

¹⁵ Ubat sa langit, binêg manguman ang-el Panginuun si Abraham. ¹⁶ Sinabi na, “Ati ya pansabin Panginuun. Gawan nakal-an kan igawang kangkuy gigisay anak mu, manumpa ku sa lagyu ku ¹⁷ ya pagpalên kata buy pakalak-ên kuy mani layi mu. Ya bilang mani layi mu paran bilang mani bêtêwên sa langit buy paran bilang balas sa agid dagat. Buy sakupun mani layi muy balayan mani kapati la. ¹⁸ Buy pagpalên ku sa kapamilatan layi muy kaganawan bansa gawan sinunul muku.”

¹⁹ Amêsên, nag-udung silan Abraham buy si Isaac sa mani ipus na. Buy nuli silan kaganawan sa Beer-seba nu saantu ya manugêl.

²⁰ Asê naêpêng, nabalitan Abraham ya si patêl nay si Nahor, dilag yan mani anak kan Milca. ²¹ Ya panganay ya anak sabay si Uz buy ya ikalwa, sabay si Buz. Buy ya ikatlu, si Kemuel ya bapan Aram, ²² Kesed, Hazo, Pildas, Jidlaf, buy Bethuel.

²³ Abiin silay waluy anak Nahor kan Milca. Si Bethuel ya bapan Rebecca.

²⁴ Nakaanak êt si Nahor sa asawa nay ipus ya si Reuma. Sabay silan Tebah, Gaham, Tahas, buy Maaca.

23

Nati si Sara

¹ Si Sara, nabyay yan dinalan buy luwampu buy pituy tawun. ² Nati si Sara sa Kiriath-Arba ya pambêgên Hebron ya sakup Canaan. Pinagmalunan buy tinangisan Abraham ya pangamatn Sara.

³ Amêsên, inlakwanan pun Abraham ya bangkay asawa na amên pakisabyan ya mani Heteo. ⁴ Sinabi na, “Dayuwan nakuy makitugêl baydi sa luta yu. Malyari yaku nayin manaliw lutay pamilbêngan kun asawa ku?”

^p22:11 Malyarin paradi êt: Binêg un ang-el la abiin si Abraham, “Abraham.”

^q22:11 Malyarin paradi êt: Buy sinabin Abraham sa ang-el la abiin, “Abiti yaku.”

⁵ Nakitbay ya mani Heteo, ⁶ “Tuwa kuy pinakadakila, sika ya tawuy pangkilalanên yan. Malyari mun ilbêng ya asawa mu sa mamangêd da pamilbêngan baydi sa luta yan. Ayin mamênbên kamu.”

⁷ Nanduku si Abraham sa mani Heteo. ⁸ Sinabi na kalla, “Nu tulutan yukun ilbêng nga asawa ku sa lugal la ati, pagkasabi yu si Efron ya anak Zohar para kangku.

⁹ Yawadên yu kanay isaliw na kangku sa nukad da alagay lêyang ya idi sa lugal Macpela. Pibandiyan Efron ya lêyang nga idi sa katganan panggitan na.”

¹⁰ Sa panawun na abiin, nakaiknu si Efron sa pasbul balayan kaawyun nay kaatag mani Heteo. Sinabin Efron kan Abraham sa pilêngêlêngên kaganawan Heteo,

¹¹ “Tuwa kuy pinakadakila, idin ku kamuy lêyang ya idi sa panggitan. Ati silay magpapêtêg ya pan-idin ku kamuy abiin. Ilbêng mina bayduy asawa mu.”

¹² Nanguman nanduku si Abraham sa mani Heteo. ¹³ Buy sinabin Abraham kan Efron sa pilêngêlêngên kaganawan, “Lêng-ên yuku. Saliwin kuy panggitan mu amên mailbêng kinay asawa ku. Tanggapên muy pamayad ku kamu.”

¹⁴ Nakitbay si Efron kan Abraham, ¹⁵ “Tuwa kuy pinakadakila, ya alagan panggitan apat ta ralan na pirasun pilak. Agana tayna pun pisabyan na abitu, ilbêng mina pun bayduy asawa mu.”

¹⁶ Nikasundu silan luwa. Nanimbang si Abraham apat ta ralan na pirasun pilak ayun sa alagan mani mangalakal awlagi buy imbayad na kan Efron sa pilêngêlêngên mani tawu.

¹⁷⁻¹⁸ Kabay sinaliw Abraham kan Efron ya panggitan ya idi sa lugal Macpela ya nadani sa Mamre. Kabay kanay nay panggitan buy ya lêyang nga idi baydu buy ya kaganawan kayu. Buy pinagpapêtgan mani Heteo ya nititipun sa pasbul balayan.

¹⁹ In-ilbêng Abraham ya asawa nay si Sara sa lêyang ya idi sa panggitan Macpela ya nadani sa Mamre ya sakup Canaan. Pambêgên amêsên Hebron ya Mamre.

²⁰ Kabay ya panggitan buy ya lêyang ya manan pibandiyan mani Heteo, kan Abraham ma amêsên ta nasaliw naynay abiin amên daygên naynan pamilbêngan.

24

Ya pag-asawan Isaac kan Rebecca

¹ Taganan tuway na si Abraham buy pinagpala yan Panginuun sa kaganawan.

² Gisay allu, sinabin Abraham sa pinakapuun ipus nay mamaalan kaganawan pibandiyan na, “Idin muy gamêt mu sa aypan paa ku.” ³ Manumpa ka kangku sa lagyun Panginuun ya Namalyarin langit buy luta ya a ka mamilin anak ka babayi baydi sa Canaan ya pag-asawan anak ku. ⁴ Nuwa maku ka sa lugal ku nu saantu manugêl la mani kamag-anak ku buy baydu ka mangwan pag-asawan anak ku ya si Isaac.”

^r24:2 Sa kultura la abiin na patanda' un pangaku la.

⁵ Pinatang ipus si Abraham, “Nu asê kalabay kilaku kangkuy babayi, sêpat ku nayin gêtan bayduy anak mu?”

⁶ Nakitbay si Abraham, “Asê! Agana mu ilaku bayduy anak ku. ⁷ Ya Panginuun ya Namalyarin langit ya nilaku baydi kangku ubat sa balin bapa ku buy sa lugal mani kamag-anak ku. Nanumpa yan idin nay lutan ati sa mani layi ku. Bayu ka mitan papakun baydu, iutus nay ang-el na amên sawpan naka sa pangkap mun pag-asawan anak ku. ⁸ Nu asê kilaku kamuy babayi papakun baydi sa Canaan, a mu kaylangan tupadên na panumpa mu, nuwa agana mu pakilaku bayduy anak ku.”

⁹ Pamakayari, indin ipus ya gamêt na sa aypan paan Abraham ya amung na. Buy nanumpa ya, ya daygên nay kaganawan abiin.

¹⁰ Amêsên, namitay ipus buy naku ya sa Mesopotamia^s ya lugal Nahor. Gintan nay mapu sa mani kamelyun amung nay mantan malakêy mangangêd da degalu.

¹¹ Pamakalatêng ipus sa kasawangan balayan, impaynawa nay mani kamelyu sa danin pangasuyan. Balang kaawat malakêy babayi ya mangasuy baydu.

¹² Pamakayari, nanalangin na ipus. Sinabi na, “Panginuun ya Namalyarin amung ku ya si Abraham, sawpan mukun mangkap pag-asawan anak na. Ipakit muy kangêdan mu sa amung ku. ¹³ Nakaidêng ngaku di sa agid pangasuyan kaban makun mangasuy ya mani babayi sa balayan na ati. ¹⁴ Sabin ku sa dalagay, ‘Malyari yaku nayin makiinêm?’ Nu sabay siyay babayi ya pilin mun pag-asawan Isaac ya lingkud mu, sabin nay, ‘Minêm ka buy paynêmên ku êt ya mani kamelyu mu.’ Sa pakapakun baydu, matandan kuy mangêd ka sa amung ku.”

¹⁵ Kaban manalangin ya ipus, inlumâtêng si Rebecca ya ubat sa balayan. Mantan yan banga ya idi sa bantaw na. Si Rebecca ya anak ka babayin Bethuel. Si Bethuel ya anak lan Milca buy si Nahor. Si Nahor ya patêl Abraham. ¹⁶ Naiduy dalaga si Rebecca. Naku ya sa pangasuyan buy pinakapnu nan lanêm ya banga na. Buy namita yan papakun sa balayan.

¹⁷ Nuwa nuwayuy ipus kan Rebecca buy sinabi kana, “Malyari yaku nayin makiinêm kamu agyan kay pêrad?”

¹⁸ Nakitbay si Rebecca, “Bapay, minêm kaynan kayêk.” Tambêng nan intabuy ya banga na buy binyanan nan lanêm ya ipus.

¹⁹ Pamakayarin ninêm ipus, sinabin Rebecca, “Mangasuy yaku amên minêm ya mani kamelyu mu anggan matêbêk sila.” ²⁰ Kabay tambêng imbulug Rebeccay lanêm sa panginêman buy miudung-udung yan mangasuy amên paynêmên ya kaganawan kamelyu. ²¹ Nakit ipus ya pamaynêm Rebecca sa mani kamelyu na nuwa a ya nagsabi. Ta labay nan matandan nu sabay siyay nay pikitbay Panginuun sa panalangin na.

²² Pamakayarin ninêm ya mani kamelyu, indin ipus kan Rebeccay makamal la

^s24:10 Sa Hebreo “Aram Naharaim.”

gintuy tingga^t buy luway mangaragul la têtay ya gintu.^u ²³ Pinatang ipus si Rebecca, “Sisabêt ya bapa mu? Malyari kay nayin mabêlêw sa balin bapa mu?”

²⁴ Nakitbay si Rebecca, “Si Bethuel ya bapa ku ya anak lan Milca buy si Nahor. ²⁵ Dilag kay malakêy aray buy maêkan mani kamelyu mu. Buy dilag kay silid ya malyari yun kabêlêwan amêsên yabi.”

²⁶ Nandukuy ipus buy nangulimên sa Panginuun. ²⁷ Sinabi na, “Pan-ulimênên kuy Panginuun ya Namalyarin amung ku. Mangêd buy tapat ya sa amung ku. Buy inawyunan naku papakun sa mani kamag-anak amung ku.”

²⁸ Nuwayun nuli si Rebecca sa balin indu na buy sinabi na sa kaganawan baydu ya sinabin ipus kana. ²⁹ Dilag patêl la liyaki si Rebecca ya sabay si Laban. Nuwayu ya papakun sa ipus Abraham ya nakaidêng sa danin pangasuyan. ³⁰ Nalêngên Laban ya kaganawan sinabin Rebecca tungkul sa sinabin ipus kana buy nakit nay balungus Rebecca ya dilag tingga buy idi sa gamêt nay luway têtay. Kabay inlaku nay ipus buy nakit naya sa pangasuyan ya nakaidêng sa danin mani kamelyu.

³¹ Sinabin Laban, “Sika ya pinagpalan Panginuun, uysiyay kay nakaidêng ka ya baysên ta? Magdaus ka sa bali yan. Nakal-an nay silid ya malyari mun biyan buy dilag êt lugal ya biyan mani kamelyu mu.”

³² Kabay nagdaus ya ipus Abraham sa bali la buy intabuy Laban ya kalgan mani kamelyu. Pamakayari, binyanan nan aray buy maêkan ya mani kamelyu buy binyanan nan lanêm ya ipus Abraham buy ya mani kaawyun na amên panguyas lan bitis la. ³³ Sên inapagan lay nan kanên na ipus, sinabi na, “A ku kanên na kanên na ati anggan a ku nasabi kamuyu ya sangkan pamaku ku baydi.”

Nakitbay si Laban, “Sabin mina kanyan.”

³⁴ Sinabin ipus, “Ipus sakun Abraham. ³⁵ Taganan pinagpalan Panginuun ya amung ku buy sadyay pibandiyan na. Binyanan yan Panginuun malakêy tupa, malakêy baka, malakêy pilak, malakêy gintu, mani lawyaki buy babayi ya ipus, mani kamelyu, buy mani asnu. ³⁶ Agyan tuway na si Sara ya asawan amung ku, nanganak yapun. Buy indin amung ku sa anak nay kaganawan pibandiyan na.

³⁷ Sinabin amung ku kangku, ‘Manumpa ka kangku amêsên ya agana ka mangwan babayi baydi sa Canaan ya tutugêlan ku amên mapag-asawan anak ku. ³⁸ Nun a maku ka sa mani kamag-anak bapa ku buy baydu kan mangwan babayi ya mapag-asawan anak ku.’ ³⁹ Pinatang kuy amung ku, ‘Nu asê kalabay kilaku kangkuy babayi, sabêt ta sêpat kun daygên?’ ⁴⁰ Nakitbay ya amung ku, ‘Ya Panginuun ya tapat kun paglingkuran, iutus nay ang-el na amên awyunan naka buy sawpan naka sa pamaku mu sa mani kamag-anak bapa ku amên mangkap kan babayi ya mapag-asawan Isaac. ⁴¹ Nu asê tulutan mani kamag-anak kuy mapag-asawan anak lay anak ku, ayin kaynan panagutan sa panumpa mu kangku.’

^t24:22 Sa Hebreo kapakay siklu ya labay sabin anêm ma gramu.

^u24:22 Sa Hebreo mapuy siklu ya labay sabin dinalan buy luwampuy gramu.

”

⁴² “Pamakalatêng ku nangun sa pangasuyan, sinabi kuy, ‘Panginuun ya Namalyarin amung ku ya si Abraham, sawpan mukun kayêk mangkap mapag-asawan anak amung ku.’ ⁴³ Nakaidêng ngaku sa danin pangasuyan. Mangêtêng ngakun dalagay mangasuy. Amêsên, sabin ku kanay, ‘Malyari yaku nayin makiinêm agyan kay pêrad?’” ⁴⁴ Nu abiin na babayi ya pinilin Panginuun ya mapag-asawan anak amung ku, sabin na kangkuy, ‘Awu, minêm ka buy paynêmên ku êt ya mani kamelyu mu.’ ”

⁴⁵ “Kaban manalangin naku, inlumâtêng ngana si Rebecca ya migêgtan banga sa bantaw na. Papakun ya sa pangasuyan buy pinakapnu nan lanêm ya banga na. Buy sinabi ku kanay, ‘Malyari yaku nayin makiinêm.’” ⁴⁶ Tambêng nan intabuy ya banga buy sinabi na, ‘Awu, minêm ka buy paynêmên ku êt ya mani kamelyu mu.’ Kabay ninêm maku buy pinaynêman na êt ya mani kamelyu ku. ⁴⁷ Pamakayari, pinatang ku si Rebecca, ‘Sisabêt ya bapa mu?’ Nakitbay si Rebecca, ‘Si Bethuel ya bapa ku ya anak lan Nahor buy si Milca.’ Pamakayari, binyanan kun tinggay balungus Rebecca buy binyanan ku êt mani têkay ya takyay na. ⁴⁸ Nanduku waku buy nangulimên sa Panginuun ya Namalyarin amung ku ya si Abraham gawan sinawpan nakun mangkap babayi ya anak kamag-anak amung ku amên mapag-asawan anak na. ⁴⁹ Nu mangêd buy tapat ka sa amung ku, sabin muy tulutan mun pag-asawan Isaac si Rebecca. Nu a mu tulutan, sabin mu kangku amên matandan ku nu sabêt ta daygên ku.”

⁵⁰ Pamakayari, sinabi lan Laban buy si Bethuel sa ipus, “Pilmin kalabayan Panginuun ya mapag-asawan Isaac si Rebecca. Kabay ayin kay yan masabi.

⁵¹ Abiti si Rebecca, pakilaku muya amên mapag-asawan Isaac ayun sa sinabin Panginuun.” ⁵² Pamakalêngên ipus, nanduku ya buy nangulimên sa Panginuun.

⁵³ Binyanan ipus si Rebeccan gintu buy pilak buy mani yaming. Nam-i ya êt mani makamal la degalu sa liyaki ya patêl Rebecca buy sa indu na. ⁵⁴ Pamakayari, nangan buy ninêm ya ipus buy mani kaawyun na buy nabêlêw sila sa balin abiin.

Sên pamakamaranun, sinabin ipus, “Tulutan yukun mag-udung sa amung ku.”

⁵⁵ Nuwa sinabin patêl Rebecca buy indu na, “Paulayan yupun manugêl si Rebeccan mapuy allu kaawyun yan. Pamakayari, pakilaku yuwina.”

⁵⁶ Nuwa nakitbay kallay ipus, “Agana yukina bênbênan ta sinawpan nakun Panginuun amên makitan na pag-asawan Isaac. Amêsên, tulutan yukun mag-udung sa amung ku.”

⁵⁷ Sinabin patêl buy indu nan Rebecca, “Bêgên yan si Rebecca buy patangên tamu ya nu sabêt ta pakitbay na.” ⁵⁸ Kabay pinatang laya, “Kilaku ka nayi sa liyakin ati?”

Nakitbay si Rebecca, “Awu. Kilaku waku.”

⁵⁹ Kabay tinulutan laya kaawyun na manaysay kana ya kilaku sa ipus Abraham buy sa mani lawyaki ya kaawyun na. ⁶⁰ Bayu namita si Rebecca, pinagpala laya. Sinabi la,

“Patêl yan, labay yan ya sadyay lakê dayin layi ya maubat kamu buy ipusun dayin mani layi muy mani kapati la.”

⁶¹ Pamakayari, nagsakay silan Rebecca buy ya mani babayi ya ipus na sa mani kamelyu buy nakilaku sila sa ipus Abraham. Kabay namitay ipus Abraham buy si Rebecca sa lugal la abiin.

⁶² Sa panawun na abiin, nag-udung si Isaac ubat sa Beer-Lahai-Roi, ta nanugêl ya sa Negeb. ⁶³ Gisay yabi, naku si Isaac sa panggitan amên mangisip buy nakit nay dilag mani kamelyuy mallumatêng. ⁶⁴ Buy nakit Rebecca si Isaac. Kabay nagtabuy ya sa kamelyu. ⁶⁵ Buy pinatang Rebeccay ipus, “Sisabêt ta liyakin abiin ya mamita papakun kantamu?”

Nakitbay ya ipus, “Ya liyakin abiin, amung kuya.” Kabay tinakpan Rebeccay lupa na un up-up na.

⁶⁶ Pamakayari, sinabin ipus kan Isaac ya tungkul sa kaganawan dinyag na.

⁶⁷ Pikilakun Isaac si Rebecca sa toldan indu na buy pinag-asawa naya. Kakaidwan Isaac si Rebecca. Kabay gawan kana, naliway nakêm Isaac sa pagmalun na sa pangamatin indu na.

25

Nati si Abraham

¹ Si Abraham, nag-asawa yan manguman ya sabay si Ketura. ² In-anak Keturay mani anak la ya silan Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Isbak, buy Shua. ³ Si Jokshan ya bapan Sheba buy si Dedan. Ya mani layin Dedan sabay ya mani Asureo, mani Letuseo, buy mani Leumeo. ⁴ Si Midian, dilag yan mani anak ya sabay silan Efa, Efer, Hanoc, Abida, buy si Eldaa. Ya kaganawan abiin sila, layi lan Abraham buy si Ketura.

⁵ Impamanan Abraham kan Isaac ya kaganawan pibandiyan na. ⁶ Nuwa bayu nati si Abraham, binyanan nan mani degaluy kaatag mani anak na sa kaatag mani asawa na buy impalaku na sila sa lugal la idi sa êtêb puputakan amên marayu sila kan Isaac.

⁷ Nabyay si Abraham dinalan buy pitumpu buy limay tawun. ⁸ Nati sa pangatwa si Abraham buy kaawyun naynay pipuunpuunan na. ⁹ In-ilbêng lan Isaac buy si Ishmael ya bapa la ya si Abraham sa lêyang ya idi sa lugal Macpela ya nadani sa Mamre. Ya lêyang nga abiin, idi sa manan panggitan Efron ya anak Zohar ya Heteo. ¹⁰ Nasaliw Abraham ya panggitan sa mani Heteo. Kabay in-ilbêng yan mani anak na sa lêyang nu saantu na in-ilbêng nga asawa nay si Sara.

¹¹ Pamakamatin Abraham, pinagpalan Namalyari ya anak nay si Isaac ya nanugêl nadani sa Beer-Lahai-Roi.

Ya mani layin Ismael

¹² Ati ya mani layin Ishmael ya anak Abraham kan Hagar ya ipus Sara ya taga Egipto.

¹³ Ati ya lagyun mani anak Ishmael: ya panganay sabay si Nebayot, ya sumunul sabay silan Kedar, Abdeel, Mibsam, ¹⁴ Mishma, Duma, Masa, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Nafis, buy si Kedema. ¹⁶ Sila ya mapu buy luway anak Ishmael ya napakadyag pinunun mapu buy luway layi. Ya mani lagyu la sabay ya impalagyu sa mani lugal ya tutugêlan la. ¹⁷ Nabyay si Ishmael dinalan buy tatlumpu buy pituy tawun. Nati ya buy kaawyun naynay pipuunpuunan na. ¹⁸ Nanugêl la mani layin Ismael sa mani lugal ya idi sa pibunakan Havilah buy Shur nadani sa puputakan na katganan Egipto ya papakun sa Asiria. Nagpapaway mani layin Ismael sa mani kamag-anak la.^v

Ya mani layin Isaac

¹⁹ Ati ya mani layin Isaac ya anak Abraham.

²⁰ Sên apattapuy tawun nan Isaac, napag-asawa na si Rebecca ya anak Bethuel ya Amoreoy taga Padan Aram. Si Rebecca, dilag yan patêl ya si Laban ya Arameo.

²¹ Gawan layus si Rebecca, nanalangin sa Namalyari si Isaac para sa asawa na. Inlêngên Namalyari ya panalangin na. Kabay nabuktut si Rebecca. ²² Luway kulaw ya pan-ibuktut Rebecca buy kaban idi sila sa lalên bituka na, milalaban sila. Kabay pinatang Rebeccay Panginuun, “Uysiyang milalaban yay kulaw ya idi sa lalên bituka ku ta?”

²³ Nakitbay ya Panginuun kan Rebecca,

“Maubat sa luway kulaw ya idi sa bituka mu ya luway bansa.

Luway pustun mani tawuy milalaban. Ya gisay pustu, mas makapangyarian kaysa gisa.

Buy ya panganay ya anak, maglingkud ya sa ali na.”

²⁴ Sên nanganak si Rebecca, kambal ya in-anak na. ²⁵ Ya panganay, naudit buy masabut. Kabay binêg lan Esau ya kulaw wa abiin.^w ²⁶ Sên ianak ka êt Rebeccay ikalwa, pantalanên nay buwên Esau. Kabay pinalagyunan layan Jacob.^x Sabitun in-anak Rebeccay kambal, anêmmapuy tawun nan Isaac.

²⁷ Sên maragul lay kambal, si Esau napakadyag yan matunduy ya manulipêt buy pawa yan idi sa bung-uy. Nuwa si Jacob, nangimbêk kinaman buy pawa yan idi sa danin tolda. ²⁸ Si Isaac, kakaidwan na si Esau, gawan pangkanên nay nasulipêt Esau. Nuwa si Rebecca, kakaidwan na si Jacob.

^v**25:18** Sa Hebreu malyarin ati êt ta labay sabin “Pawan mitutubag ya mani layin Ismael buy mani kamag-anak la.”

^w**25:25** Ya labay sabin lagyun Esau, mani balbun.

^x**25:26** Ya labay sabin lagyun Jacob “buwê”. Buy ya labay sabin êt lagyun Jacob, “linlang”.

²⁹ Gisay allu, mallutu si Jacob kanên. Sa panawun na abiin, nuli si Esau ubat sa bung-uy nu saantu ya manulipêt. Nalayang-layang ya. ³⁰ Kabay sinabin Esau kan Jacob, “Biyang mukun abiin na naudit ta pan-ilutu mu ta nalayang-layang ngakina.” (Gawan baysên, binêg si Esau un “Edom.”^y)

³¹ Nuwa sinabin Jacob, “Biyang katan kanên nu idin mu kangkuy karapatan mu bilang panganay.”

³² Sinabin Esau, “Dali, ta pakunun kuy abiin na karapatan nu mati yakun layang.”

³³ Nuwa sinabin Jacob, “Manumpa kapun kangku.” Kabay nanumpa si Esau ya idin na kan Jacob ya kaganawan karapatan bilang panganay.

³⁴ Tambêng indin Jacob kan Esau ya tinapay buy sabê buy pamakayarin nangan buy ninêm si Esau, tambêng yan namita. Gawan sa dinyag Esau, dinyag nan ayin pukat ya karapatan na bilang panganay.

26

Naglaram si Isaac kan Abimelec

¹ Sa panawun na abiin, dilag layang sa lugal nu saantu manugêl si Isaac kaparisun nalyari sabitun nabyay pun si Abraham. Kabay naku si Isaac kan Abimelec ya sabay ya arin mani Filisteo sa Gerar. ² Nagpakit ta Namalyari kan Isaac buy sinabi kana, “Agana ka maku sa Egipto, manugêl ka sa lugal ya ituru ku kamu. ³ Manugêl kapun baydi. Awyunan kata buy pagpalên, ta idin ku kamu buy sa mani layi muy kaganawan lutan ati. Buy tupadên kuy panumpa ku sa bapa muy si Abraham.

⁴ Pakalak-ên kuy mani layi mu kaparisun lakên mani bêtêwên sa langit buy idin ku sa layi muy kaganawan lugal la ati. Pagpalên ku sa kapamilatan layi muy kaganawan bansa sa babun luta. ⁵ Daygên kuy kaganawan abiin gawan nanunul kangku si Abraham. Sinunul nay mani in-utus ku buy mani inturu ku.” ⁶ Kabay nanugêl si Isaac sa Gerar.

⁷ Pinatang mani lawyaki ya manugêl sa Gerar si Isaac tungkul kan Rebecca. Nakitbay kalla si Isaac, “Patêl ku si Rebecca.” Inisip Isaac ya dat patin yan mani lawyaki amên mapag-asawa la si Rebecca gawan naidu ya. Kabay nalimu yan sabin kallay asawa na si Rebecca.

⁸ Nabuyut tan nanugêl si Isaac sa Gerar, si Abimelec ya arin mani Filisteo, nagdungaw ya sa awang buy nakit na si Isaac ya mandêp kan Rebecca.

⁹ Pamakayari, binêg Abimelec si Isaac buy sinabi kana, “Asawa mu awêd si Rebecca! Uysiyang sinabi muyay patêl muya ta?”

Nakitbay si Isaac kan Abimelec, “Nalimu wakun dat patin naku gawan kan Rebecca.”

¹⁰ Sinabin Abimelec, “Uysiyang para ya bayduy dinyag mu kanyan ta? Dat gêtan

^y25:30 Ya labay sabin lagyun Edom, naudit.

gisa sa mani lawyaki ya asawa mu, sikay nay sangkan pangasalanan yan.”

¹¹ Kabay pinatandan Abimelec ya kaganawan tawu, “Sisabêt man na manyag nadawak kan Isaac buy sa asawa na, patin ya.”

Nagin mabandi si Isaac

¹² Nanggitna si Isaac buy sa tawun na abitu, namupul yan dinadinalan gawan taganan pinagpala yan Namalyari. ¹³ Nagin mabandi si Isaac buy kapanlulumakên pibandiyen na angga sa taganan sadyay nay pibandiyen na. ¹⁴ Kinasêman mani Filisteo si Isaac gawan sa sadyay lakên tupa na, kambing, baka, buy ipus. ¹⁵ Kabay tinugpawan mani Filisteoy kaganawan pangasuyan ya kinalin mani ipus Abraham sabitun nabyay yapun.

¹⁶ Sinabin Abimelec kan Isaac, “Magtas ka baydi gawan taganan makapangyarian kapun kanyan.”

¹⁷ Kabay namita si Isaac sa lugal la abiin buy naku ya sa Lawug Gerar buy nanugêl ya baydu. ¹⁸ Kaban nabyay si Abraham, nangali ya mani ipus nan malakêy pangasuyan sa lugal la abiin. Nuwa pamakamatin Abraham, tinugpawan mani Filisteoy mani pangasuyan. Kabay kinalin manguman Isaac ya mani pangasuyan. Buy binêg nay balang pangasuyan sa lagyuy impalagyun bapa nay si Abraham.

¹⁹ Gisay allu, nangali ya mani ipus Isaac kaatag ga pangasuyan sa lawug. Dilag lanêm sa pangasuyan na abiin. ²⁰ Nuwa ya mani magpastul mani saysay sa Gerar buy mani ipus Isaac, nesusuluk sila gawan sa pangasuyan na abiin. Sinabi la sa mani ipus Isaac, “Kanyan ya pangasuyan na ati.” Kabay binêg Isaac ya pangasuyan na abiin Esek^z gawan nesusuluk sila baydu.

²¹ Pamakayari, nangali ya êt ta mani ipus Isaac kaatag ga pangasuyan. Nuwa nesusuluk êt silan Isaac buy ya mani tawuy manugêl sa Gerar tungkul sa pangasuyan na abiin. Kabay binêg Isaac ya pangasuyan un Sitna.^a ²² Pamakayari, naku si Isaac sa kaatag ga lugal buy nangali ya êt ta mani ipus nan kaatag ga pangasuyan. Ayin nan nagsuluk kalla. Kabay binêg Isaac ya pangasuyan un Rehobot.^b Sinabi na, “Binyanan kay amêsên Namalyarin nukad da luta buy bumandi kay sa kaganawan sa lugal la ati.”

²³ Namita si Isaac ubat sa lugal la abiin papakun sa Beer-seba. ²⁴ Sa yabin abiin, nagpakit ta Namalyari kan Isaac buy sinabi, “Sikuy Namalyarin bapa muy si Abraham. Agana ka malimu gawan kaawyun muku. Pagpalên kata buy pakalak-ên kuy mani layi mu gawan kan Abraham ya lingkud ku.” ²⁵ Kabay nanyag pamiandugan si Isaac buy nangulimên ya sa Namalyari sa lugal la abiin. Intudêk na êt bayduy tolda la buy nangalin pangasuyan ya mani ipus na.

^z**26:20** Ya labay sabin lagyun Esek, pamikisuluk.

^a**26:21** Ya labay sabin Sitna, laban.

^b**26:22** Ya labay sabin lagyun Rehobot, nukad da luta.

²⁶ Sa panawun na abiin, naku si Abimelec kan Isaac paubat sa Gerar amên pagkasabi naya. Pikilaku na silan Ahuzat ya mam-in payu kana buy si Picol ya kapitan mani sundalus na. ²⁷ Pinatang Isaac si Abimelec, “Uysiyen naku kaya baydi ta, pakan manubag kaya kangku ta buy impatas muku sa lugal mu?”

²⁸ Nakitbay si Abimelec, “Malinaw wa amêsên kanyan ya pan-awyunan kan Namalyari mu. Kabay labay yan ya manumpa kay buy sika, ²⁹ ya agana ka manyag nadawak kanyan, ta a kay nanyag nadawak kamu. Buy sên impatas yan ka, namita kan napatêtbêk. Amêsên, pagpalên kan Namalyari.”

³⁰ Kabay namalutu si Isaac para kalla buy nangan sila buy ninêm.

³¹ Pamakawasak maranun, nanumpa sila sa balang gisa. Pamakayari, napatêtbêk silan nag-udung sa Gerar.

³² Sa allu êt abitu, sinabi kan Isaac mani ipus na, “Nakakit kayan lanêm.”

³³ Kabay binêg Isaac ya pangasuyan un Shiba.^c Kabay angga amêsên Beer-seba ya bêg mani tawu sa balayan na abiin.

³⁴ Sên apattapuy tawun nan Esau, napag-asawa nay luway babayi ya mani Heteo ya silan Judit ya anak ka babayin Beeru buy si Basemat ya anak ka babayin Elon.

³⁵ Buy ya luway babayin abiin, pinasakit lay nakêm lan Isaac buy si Rebecca.

27

Inlinlang Jacob si Isaac

¹ Sên tuway na si Isaac, napukakêy nay pangêlêw na angga sa ayina makakit. Gisay allu, binêg nay panganay nay anak ya si Esau. Sinabi na, “Anak kuway.”

Nakitbay si Esau, “Abiti yakuy bapa.”

² Sinabin Isaac, “Tuwa kina buy madani yakinan mati. ³ Kabay kêwên muy bayi buy mani yawu mu. Buy maku ka sa bung-uy amên manipipêt para kangku. ⁴ Buy mallutu kan manyaman na kênay labay labay ku buy igtan mu kangku amên mangan naku. Pamakayari, pagpalên kata bayu waku mati.”

⁵ Nuwa nalêngên Rebecca si Isaac ya pagkasabi nay anak lay si Esau. Sên naku si Esau sa bung-uy amên manipipêt, ⁶ sinabin Rebecca sa anak lay si Jacob, “Nalêngê kuy bapa muy pagkasabi na si Esau ya kaka mu. ⁷ Sinabin bapa mu kan Esau, ‘Manipipêt ka buy ilutu mu para kangkuy kênay labay labay ku amên bayu waku mati, pagpalên kata sa arapan Namalyari.’ ”

⁸ Pamakayari, sinabin Rebecca kan Jacob, “Anak kuway, daygên muy ati ya sabin ku kamu. ⁹ Maku ka sa mani saysay tamu buy mangwa kan luway mamangêd ya biserun kambing buy gêtan mu kangku ta mallutu wakun kanên ya labay labay bapa mu. ¹⁰ Gêtan muy kêna sa bapa mu amên makaêkan ya. Sa pakapakun baydu, bayu ya mati, pagpalên naka.”

^c26:33 Ya labay sabin Shiba, pangaku.

¹¹ Sinabin Jacob sa indu nay si Rebecca, “Nuwa sadyay sabut lawinin Esau, pakan sikuy ayin parabayduy sabut. ¹² Nu dukpan nakun bapa ku, tanda nan tinalipanpanan kuya. Buy a na ku pagpalên, nun a isumpa naku.”

¹³ Nuwa sinabin Rebecca kan Jacob, “Anak kuway, nu isumpa kan bapa mu, sikinay baala. Kabay sunulun muku amêsên. Maku ka sa panggitnan buy gêtan mu kangkuy luway biserun kambing.”

¹⁴ Kabay naku si Jacob sa mani saysay la buy nangwa yan luway biserun kambing buy gintan na sa indu na. Buy nallutu yan manyaman na kêna para kan Isaac ya labay labay na. ¹⁵ Pamakayari, gintan Rebeccay mamangêd da yaming Esau ya idi sa bali la buy impayaming na kan Jacob. ¹⁶ Imbalêbêl êt Rebecca sa takyay buy bêng Jacob ya luway balat abituy luway kambing. ¹⁷ Pamakayari, indin na kan Jacob ya inlutu nay manyaman na kêna buy tinapay.

¹⁸ Kabay naku si Jacob kan Isaac ya bapa na buy sinabi, “Bapay!”

Nakitbay ya bapa na, “Abiti yakuy anak ku. Sisabêt ka sa anak ku?”

¹⁹ Nakitbay si Jacob sa bapa na, “Siku si Esau ya panganay mu. Sinunul kuy sinabi mu kangku. Miknu ka amên mangan ati ya kênay inlutu ku para kamu amên pagpalên mukina.”

²⁰ Nuwa pinatang Isaac ya anak na, “Anak kuway, uysiyang tambêng kayan nakasulipêt ta?”

Nakitbay si Jacob, “Sinawpan nakun Panginuun Namalyari mu.”

²¹ Sinabin Isaac kan Jacob, “Anak kuway, magdani ka kangku ta dukpan kata amên matandan ku nu sabay sika si Esau.”

²² Nagdani si Jacob sa bapa na buy dinukpan bapa nay takyay Jacob buy sinabi, “Ya tunuy muy napakatunuy Jacob. Nuwa masabut ya takyay mu kaparisun takyay Esau.” ²³ Kabay asê tandan Isaac nu sisabêt ta abiin gawan binêlbêlan balat kambing ya takyay Jacob buy napakadyag masabut kaparisun takyay Esau.

Kabay pinagpala na si Jacob. ²⁴ Nuwa pinatang Isaac si Jacob, “Taganan sika nayi ya anak ku ya si Esau?”

Nakitbay si Jacob, “Awuy bapa.”

²⁵ Sinabin Isaac, “Anak kuway, ikwa mukun kêna ta mangan naku pun. Pamakayari, pagpalên kata.”

Kabay nangwan kêna si Jacob buy indin na sa bapa na. Buy kinnan bapa nay abiin na kêna. Nantan êt alak si Jacob buy ininêm bapa nay abiin na alak. ²⁶ Sinabin Isaac kan Jacob, “Anak kuway, magdani kati kangku buy dêpên muku.”

²⁷ Kabay nagdani si Jacob sa bapa na buy dinêp naya. Pamakayarin nadêp Isaac ya mani yaming Esau, pinagpala na si Jacob. Sinabi na,

“Ya bawun anak ku kaparisun panggitnan ya pinagpala Panginuun.

²⁸ Biyan kan Namalyarin dêyang buy mangêd da luta. Buy malakêy pupul mu buy para êt bayduy alak.

²⁹ Maglingkud kamuy mani bansa

buy dukwan kan malakêy tawu.
Pakadyag kan amung mapatêl mu
buy dukwan laka.
Isumpan Namalyari ya mani tawuy mamisumpa kamu
buy pagpalên nay mani tawuy magpala kamu.”

³⁰ Pamakayarin pinagpalan Isaac si Jacob, inlakwanan Jacob ya bapa na. Sên ugut nayna, dilag gana si Esau ya ubat sa panulipêtan. ³¹ Buy nallutu yan manyaman na kênâ buy gintan nay abiin sa bapa na. Sinabi na sa bapa na, “Bapay, miknu ka buy mangan kan kênay inlutu ku para kamu amên pagpalên muku.”

³² Pinatang Isaac si Esau, “Sisabêt ka?”

Nakitbay si Esau, “Siku si Esau ya panganay mu.” ³³ Pamakayari, nag-umpisan pumilapil ya lawinin Isaac. Buy sinabi na kan Esau, “Sisabêt ta nunan nanulipêt buy nantan kênâ kangku ya kinnan ku bayu ka inlumatêng? Pinagpala kuya buy pilmin pagpalên Namalyari ya tawun abitu!”

³⁴ Sên nalêngên Esau ya abiin, nan-alab yan nanangis buy sinabi na sa bapa na, “Bapay, pagpalên muku êt!”

³⁵ Nuwa sinabin Isaac kan Esau, “Inlinlang ngakun patêl mu! Kingwa nay pagpapala ya idin ku dayi kamu.”

³⁶ Pamakayari, sinabin Esau, “Katilwa na kinan pinaglukwan. Kabay awêd Jacob^d ya lagyu na! Kingwa nay karapatan ku bilang panganay buy kingwa napun êt ya pagpapalay idin mu dayi amêsên kangku!” Pamakayari, pinatang Esau si Isaac, “Bapay a mukina nayi pagpalên?”

³⁷ Nakitbay si Isaac kan Esau, “Nasabi kinay magin amung mu ya buy magin mani ipus nay kaganawan mani kamag-anak na. Buy nasabi kinay pagpalên yan Namalyari sa kapamilatan pam-in malakêy pupul buy malakêy alak. Anak kuway, ayin nakina kayêk maidin kamu.”

³⁸ Nuwa sinabin Esau sa bapa na, “Bapa kuway, kay siya nayi ya pagpalên mu? Bapa ku, pagpalên muku êt kayêk!” Pamakayari, nanguman nan-alab nanangis si Esau.

³⁹ Kabay sinabin Isaac kana,

“Manugêl ka marayu sa mamangêd da luta. Ayin dêyang sa lugal mu.

⁴⁰ Bumyay ka sa kapamilatan kêya mu. Buy maglingkud ka sa patêl mu.

Nuwa nu kalabanên muya, mitas ka sa panakup na.”

⁴¹ Amêsên, kinasulapwan Esau si Jacob gawan pinagpalan Isaac si Jacob. Namalanu ya sa isip na, “Lanu nu mati yay bapa ku buy pamakayari kun nagmalun kana, patin kuy ali ku.”

⁴² Nuwa natandan Rebeccay labay patin Esau si Jacob. Kabay binêg na si Jacob buy sinabi kana, “Mamalanuy kaka mun Esau ya patin naka amên makaablas ya

^d27:36 Ya labay sabin lagyun Jacob, linlang.

kamu. ⁴³ Kabay daygên muy sabin ku. Kamutun mun maku sa patêl ku ya si Laban ya idi sa Haran. ⁴⁴ Manugêl kapun baydu anggana a mitas ya tubag kaka mu kamu, ⁴⁵ buy anggana a malitêpên kaka muy dinyag mu kana. Kabay nu asina manubag kamu si Esau, ipatbêng kata tana baydu. Ta a ku agyun makitan ya dat sa gisay allu, mikamati kaw luwa.”

⁴⁶ Amêsên, sinabin Rebecca kan Isaac, “Nasulapu wakina sa mani babayin Heteoy asawan Esau. Kabay nu mapag-asawa êt Jacob ya mani babayin abiin, mangêd tanay mati yakina.”

28

Ya pamakun Jacob sa Padan Aram

¹ Kabay binêg buy pinagpalan Isaac si Jacob buy intipan kanay, “Agana ka mag-asawan babayin Cananea. ² Maku ka sa Padan Aram sa balin Bethuel ya bapan indu mu. Pag-asawa muy gisa sa mani anak ama mu ya si Laban ya patêl indu mu. ³ Labay kuy pagpalên kan Namalyari ya Makapangyarian buy pakalak-ên nay layi mu amên pakadyag malakêy bansa. ⁴ Labay kuy pagpalên kan Namalyari buy para êt bayduy mani layi mu kaparisun pagpala na kan Abraham amên mapakamuy lugal bibiyan mu, ya indin Namalyari kan Abraham.” ⁵ Impalakun Isaac si Jacob kan Laban ya manugêl sa Padan Aram. Si Laban ya patêl Rebecca buy si Bethuel ya bapa la ya Arameo. Si Rebecca ya indu lan Jacob buy si Esau.

⁶ Amêsên, natandan Esau ya pinagpalan Isaac si Jacob buy impalaku ya sa Padan Aram amên makapag-asawan babayi ya taga baydu. Tanda na êt ya intipan Isaac kan Jacob ya agana ya mag-asawan babayin Cananea. ⁷ Buy natandan Esau ya sinunul Jacob ya mangatwa la buy naku ya sa Padan Aram. ⁸ Natandan Esau ya asê labay bapa lay mag-asawa silan mani babayin Cananea. ⁹ Kabay naku ya sa anak Abraham ya si Ishmael buy pinag-asawa na si Mahalat ya patêl la babayin Nebayot ya anak Ismael. Bayu pinag-asawan Esau si Mahalat, nakapag-asaway napun luwa.

Ya tainêp Jacob

¹⁰ Namita si Jacob sa Beer-seba buy naku ya papakun sa Haran. ¹¹ Pamakalatêng na sa gisay lugal, baydu ya namalibas yabi ta nitanglêw way mamut. Nalêk ya buy impaluntu nay ulu na sa batu angga sa nabêlêwan na. ¹² Nanaynêp si Jacob eran ya nakapaydêng sa luta buy si palpal na angga sa langit. Nakit Jacob ya mani ang-el Namalyari ya magdakêy buy magtabuy. ¹³ Buy nakit Jacob ya Panginuun ya nakaidêng sa palpal eran^e buy sinabi kana, “Sikuy Panginuun ya Namalyarin bapa mu ya si Abraham buy si Isaac. Idin ku kamu buy sa mani layi muy lugal ya kinalêkan mu. ¹⁴ Ya bilang mani layi mu pakadyag kaparisun abu sa babun luta.

^e28:13 Malyarin paradi êt, “Nakaidêng ya Panginuun sa dani na.”

Mikyat sila sa tatanglêwan na lugal, sa puputakan, sa ilaga, buy sa timug. Buy pagpalên ku sa kapamilatan mu buy sa kapamilatan layi mu ya kaganawan tawu sa babun luta.¹⁵ Pawa katan awyunan buy bantayan antuman na lakwên mu. Buy iudung katan manguman sa lugal la ati. A kata lakwanan anggan a ku nadyag ya impangaku ku kamu.”

¹⁶ Pamakayari, nakaimata si Jacob buy inisip na, “Taganan idi baydi ya Namalyari, nuwa a ku tanda.”¹⁷ Nalimu si Jacob buy sinabi na, “Mamakapakêdês ya lugal la ati! Abiti ya balin Namalyari buy abiti ya pasbul langit.”

¹⁸ Maranun nimata si Jacob amên ipaydêng ya batuy pinag-ulunan na bilang panganaka buy binulugan nan laruy abiin.¹⁹ Binêg Jacob ya lugal la abiin un Bethel.^f Nuwa sabitun nuna, Luz ya bêg mani tawu sa balayan na abiin.

²⁰ Nanumpa si Jacob, “Nu awyunan buy bantayan nakun Namalyari sa pamita ku buy biyan nakun kanên buy yaming,²¹ buy makapag-udung ngakun napatêtbêk sa balin bapa ku, sikay Panginuun ya kilalanên kun Namalyari ku.²² Buy ya batuy impaydêng ku bilang panganaka sabay ya pakadyag bali un Namalyari. Buy idin ku kamuy ikamapuy baagi sa kaganawan indin mu kangku.”

29

Ya pamakun Jacob sa Padan Aram

¹ Insundu pun Jacob ya pamita na buy nilatêng ya sa lugal mani tawu sa puputakan.² Buy dilag yan nakitan na pangasuyan ya idi sa panggitnan buy nakakalêk bayduy tatluy pustun mani tupay nadani sa pangasuyan gawan baydu pan-ipaynêm ya mani tupa. Ya pangasuyan na abiin, nakatakêp yan maragul la batu.³ Nu gêtan mani magpastul la mani tupa la sa pangasuyan, pan-itas lay abiin na takêp buy paynêmên lay mani tupa la. Pamakayari, iuman layna êt itakêp ya batu sa pangasuyan.

⁴ Pinatang Jacob ya mani magpastul, “Mani kaluguran, taga saantu kaw?”
Nakitbay sila, “Taga Haran kay.”

⁵ Namatang manguman si Jacob, “Kilala yu nayi si Laban ya apun Nahor?”
Nakitbay sila, “Awu, kilala yan ya.”

⁶ Sinabin Jacob, “Napas-êy yapun nayi?”
Nakitbay sila, “Awu, napas-êy yapun. Mamaku baydi si Raquel ya babayi ya anak Laban kaawyun na mani tupa la.”

⁷ Sinabin Jacob, “Maranun pun, asê pun uras panipun mani tupa. Paynêmên yu sila buy pastulun.”

⁸ Nuwa sinabin mani magpastul, “A yan malyarin paynêmên na mani tupa yan anggan ayin na kaganawan. Nu dilag silayna, baydu yan pun maitas ya batuy

^f28:19 Ya labay sabin Bethel, balin Namalyari.

nakatakêp sa pangasuyan buy baydu yan silayna paynêmên.”

⁹ Kaban pagkasabin Jacob ya mani magpastul, mandasuy na si Raquel sa pangasuyan kaawyun na mani tupan bapa na, gawan siyay magpastul sa mani tupa la. ¹⁰ Sên nakit Jacob si Raquel ya anak patêl indu nay si Laban buy ya mani tupan Laban, naku si Jacob sa pangasuyan buy intas nay nakatakêp amên paynêmên na mani tupa. ¹¹ Dinêp Jacob si Raquel buy nakatangis ya sa tula na. ¹² Sinabin Jacob kan Raquel ya angkên yan Laban buy anak yan Rebecca. Kabay nuwayun nuli si Raquel buy sinabi na sa bapa nay tungkul kan Jacob.

¹³ Sên nallêngên Laban ya idi sa pangasuyan si Jacob ya anak patêl na, nuwayu ya amên têngmên si Jacob. Pamakayari, tinakês buy dinêp Laban si Jacob buy pikilaku naya sa bali na. Sinabin Jacob kan Laban ya kaganawan tungkul sa pamilya la.

¹⁴ Sinabin Laban kan Jacob, “Mamtêg gigisay pusêl ta.” Nanugêl si Jacob kallaan Laban un gisay buwan.

Napag-asawan Jacob silan Lea buy si Raquel

¹⁵ Sinabin Laban kan Jacob, “Asê mangêd da mag-ubra ka kangkun ayin upa ta angkên kata. Sabin mu kangku nu sabêt ta labay muy upa.”

¹⁶ Dilag luway anak ka babayi si Laban. Ya lagyun kaka, Lea. Ya lagyun ali na, Raquel. ¹⁷ Si Lea, mangêd da mata na, nuwa si Raquel, naidu-idu ya buy mamangêd da lawini na. ¹⁸ Inidun Jacob si Raquel. Kabay sinabi na kan Laban, “Nu tulutan mukun pag-asawa si Raquel ya anak mu, manuyu waku kamun pituy tawun.”

¹⁹ Sinabin Laban, “Mangêd ya sikay pag-asawan Raquel, alwa ta dayin kaatag liyaki. Manugêl ka baydi kaawyun yan.” ²⁰ Kabay nanuyu si Jacob pituy tawun kan Laban para kan Raquel. Nuwa si abiin na pituy tawun, dadakun umnuy allu para kana gawan taganan kakaidwan na si Raquel.

²¹ Sinabin Jacob kan Laban, “Idin mina kangku si Raquel, ta nayari kinay pituy tawun panuyu ku kamu buy labay kuynan pag-asawa.”

²² Kabay intipun Laban ya mani tawu baydu buy nagkalutu ya. ²³ Sa yabin abitu, gintan Laban kan Jacob ya anak nay si Lea buy ginêtan yan Jacob. ²⁴ Indin Laban kan Lea si Zilpa ya ipus nay babayi amên pakadyag ipus na.

²⁵ Pamakamaranun, natandan Jacob ya si Lea awêd ya idi sa dani na. Kabay sinabi na kan Laban, “Nadawak yay dinyag mu kangku ta! Nanuyu waku kamu amên mapag-asawa ku si Raquel, nuwa siyan inmudit muku yata?”

²⁶ Sinabin Laban kan Jacob, “Alwan parabaysên na naugalyan baydi. Ya naugalyan baydi, asê pantulutun ya munan mag-asaway ali kaysa kaka. ²⁷ Paulayan mun lumibas ya duminggun ati buy tulutan katan pag-asawa êt ta ali na. Nuwa kaylangan kayna êt manuyu kangkun pitu pun êt ta tawun.”

²⁸ Nakalabay si Jacob sa sinabin Laban. Pamakayarin gisay duminggun tangên la, indin Laban kan Jacob si Raquel amên pag-asawa na. ²⁹ Indin êt Laban kan Raquel

ya ipus nay babayi ya si Bilha amên pakadyag ipus na. ³⁰ Pamakayari, ginêtan Jacob si Raquel. Inidu na si Raquel un igit pun kan Lea buy nanuyu yan pitu pun na tawun para kan Laban.

Nakaanak si Jacob

³¹ Tandan Panginuun ya asê inidun Jacob si Lea. Kabay imbuklat Panginuun ya balin kulaw Lea, nuwa si Raquel, layus ya. ³² Nabuktut si Lea buy nanganak yan liyaki. Binêg nay anak Reuben.^g Sinabi na, “Tandan Panginuun ya malungkut taku. Pilmin papakaidun nakun asawa ku amêsên.”

³³ Nabuktut manguman si Lea buy nanganak yan liyaki. Sinabi na, “Nallêngên Panginuun ya a ku kakaidwan Jacob. Kabay binyanan nakun manguman anak ka liyaki.” Simeon ya impalagyun Lea sa anak na.^h

³⁴ Nabuktut manguman si Lea buy nanganak ka êt liyaki. Sinabi na, “Pilmin midani ya amêsên kangkuy nakêm asawa ku ta in-anak kuy tatluy anak nay lawyaki.” Kabay ya ikatluy anak na, pinalagyunan nan Levi.ⁱ

³⁵ Nabuktut ta êt manguman si Lea buy nanganak liyaki. Sinabi na, “Ulimênên ku amêsên na Panginuun.” Kabay binêg nay anak ka abiin un Juda^j buy a yina pun nanganak si Lea.

30

Dilag pun mani anak si Jacob

¹ Ayin pun anak si Raquel kan Jacob. Kabay kinasêman Raquel si Lea. Gisay allu, sinabi na kan Jacob, “Biyang mukun anak, ta nu asê, mati yaku!”

² Sadyay tubag Jacob kan Raquel buy sinabi na, “Awta siku nayi ya Namalyari ya mamênbên kamun asê manganak?”

³ Sinabin Raquel kan Jacob, “Ati ya ipus kuy si Bilha. Gêtan muya amên makaanak ya para kangku.”

⁴ Kabay indin Raquel ya ipus nay si Bilha buy ginêtan yan Jacob. ⁵ Nabuktut si Bilha buy nakaanak si Jacob kana. ⁶ Sinabin Raquel, “Mangêd ya pangatul kangkun Namalyari, ta inlêngê nay panalangin ku buy binyanan nakun anak ka liyaki.” Kabay binêg Raquel la anak ka abiin un Dan.^k

⁷ Nabuktut manguman ya ipus Raquel ya si Bilha. Buy nanganak yan ikalway

^g29:32 Ya lagyun Ruben kasinêg sabin Hebreo ya si labay sabin “tandan Panginuun ya malungkut taku.”

^h29:33 Ya labay sabin lagyun Simeon, malêngên Panginuun.

ⁱ29:34 Ya lagyun Levi sa sabin Hebreo buy ya sabi ya midani, parisuy tunuy.

^j29:35 Ya labay sabin lagyun Juda sa sabin Hebreo, mangulimên.

^k30:6 Ya labay sabin lagyun Dan, atul.

liyaki ya anak na kan Jacob. ⁸ Sinabin Raquel, “Inlabanan kuy patêl ku buy nasambut kuya.” Kabay binêg nay anak ka abiin un Neftali.¹

⁹ Amêsên, sên asina makaanak si Lea, indin na kan Jacob ya ipus nay si Zilpa amên pag-asawa naya. ¹⁰ Nakaanak si Zilpa kan Jacob un liyaki. ¹¹ Buy sinabin Lea, “Pinagpala ku.” Kabay binêg nay anak ka abiin un Gad.^m

¹² Nanganak manguman ya ipus Lea ya si Zilpa un ikalway liyaki ya anak na kan Jacob. ¹³ Sinabin Lea, “Sadyay tula ku! Amêsên, sabin mani babayi ya matula ku.” Kabay binêg Lea ya anak ka abiin un Asher.ⁿ

¹⁴ Sên mamupul triguy mani tawu, naku si Reuben sa panggitnan buy nakit nay tanaman na mondragora.^o Nangwa yan tagêy ati buy in-uli na sa indu nay si Lea. Sinabin Raquel kan Lea, “Makisabi yaku, biyan mukun kayêk mondragoray gintan anak mu.”

¹⁵ Nuwa sinabin Lea kan Raquel, “Kingwa mina bayna kangkuy asawa ku, kêwên mu pun êt ta mondragoran anak ku?”

Nuwa sinabin Raquel kan Lea, “Nu idin mu kangkuy mondragoran anak mu, sikay pakigêtan Jacob amêsên yabi.”

¹⁶ Sa yabin abitu, nuli si Jacob ubat sa panggitnan. Timbêg Lea si Jacob buy sinabi kana, “Kaylangan mukun gêtan amêsên yabi gawan imbayad ku kan Raquel ya mondragoray gintan anak ku.” Kabay sa yabin abitu, ginêtan Jacob si Lea.

¹⁷ Inlêngên Namalyari si Lea buy nabuktut yan manguman. Nanganak yan ikalimay liyaki ya anak na kan Jacob. ¹⁸ Sinabin Lea, “Binyanan nakun Namalyarin gantimpala gawan indin kuy ipus ku sa asawa ku.” Kabay ya anak ka abiin, pinalagyunan nan Isacar.^p

¹⁹ Nabuktut manguman si Lea buy nanganak yan ikaanêm ma liyaki ya anak na kan Jacob. ²⁰ Sinabin Lea, “Binyanan nakun Namalyarin mamangêd da degalu. Pilmin galangên nakun asawa ku amêsên gawan in-anak kuy anêm ma liyaki ya anak na.” Kabay pinalagyunan Lea ya anak ka abiin un Zebulun.^q

²¹ Pamakayari, nanganak si Lea un babayi buy pinalagyunan nan Dina.

²² Ginanaka êt Namalyari si Raquel buy inlêngê nay panalangin na. Imbuklat Namalyari ya balin kulaw Raquel. ²³ Nanganak si Raquel liyaki buy sinabi na, “Intas Namalyari ya dêng-êy ku.” ²⁴ Pinalagyunan Raquel ya abiin na anak un

¹**30:8** Ya labay sabin lagyun Neftali, laban.

^m**30:11** Ya labay sabin lagyun Gad, pinagpala.

ⁿ**30:13** Ya labay sabin lagyun Aser, natula.

^o**30:14** Ya mondragora gisa yay tanaman ya paniwalan mani tawu awlagi ya mamakabuktut.

^p**30:18** Ya lagyun Isacar kasinêg sabin Hebreo ya si labay sabin maggantimpala.

^q**30:20** Ya labay sabin Zebulun, galang.

Jose.^r Sinabi na, “Labay kuy biyan naku pun Panginuun gisa pun na anak ka liyaki.”

Nagin mabandi si Jacob

²⁵ Pamakayarin in-anak Raquel si Jose, sinabin Jacob kan Laban, “Tulutan mukun mag-udung sa lugal nu saantu manugêl la pamilya ku. ²⁶ Tulutan mukun pakilakuy mani asawa ku buy mani anak ku ta nanuyu waku kamu para kalla. Buy tanda mu nu parasaantu wakun nanuyu kamu sa makadang nga panawun.”

²⁷ Nuwa sinabin Laban kan Jacob, “Nu labay mu, agana ka mita baydi, ta natandan ku sa panuga kuy pagpalên nakun Panginuun gawan kamu.” ²⁸ Sinabi êt Laban, “Sabin mu nu sabêt ta iupa ku kamu buy idin ku.”

²⁹ Sinabin Jacob kan Laban, “Tanda mu nu parasaantu wakun nanuyu kamu buy nu parasaantun inlumakêy mani saysay mu amêsên gawan sa panaysay ku. ³⁰ Bayu waku naku sa lugal la ati, kay uumnuy mani saysay mu. Nuwa malakêy na amêsên buy pinagpala kan Panginuun antu man na kapilakwan ku. Nuwa makanu waku malyarin mag-ubra para sa pamilya ku?”

³¹ Kabay pinatang Laban si Jacob, “Sabêt ta sêpat kun idin kamu?”

Nakitbay si Jacob kan Laban, “Agana muku upan. Isundu kuy panaysay kun mani saysay mu nu kalabay ka sa sabin ku kamu. ³² Paulayên mun êlêwên kuy kaganawan tupa mu. Ya kaganawan tupay nagbatêkbatêk o nabulitêktêk, ya kaganawan biserun tupay nauyang, buy kaganawan kambing ya nagbatêkbatêk o nabulitêktêk sabay ya iupa mu kangku. ³³ Sa lumatêng nga panawun, êlêwên muy mani saysay ku amên matandan mu nu tapat taku o asê. Nu dilag gakun kambing ya ayin batêk o bulitêktêk o biserun tupay asê nauyang, labay sabin tinakaw kuy abiin.”

³⁴ Sinabin Laban kan Jacob, “Mangêd, ayunan kuy sinabi mu.”

³⁵ Sa allun abitu, impapawan Laban ya kaganawan bulugan buy babayi ya kambing ya nagbatêkbatêk. Para êt bayduy kaganawan biserun tupay nauyang, impapawa na êt sila. Buy sinabi na sa mani anak nay saysayên lay abiin sila.

³⁶ Gintan Laban buy mani anak nay mani saysay sa lugal ya narayu kan Jacob. Namita silan tatluy allu bayu sila nilatêng sa lugal la abiin. Buy sinaysay pun Jacob ya kaatag ga mani saysay Laban.

³⁷ Namutus si Jacob mani sangan puun kayun alamo, sangan mani puun kayun almendro, buy sangan mani kayun kastanyo. Buy inubakan nay mani sanga amên nasday mani napêtlay gulis. ³⁸ Pamakayari, indin Jacob ya mani sangan abiin sa panginêman mani saysay. Nu makun minêm bayduy mani saysay buy mamulug, makit lay mani sangan abiin. ³⁹ Nu mamulug sila sa panginêman na abiin buy mag-êtêb sa abituy mani sanga, manganak silan biseruy nagbatêkbatêk buy

^r**30:24** Ya labay sabin lagyun Jose, mam-in igit pun.

nabulitêktêk. ⁴⁰ Pan-ipapawan Jacob ya mani abiin. Buy kaban mamulug ya mani biserun tupa, mangakit lay abituy mani saysay ya nagbatêk buy nauyang. Kabay si maianak la, nipagbatêk buy impapawa nay kana. ⁴¹ Buy nu mamulug gay mani saysay ya napas-êy, pan-idin Jacob ya mani sangan abiin sa mani panginêman la. ⁴² Nuwa nu mamulug gay mangaynay mani saysay, asê pan-indin Jacob ya mani sangan abiin sa mani panginêman. Kabay ya biserun mani saysay ya in-anak mangaynay saysay, kan Laban. Buy ya biserun saysay ya in-anak mangapas-êy ya saysay, kan Jacob. ⁴³ Kabay napakadyag sadyay mabandi si Jacob. Dilag yan malakêy tupa, malakêy kambing, malakêy kamelyu, malakêy asnu, buy malakêy ipus ya babayi buy lawyaki.

31

Inlakwanan Jacob si Laban

¹ Nalêngên Jacob ya mani anak Laban sabitun sinabi lay, “Kingwan Jacob ya kaganawan pibandiyan bapa tamu kabay binumandi ya.” ² Nakit Jacob ya asina mangêd da pamikiawyun Laban kana.

³ Pamakayari, sinabin Panguun kan Jacob, “Mag-udung ka sa lugal mani pipuunpuunan mu, baydu sa lugal mani kamag-anak mu, buy awyunan kata.”

⁴ Kabay impabêg Jacob silan Raquel buy si Lea ya idi sa pagpastulan mani saysay. ⁵ Sinabin Jacob kalla, “Asina mangêd da pamikiawyun bapa yu kangku. Nuwa pan-awyunan nakun Namalyarin bapa ku. ⁶ Tanda yuy nanuyu wakun buun pas-êy sa bapa yu. ⁷ Nuwa pinurayit naku. Katimapu naynan piunan-uman ya upa ku. Nuwa asê tinulutan Namalyari ya pisakitan nakun bapa yu. ⁸ Gisay allu, sinabin bapa yu kangku, ‘Iupa ku kamuy kaganawan biseruy nipagbatêk.’ Kabay pamakayari nan sinabi ya abiin, nanganak ya kaganawan saysay un nipagbatêk. ⁹ Kabay intas Namalyari sa bapa yuy abiin na mani saysay buy indin nayna kangku.”

¹⁰ “Gisay allu, sên mamulug ga mani saysay, nanaynêp pakun mani mamulug sa mani babayi ya kambing, nagbatêk ka liyakin kambing. ¹¹ Kaban manaynêp paku, sinabin ang-el Namalyari kangkuy, ‘Jacob!’ Nakitbay yaku, ‘Abiti yaku.’ ¹² Sinabi na, ‘Elêwên muy ati silay bulugan na kambing ya nipagbatêk. Mamulug sila sa mani babayi ya kambing ya nagbatêk gawan nakit kuy kaganawan pandaygên Laban kamu. ¹³ Sikuy Namalyari ya nagpakit kamu sa Bethel. Namibulug kan larun ulibu sa batuy nakaidêng baydu sa Bethel. Sa panawun na abitu, nangaku ka kangku. Mita ka amêsên sa lugal la ati buy mag-udung ka sa lugal la pinianakan kamu.’ ”

¹⁴ Sinabi lan Raquel buy si Lea kan Jacob, “Pamakamatin bapa yan, madakayan kay nayin mana ya ubat kana? ¹⁵ Pan-ituwad nakay kaatag tawu. Insaliw nakay kamu ta ya panuyu mu kana sabay ya pinamayad mu kanyan buy ya nabang na

kamu, naubus nayna. ¹⁶ Ya kaganawan pibandiyan ya intas Namalyari sa bapa yan, pilmin kantamu buy sa mani anak tamu. Kabay sunulun muy sinabin Namalyari kamu.”

¹⁷ Kabay naglêan si Jacob buy insakay na sa kamelyuy mani anak buy mani asawa na. ¹⁸ Namita silan Jacob papakun sa bapa nay manugêl sa Canaan. Gintan nay kaganawan saysay buy pibandiyan ya natipun na sabitun idi ya sa Padan Aram.

¹⁹ Sabitun inlakun Laban ya mani tupa na amên urugan, tinakaw Raquel ya mani ribultuy pan-ulimênên bapa na. ²⁰ Inlinlang Jacob si Laban ya Arameo gawan a na impatanda kan Laban ya pamita na. ²¹ Tambêng namita silan Jacob buy gintan nay kaganawan pibandiyan na. Namita silan naglipay sa Ilug Eufrates buy napapakun sila sa kabung-uyan Gilead.

Kinamat Laban si Jacob

²² Pamakalibas tatluy allu, nallêngên Laban ya namitay na silan Jacob. ²³ Kabay binêg Laban na mani kamag-anak na amên kamatên la silan Jacob. Pamakalibas pituy allu, natagal la si Jacob sa kabung-uyan Gilead. ²⁴ Nuwa sên yabin abitu, nagsabi ya Namalyari kan Laban ya Arameo sa kapamilatan taynêp. Sinabi na, “Agana ka magsabin pagbanta kan Jacob.”^s

²⁵ Sabitun natagal Laban si Jacob, nakapipaydêngan tolda si Jacob sa kabung-uyan ya idi sa Gilead. Buy impaydêng êt baydun Laban buy mani kamag-anak nay mani tolda la. ²⁶ Pamakayari, sinabin Laban kan Jacob, “Sabêt ta dinyag mu? Pinurayit muku buy kingwa muy maanak kuy babayi kaparisun pandakêp sundalus sa laban! ²⁷ Siyan naglimêd kayan namita ta buy siyan namita kaw yan a ku tanda ta? Nu sinabi mu kangkuy mita kaw, impalêt kataw dayin dilag tula buy nagkanta kitamu dayin kantay masaya ya dilag kasingkasing buy kutêngtêng. ²⁸ Nuwa siyan a muku tinulutan mandêp buy magpatanda sa maapu ku buy sa maanak kuy babayi. Ayin tulay dinyag mu. ²⁹ Agyu katan pasakitin. Nuwa saybi, nagsabi kangkuy Namalyarin bapa mu. Sinabi nay agana ku magsabin pagbanta kamu. ³⁰ Tanda kun namita ka gawan labay mun mag-udung sa pamilyan bapa mu. Nuwa siyan tinakaw mu yay mani ribultuy pan-ulimênên ku ta?”

³¹ Sinabin Jacob kan Laban, “Nalimu waku gawan inisip kuy pilitin mun kêwên kangkuy maanak muy babayi. ³² Nuwa nu sisabêt man na kinakitan mu kanyan mani ribultu mu, patin na tawuy nanakaw abiin! Kaban pan-êlêwên kan mani kamag-anak tamu, malyari mun têkapên na abiin buy nu makit mu, kêwên mu.” Nuwa asê tandan Jacob ya si Raquel ya nanakaw mani ribultuy pan-ulimênên bapa na.

³³ Kabay tingkap Laban na mani ribultuy pan-ulimênên na sa toldan Jacob, sa toldan Lea, buy sa toldan luway babayi ya ipus, nuwa ayin yan nakitan. Sinumun

^s**31:24** Sa literal, “Agana ka magsabi kan Jacob, mangêd man o nadawak.”

ya êt sa toldan Raquel, ³⁴ nuwa tambêng naisuknip Raquel ya mani ribultuy pan-ulimênên bapa na sa pag-iknuwan sa bukut kamelyu buy iniknuwan na. Tingkap Laban na mani ribultuy pan-ulimênên na sa toldan Raquel, nuwa ayin yan nakitan.

³⁵ Pamakayari, sinabin Raquel sa bapa na, “Bapay, agana muku tubagên. A ku miidêng gawan dayên naku amêsên.” Kabay tingkap Laban na mani ribultuy pan-ulimênên na, nuwa ayin yan nakitan.

³⁶ Sadyay tubag Jacob kan Laban. Sinabi na, “Sabêt ta inlabag kuy utus? Nanyag gaku nayin nadawak kamu? Uysiyen kinamat muku yan dilag tubag ta? ³⁷ Tingkap mui kaganawan kangku nuwa ayin kan nakitan ya pibandiyan mu. Nu dilag kan nakit kangku, ipakit mui abiin sa arapan mani kamag-anak ta. Paulayan mun kamag-anak tay mam-in atul kanta. ³⁸ Kaawyun muku sa luwampuy tawun. Sa panawun na abiin, ayin nakwan sa mani tupa buy mani kambing mu. Buy a ku êt kinnay mani liyakin tupa mu. ³⁹ Nu dilag mapatin mangasilêb ba ayup sa mani saysay mu, a ku pan-ipakit kamu nun a gisa sa mani saysay kinaman ya pan-idin ku kamu. Buy nu pantakawên ya mani saysay mun allu o yabi, pampilitin mun ipabayad kangku. ⁴⁰ Paradi ya nagin kabilyan ku. Pinibabatan kuy umut mamut buy pinibabatan ku êt ya lèpêt nu yabi angga sa a kina mapabêlêw. ⁴¹ Nadanasan kuy kaganawan sa lalên luwampuy tawun ya kaawyun kata. Nanuyu waku kamun mapu buy apat ta tawun amên mapag-asawa kuy luway anak mui babayi. Pamakayari, nanuyu wakina êt kamun anêm ma tawun amên mabiyan nakun mani saysay. Katimapu mun sinagilyan ya upa ku. ⁴² Nuwa inawyunan nakun Namalyarin Abraham ya panggalangên bapa ku. Nu a ku kaawyun ya Namalyari, impatas muku dayin ayin gintan. Nuwa nakit nay kasakitan buy pagpagal ku. Kabay saybi, sinabyanan nakayna.”

⁴³ Pamakayari, sinabin Laban kan Jacob, “Si abiin silay babayi, maanak ku sila, buy si abiin silay maanak la, maapu ku sila buy si abiin na mani saysay, kangku êt. Ya kaganawan abiin, kangku. Nuwa sabêt ta madyag ku amêsên? ⁴⁴ Manyag kitan kasunduwan ya mamipaganaka kanta sa kasunduwan ta.”

⁴⁵ Kabay nangkap si Jacob gisay maragul la batu buy impaydêng na bilang pinakatanda'. ⁴⁶ Sinabin Jacob sa mani kamag-anak na, “Manipun kaw mani batu.” Kabay nanipun na mani kamag-anak Jacob mani batu buy imbuntun la. Pamakayari, nangan silan Jacob, Laban, buy ya mani kamag-anak la sa danin imbuntun na batu. ⁴⁷ Binêg Laban na lugal la abiin un Jegar-sahaduta.^t Nuwa binêg gaman Jacob ya lugal la abiin Galeed.^u

^t**31:47** Ya labay sabin Jegar-sahaduta sa sabin Aramaico “mani dapas ya mamipaganaka kantamu”.

^u**31:47** Buy ya labay sabin Galeed sa sabin Hebreo “mani dapas ya mamipaganaka kantamu”.

⁴⁸ Sinabin Laban kan Jacob, “Ya mani batuy nakabuntun sabay ya mamipaganakan kasunduwan ta.” Kabay binêg mani tawuy lugal la abiin un Galeed. ⁴⁹ Pinalagyunan mani tawuy lugal la abiin un Mizpa^v gawan sinabin Laban, “Sa pamisyay ta, bantayan kitan Panginuun. ⁵⁰ Nu manyag kan nadawak sa maanak kuy babayi o nu mag-asawa kan kaatag, agyan a ku makit, ganakên muy bantayan kitan Namalyari.”

⁵¹ Sinabi êt Laban kan Jacob, “Abiti ya imbuntun na batu buy abiti ya batuy impaydêng sa pibunakan ta. ⁵² Abiin silay mamipaganaka kanta ya a ku sêpat maglipay amên pasakitan ka. Buy a ka êt sêpat maglipay amên pasakitan naku.

⁵³ Atulun kitan Namalyarin Abraham, Nahor, buy mani ninunu la.”

Kabay insumpun Jacob kan Laban sa lagyun Namalyari ya panggalangên Isaac ya daygên nay kaganawan abiin. ⁵⁴ Pamakayari, nag-andug si Jacob saysay sa kabung-uyan ya abiin. Buy sinagyat nan mangan silan Laban buy mani kamag-anak la. Pamakayari lan nangan, nikalêk sila sa bung-uy gawan yabi yana.

⁵⁵ Pamakamaranun, dinêp Laban na maapu na buy maanak nay babayi buy pinagpala na sila. Pamakayari, namita silaynan nuli.

32

Naglêan si Jacob amên makitan si Esau

¹ Namita silan Jacob sa lugal la abiin buy timbêng silan mani ang-el Namalyari.

² Sên nakit Jacob ya mani ang-el, sinabi na, “Abiin nay mani sundalus Namalyari!” Kabay pinalagyunan nay lugal la abiin un Mahanaim.^w

³ Namiutus si Jacob mani tawuy munan maku kan Esau ya patêl na. Manugêl si Esau sa lugal la naglagyun Seir ya idi sa bansan Edom. ⁴ Sinabin Jacob sa mani tawuy in-utus na, “Sabin yu kan Esau ya amung ku, ya napagkaawyun ku si Laban sa nilabas sa panawun buy babayu wakun muli amêsên. ⁵ Dilag gakun mani baka, asnu, tupa, kambing, lawyaki buy babayi ya ipus. Impauna kuy abiin sila amên matula kan kayêk kangku.”

⁶ Sên nag-udung nga mani tawuy in-utus Jacob, sinabi la, “Naku kay sa patêl muy si Esau. Maku ya amêsên baydi amên makitan naka. Kaawyun nay apat ta ralan na lawyaki.”

⁷ Nalimu si Jacob buy nag-umpisa yan nigaganaka. Kabay inatag nan luway pustuy mani kaawyun na buy para êt bayduy mani tupa, baka, kambing buy kamelyu. ⁸ Inisip Jacob, “Nu duyungun Esau ya gisay pustu, malyarin muwayu ya gisa pun na pustu.”

⁹ Nanalangin si Jacob, “Namalyarin ninunu ku ya si Abraham buy si Isaac, sikay

^v**31:49** Ya labay sabin Mizpa, nakit.

^w**32:2** Ya labay sabin Mahanaim, luway armi.

Panguinuun ya nagsabi kangkun mag-udung ngaku sa bansa ku buy sa mani kamag-anak ku. Buy manyag kan mangêd kangku. ¹⁰ A ku naspat sa kangêdan buy katapatan ya impakit mu kangkuy ipus mu. Sabitun naglipay yaku sa Ilug Jordan, kay têkên na idi kangku. Nuwa amêsên, dilag gakinan luway pustu. ¹¹ Panyawadên kuy iligtas muku sa patêl kuy si Esau ta malimu wakun duyungun naku buy mani asawa ku buy ya maanak ku. ¹² Nuwa impangaku mu kangkuy pilmin manyag kan mangêd kangku. Buy pakalak-ên muy mani layi ku kaparisun balas sa agid dagat ya a ku mabilangbilang.”

¹³ Namalibas yan yabi baydu. Buy namili yan dakun umnu sa mani ayup na amên idin kan Esau ya patêl na. ¹⁴ Namili si Jacob luwan dalan na babayi ya kambing, luwampuy liyaki ya kambing, luwan dalan na babayi ya tupa, luwampuy bulungan na tupa, ¹⁵ tatlumpuy babayi ya kamelyu buy mani biserun abiin sila, apattapuy baka, mapuy toru, luwampuy babayi ya asnu, buy mapuy liyaki ya asnu. ¹⁶ Sa balang pustun mani saysay, dilag yan ipus ya magbantay. Sinabi na kalla, “Muna kaw kangku kaawyun na balang pustun mani ayup buy biyan yun pisaêtan ya balang pustu.”

¹⁷ Sinabin Jacob sa mumunay ipus, “Nu matbêng yuy patêl kuy si Esau buy nu patangên nakaw paradi, ‘Sisabêt ta amung yu? Antuy lakwên yu? Sisabêt ta magbandin abiin na kaganawan saysay?’” ¹⁸ Sabin yu kana, ‘Si Jacob ya ipus muy sabay ya magbandin ati ya kaganawan saysay. Pan-ipadin nan kayêk kamuy abiin sila buy idi yina sa ubatan.’”

¹⁹ Sinabi êt Jacob sa ikalway ipus, sa ikatluy ipus, buy sa kaganawan ipus, “Nu makit yu si Esau, sêpat kay gigisay pagsabi yu kana. ²⁰ Sabin yu kanay, ‘Si Jacob ya ipus mu, idi yina sa ubatan.’” Inisip Jacob, nu ipagtan nay mani degalun abiin kan Esau, dat a yina manubag kana buy nu mapikakit sila, dat tanggapên naya.

²¹ Kabay impaunan Jacob ya kaganawan degalun abiin kan Esau, nuwa sa yabin abiin, nagbalag ya sa pinagdangsuwan la.

Inlabanan Jacob ya Namalyari

²² Sa yabin abiin, nimata si Jacob buy naglipay ya sa ilug Jabok kaawyun nay luway asawa na buy luway babayi ya ipus na buy mapu buy gisay anak na. ²³ Sên nilipay silayna sa ilug, sinabi na sa mani ipus nay gêtan lay kaganawan pibandiyan na. ²⁴ Kabay kakapad tan Jacob sa dangsu la. Naku kanay liyaki buy nakigêgêan si Jacob angga sa miputak kay mamut. ²⁵ Naisip liyakin abiin ya a na masambut si Jacob. Kaban milaban sila pinudut nay buyun Jacob buy nibuslêd ya but-un paa na.

²⁶ Sinabin liyakin abiin kan Jacob, “Ibul-is mukina ta miputak kay mamut.”

Nuwa nakitbay si Jacob, “A kata ibul-is anggan a muku pagpalên.”

²⁷ Pinatang liyaki si Jacob, “Sabêt ta lagyu mu?”

Nakitbay si Jacob, “Siku si Jacob.”

²⁸ Pamakayari, sinabin liyakin abiin kan Jacob, “Alway nan Jacob ya lagyu mu

amêsên, nun a Israel^x lana gawan inlabanan muy Namalyari buy mani tawu buy nanambut ka.”

²⁹ Sinabin Jacob sa liyakin abiin, “Sabin mu kangkuy lagyu mu.”

Nuwa sinabin liyakin abiin kan Jacob, “Uysiyán labay muyan matandan na lagyu ku ta?” Pamakayari, pinagpalan liyakin abiin si Jacob.

³⁰ Kabay pinalagyunan Jacob ya lugal la abiin un “Peniel”^y buy sinabi na, “Nakit kuy lupan Namalyari, nuwa a ku nati.”

³¹ Maputakan nan mamut si Jacob kaban pabita ya sa Peniel. Nuwa tumakislad ya gawan napilay ya buyu na. ³² Kabay asê pangkênan mani Israelita amêsên ya pikalukalwan ya idi sa buyun mani saysay, gawan tinalan liyaki ya buyun Jacob ya nadani sa pikalukalwan na.

33

Ya pamikakit lan Jacob buy si Esau

¹ Sên nangêlêw si Jacob, nakit na silan Esau buy ya apat ta ralan na lawyaki ya mamita papakun kana. Kabay balang anak na, indin na sa indu la. ² Indin Jacob ya mani babayi ya ipus buy mani anak la sa mumunay pustu buy indin na silan Lea buy ya mani anak na sa ikalway pustu buy indin na silan Raquel buy si Jose sa ubatan. ³ Idi si Jacob sa mumunan tatluy pustu. Buy kaban mamita ya papakun kan Esau, katipitu yan nanduku kan Esau.

⁴ Nuwa nuwayu si Esau papakun kan Jacob buy tinakês naya, inapuap nay bêng Jacob buy dinêp naya. Pamakayari, nitangis silan luwa. ⁵ Sên nangêlêw si Esau, nakit nay mani babayi buy mani anak. Pinatang na si Jacob, “Sisabêt ta abiin silay kaawyun mu?”

Nakitbay si Jacob, “Maanak kuy abiin sila ya indin Namalyari kangkuy ipus mu.”

⁶ Pamakayari, nagdani kan Esau ya mani babayi ya ipus buy maanak la buy nanduku sila kana. ⁷ Nagdani êt kan Esau silan Lea buy maanak na buy nanduku sila kana. Para êt bayduy dinyag lan Jose buy si Raquel.

⁸ Sinabin Esau kan Jacob, “Sabêt ta labay sabin abituy mani saysay ya nasunga ku?”

Nakitbay si Jacob, “Pan-idin ku kamuy mani saysay ya abitu amên matula ka kangku.”

⁹ Nuwa sinabin Esau, “Ali kuway, dilag gakinan nukad da pibandiyan. Kaminay abiin sila.”

¹⁰ Nuwa sinabin Jacob, “Asê! Nu matula kayna kangku, tanggapên muy degalu ku kamu. Ta sên nakit kuy lupa mu buy sên tinanggap muku, paran nakit kinay lupan

^x**32:28** Ya labay sabin Israel, panlabanên liyaki ya Namalyari.

^y**32:30** Ya labay sabin Peniel, lupan Namalyari.

Namalyari. ¹¹ Kabay tanggapên muy degaluy gintan ku kamu gawan pinagpala kun Namalyari buy idi ya kangkuy kaganawan kaylangan ku.” Impilit indin Jacob kan Esau ya mani saysay angga sa tinanggap nay abiin.

¹² Sinabin Esau, “Kaksaw kawna. Miaawyun kitaminan mita.”

¹³ Nuwa sinabin Jacob kan Esau, “Tanda muy asê pun maksaw mitay mani anak ipus mu. Buy kaylangan kun saysayên na mani baka buy tupay mamasusu. Nu tambêng ku silan ibita, sa gisay allu mati silan kaganawan. ¹⁴ Kabay muna kayna buy mangamat taku tana kamu. Pakanawa kun mita kaparisun pamitan mani anak buy mani saysay. Buy sikuy ipus mu, mapikakit kita tana sa Seir.”

¹⁵ Sinabin Esau, “Paulayan mun ibalag ku kamuy dakun umnu sa mani lawyaki ya kaawyun ku.”

Nuwa sinabin Jacob, “Agyan aganay na, ta ya maulaga, matula kayna sa ipus mu.”

¹⁶ Kabay sa allu êt abitu, nag-umpisan nag-udung si Esau sa Seir. ¹⁷ Nuwa naku si Jacob sa Sucot buy nanyag yan bali na buy nanyag yan mani dampa para sa mani saysay na. Kabay Sucot^z ya impalagyun mani tawu sa lugal la abiin.

¹⁸ Namita si Jacob sa Padan Aram buy nilatêng ya sa balayan Shekem ya idi sa Canaan. Nagdangsu ya nadani sa balayan na abiin. ¹⁹ Sinaliw Jacob dinalan na pirasun pilak sa mani anak Hamor ya luta nu saantu na impaydêng nga tolda na. Si Hamor ya bapan Shekem. ²⁰ Nanyag si Jacob un pamiandugan sa lugal la abiin buy pinalagyunan nay abiin un El-Elohe-Israel.^a

34

Pinilit ginêtan Shekem si Dina

¹ Gisay allu, si Dina ya anak ka babayin Lea kan Jacob, nagliwa ya sa dakun umnuy babayi ya manugêl sa Canaan. ² Pamakakit Shekem kan Dina, dinagus naya buy pinilit nayan ginêtan. Si Shekem ya anak pinunun mani Hivita ya sabay si Hamor. ³ Nalabayan Shekem si Dina ya anak ka babayin Jacob buy inidu naya. Kabay naayup-up yan nakisabi kan Dina. ⁴ Sinabin Shekem sa bapa nay si Hamor, “Bapay, pagkasabi muy bapan Dina para kangku ta labay kun pag-asawa si Dina.”

⁵ Nallêngên Jacob ya pinilit ginêtan Shekem si Dina. Nuwa idi sa panggitnan ya mani anak Jacob kaawyun na mani saysay la. Kabay inêtêng nan muli ya maanak na.

⁶ Naku kan Jacob si Hamor ya bapan Shekem amên pagkasabi naya. ⁷ Nuwa kaban idi pun sa panggitnan ya maanak Jacob, nabalitan lay nalyari kan Dina. Kabay tambêng silan nuli. Sadyay tubag la kan Shekem gawan sa nadawak ka

^z33:17 Ya labay sabin Sucot, mani sawung.

^a33:20 Ya labay sabin El-Elohe-Israel, makapangyarian ya Namalyarin Israel.

dinyag na kan Dina. Kabay inisip lay ati ya dinyag Shekem ya asê sêpat daygên.

⁸ Nuwa sinabin Hamor kan Jacob buy sa maanak na, “Kakaidwan anak kuy si Shekem ya anak mu. Makisabi yakun pag-asawan anak kuy anak mu. ⁹ Tulutan mun pag-asawan mani lawyaki yan ya mani anak muy babayi. Buy tulutan yan na mani lawyaki yun mag-asawan mani anak yan na babayi. ¹⁰ Malyari kaw nan manugêl sa lugal la ati kaawyun yan. Pilin yu nu antuy lugal la labay yun tugêlan buy malyari kaw manaliw lutay idi sa lugal la ati. Buy baydi kawnan malligusyu.”

¹¹ Pamakayari, sinabin Shekem sa bapan Dina buy sa mapatêl nay lawyaki, “Paulayan yun patul-ên kataw. Idin ku kamuyuy agyan sabêt ta labay yu. ¹² Sabin yu kangku nu umnuy sambung ya labay yu amên idin ku. Tulutan yu ta dayin pag-asawa ku si Dina.”

¹³ Nuwa gawan siniray nan Shekem ya pangababayin Dina, pinaglukwan mani anak Jacob si Shekem buy ya bapa nay si Hamor. ¹⁴ Sinabi la, “A yan ka tulutan pag-asawa muy patêl yan amêsên ta a ka pun tinuli. Nu pag-asawa kan patêl yan, madêng-êyan kay. ¹⁵ Nuwa nu tulin na kaganawan lawyaki yu kaparisu yan, tulutan yan kan pag-asawa mu si Dina. ¹⁶ Pamakayari, malyari yan mapag-asawan mani babayi yan ya mani lawyaki yu. Buy malyari yan mapag-asawan mani lawyaki yan ya mani babayi yu. Manugêl kay sa luta yu buy pakadyag kitamun gigisa. ¹⁷ Nuwa nu a ka kalabay magpatuli, lakwanan yan ka buy gêtan yan na patêl yan.”

¹⁸ Nalabay ya mitabapa ya silan Hamor buy si Shekem sa sinabin mani anak Jacob. ¹⁹ Tambêng namita si Shekem amên daygên na abiin gawan kaidwan na si Dina ya anak Jacob. Panggalangên si Shekem mani tawuy manugêl sa balayan na abiin un igit pun kaysa panggalang la sa kaatag mani tawu sa pamilyan Hamor.

²⁰ Buy nakuy mitabapa ya silan Hamor buy si Shekem sa pasbul balayan amên pakisabyan ya mani lawyaki ya manugêl sa balayan na abiin ²¹ un paradi, “Labay mani lawyakin ati ya magin kaluguran tamu sila. Paulayan yu silan manugêl baydi buy magligusyu. Makwal ya luta tamu. Malyari tamun mapag-asaway mani babayi la buy mapag-asawa lay mani babayi tamu. ²² Nuwa sinabi lay kaylangan kitamun tulin kaparisu la. Pamakayari, malabay silaynan manugêl sa luta tamu buy pakadyag kitaminan gigisa. ²³ Alwa nayin ya mani saysay buy pibandiyan la, mapakantamu? Kabay sêpat kitamun malabay sa pansabin la. Pamakayari, manugêl sila kaawyun tamu.”

²⁴ Gawan sa sinabin Hamor buy si Shekem, nalabay ya mani lawyaki ya idi sa pasbul balayan. Kabay nagpatuli ya kaganawan lawyaki ya idi sa balayan na abiin.

²⁵ Pamakalibas tatluy allu, mangasakit pun ya nukan kaganawan lawyaki ya tinuli. Kabay si dinyag luway anak Jacob ya silan Simeon buy si Levi ya patêl Dina, kingwa lay kêya la buy liim lan dinuyung ya lawyaki ya manugêl sa balayan na abiin buy pinati lay kaganawan lawyaki un ayin katatanda. ²⁶ Pinati la êt silan Hamor buy si Shekem sa kapamalatan kêya la buy kingwa la si Dina sa balin Shekem buy namita silayna. ²⁷ Pamakayari, nakuy kaatag mani anak Jacob sa

balayan na abiin buy nakit lay mani bangkay. Kabay kingwa lay kaganawan pibandiyan sa balayan na abiin bilang pangablas sa paniran pangababayin patêl la.

²⁸ Kingwa lay mani tupa, kambing, baka, asnu, buy kaganawan bagay ya idi sa balayan buy sa panggitan. ²⁹ Kingwa la êt ya kaganawan pibandiyan ya idi sa mani bali buy gintan la êt ya kaganawan babayi buy maanak la.

³⁰ Pamakayari, sinabin Jacob kan Simeon buy kan Levi, “Sa dinyag yu, binyanan yukun kagulwan ta kasulapwan nakinan mani Cananeo buy mani Perezeoy manugêl sa lutan ati. Kay pêpêrad ya tawwan tamu. Nu mibêtêk manduyung kantamuy mani Cananeo buy mani Perezeo, malipul kitamu.”

³¹ Nuwa sinabi lan Simeon buy si Levi kan Jacob, “Intuwad Shekem babayi ya pambayaran ya ali yan. Kabay dinyag yan na parabaysên.”

35

Nag-udung si Jacob sa Bethel

¹ Gisay allu, sinabin Namalyari kan Jacob, “Maku ka sa Bethel buy manugêl ka baydu. Manyag ka baydun pamiandugan para kangku. Sikuy Namalyari ya nagpakit kamu sa lugal la abitu sabitun tinumakas ka sa patêl muy si Esau.”

² Sinabin Jacob sa pamilya na buy sa kaganawan tawuy kaawyun na, “Isamwag yuy mani ribultuy pan-ulimênên yu. Linisin yuy sarili yu buy magyaming kaw malinis. ³ Pamakayari, tumuksaw kitamu sa Bethel buy manyag gaku baydun pamiandugan para sa Namalyari ya nanawup kangku sa kasakitan buy kaawyun ku antuman na kapilakwan ku.” ⁴ Kabay indin la kan Jacob ya kaganawan ribultu buy tingga la buy in-ilbêng Jacob ya abiin sa puun kayun ensina^b ya nadani sa Shekem. ⁵ Pamakayari, namita silan Jacob baydu. Buy sadyay limu sa Namalyari ya inlumâtêng sa mani tawuy manugêl sa lugal la abiin. Kabay a layna kinamat silan Jacob.

⁶ Pamakayari, naku silan Jacob buy ya kaganawan tawuy kaawyun na sa Luz ya idi sa Canaan. (Binêg la êt Luz ya “Bethel”.) ⁷ Nanyag si Jacob pamiandugan sa Luz. Buy pinalagyunan nay lugal la abiin un “El-Bethel”^c gawan sabitun tinumakas ya sa patêl nay si Esau, nagpakit kanay Namalyari sa lugal la abiin.

⁸ Sa panawun na abitu, nati si Debora ya nanaysay kan Rebecca buy in-ilbêng nga bangkay na sa puun kayun ensina ya idi sa kasawangan Bethel buy ya lugal la abiin, pinalagyunan nan “Allon Bakut.”^d

⁹ Pamakayarin nag-udung Jacob ubat sa Padan Aram, nagpakit manguman kanay Namalyari buy pinagpala na si Jacob. ¹⁰ Sinabin Namalyari kana, “Ya lagyu mu,

^b35:4 o terebinto o oak.

^c35:7 Ya labay sabin El-Bethel, Namalyarin Bethel.

^d35:8 Ya labay sabin Allon Bakut, puun ensina ya mitangis sa mani tawu.

Jacob. Nuwa paubat amêsên, a kayna bêgên Jacob nun a Israel.” Kabay Israel ya impalagyun Namalyari kana.

¹¹ Buy sinabin Namalyari kanay, “Sikuy Namalyari ya Makapangyarian. Mabiyan kan malakêy anak buy pakadyag kan bapan gisay bansa buy ya mani layi mu, pakadyag pun malakêy bansa. Buy pakadyag mani ari ya mani layi mu. ¹² Idin ku kamu buy sa mani layi muy lugal ya indin ku kan Abraham buy kan Isaac.”

¹³ Pamakayari, inlakwanan yan Namalyari sa lugal nu saantu naya pinagkasabi.

¹⁴ Namipaydêng si Jacob batu bilang pangganaka ya pinagkasabi yan Namalyari sa lugal la abitu buy binulugan nan alak buy laruy batu bilang pinakatanda' ya kay sa Namalyari ya abiin. ¹⁵ Pinalagyunan Jacob un Bethel^e ya lugal la abiin nu saantu ya pinagkasabin Namalyari.

Ya pangamatin Raquel

¹⁶ Pamakayari, namita silan Jacob sa Bethel. Sên madani silayna sa Efrata, inumilab bay bitukan Raquel tagawan manganak kina. ¹⁷ Sên magkasakit yan manganak, sinabin mamaanak kana, “Agana ka malimu ta dilag ka pun gisay anak ka liyaki.” ¹⁸ Kaban pabuytun si Raquel, impalagyu na sa kulaw nay “Ben-Oni.”^f Nuwa impalagyu naman Jacob kanay “Benjamin.”^g

¹⁹ Nati si Raquel buy in-ilbêng ya sa agid dan papakun sa Efrata ya sabay ya Betlehem amêsên. ²⁰ Namipaydêng si Jacob batu sa dêbdêb Raquel. Angga amêsên nakaidêng pun bayduy abiin na batu.

²¹ Insundun Israel ya pamita na buy impaydêng nay tolda na sa kapakan torin Migdal Eder. ²² Kaban manugêl si Israel sa lugal la abiin, nakitakês si Reuben kan Bilha ya ipus bapa na buy natandan Israel ya abiin.

Dilag mapu buy luway anak si Jacob.

²³ Ya anak Jacob kan Lea, sabay si Reuben ya panganay na, si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, buy si Zebulun.

²⁴ Ya anak Jacob kan Raquel, sabay silan Jose buy si Benjamin.

²⁵ Ya anak Jacob kan Bilha ya ipus Raquel, sabay silan Dan buy si Neftali.

²⁶ Ya anak Jacob kan Zilpa ya ipus Lea, sabay silan Gad buy si Asher.

Si abiin silay anak Jacob, in-anak sa Padan Aram.

²⁷ Naku si Jacob sa bapa nay si Isaac ya idi sa Mamre ya nadani sa Kiriath-Arba ya sabay ya Hebron nu saantu nanugêl silan Abraham buy si Isaac. ²⁸ Nabyay si Isaac dinalan buy walumpuy tawun.

²⁹ Nati sa pangatuwa si Isaac buy in-ilbêng yan luway anak nay si Esau buy si Jacob buy napagkaawyun nay nangamamati ya pipuunpuunan na.

^e**35:15** Ya labay sabin Bethel, balin Namalyari.

^f**35:18** Ya labay sabin Ben-Oni, anak kasakitan ku.

^g**35:18** Ya labay sabin Benjamin, anak wanan na gamêt ku.

Ya pamilyan Esau

¹ Ya kasunul la mani tawu, sabay ya mani layin Esau. (Binêg êt si Esau un Edom.)

² Nag-asawa si Esau mani babayi ya taga Canaan. Napag-asawa na si Ada ya anak ka babayin Elon ya Heteo. Buy napag-asawa êt Esau si Oholibama ya anak ka babayin Ana buy apun babayin Zibeon ya Hivita. ³ Buy napag-asawa êt Esau si Basemat ya anak ka babayin Ishmael buy patêl Nebayot.

⁴ In-anak Ada ya anak Esau ya si Elifaz. Buy in-anak Basemat ya anak Esau ya si Reuel. ⁵ Buy in-anak Oholibama silan Jeus, Jalam, buy Korah. Abiin silay mani anak Esau ya in-anak sa Canaan.

⁶ Tinipun Esau ya mani asawa na, maanak na, kaganawan mani tawuy manugêl kaawyun na, mani saysay na, buy kaganawan bagay ya natipun na sa Canaan. Pamakayari, nag-alis sila buy napapakun sa lugal ya narayu sa patêl nay si Jacob.

⁷ Sadyay lakên saysay lan Esau buy si Jacob. Kabay a sila malyarin manugêl sa gigisay lugal. Nabêlêng nga luta nu saantu manugêl silan Esau buy si Jacob. Kabay ayin makitan na mani magpastul lan nukad da pagpastulan. ⁸ Kabay nag-alis si Esau papakun sa kabung-uyan Seir. (Binêg êt si Esau un Edom.)

⁹ Ya kasunul la mani tawu, mani layi silan Esau. Si Esau ya pipuunpuunan mani Edomitay nanugêl sa kabung-uyan Seir.

¹⁰ Ati ya maanak Esau ya silan Elifaz buy Reuel. Ya anak Ada buy si Esau sabay si Elifaz. Buy ya anak Basemat kan Esau sabay si Reuel.

¹¹ Ati ya maanak Elifaz ya silan Teman, Omar, Zefo, Gatam, buy si Kenaz.

¹² Dilag êt anak ka liyaki si Elifaz sa gisay asawa nay si Timna ya sabay si Amalek. Silay maapun Esau kan Ada.

¹³ Ati ya maanak Reuel, silan Nahat, Zera, Shammah, buy Miza. Silay maapun Esau kan Basemat.

¹⁴ Ati ya maanak Esau kan Oholibama ya anak Ana buy apun Zibeon, silan Jeus, Jalam, buy Korah.

¹⁵ Abiti ya mani layin Esau ya napakadyag pinunu. Ya panganay Esau sabay si Elifaz. Naanak na silan Teman, Omar, Zefo, Kenaz, ¹⁶ Korah, Gatam, buy si Amalek. Silay mani pinunu sa lugal Edom ya naubat kan Elifaz buy sabay silay maapun Ada ya asawan Esau.

¹⁷ Ati ya maanak Reuel ya silan Nahat, Zera, Shammah, buy Miza. Ya mani anak ka abiin sabay silay napakadyag pinunu sa Edom. Silay maapun Basemat ya asawan Esau.

¹⁸ Ati ya maanak Esau kan Oholibama, si Jeus, Jalam, buy Korah. Ya mani anak ka abiin napakadyag silan pinunu. Si Oholibama ya anak ka babayin Ana.

¹⁹ Abiin silay maanak Esau ya mani pinunu un Edom.

Ya mani layin Seir

²⁰ Si Seir ya Horeo anak na silan Lotan, Shobal, Zibeon, buy Ana. Manugêl la abiin sila sa lugal Edom. ²¹ Anak êt Seir silan Dishon, Ezer, buy Dishan. Sabay silay pinunun mani Horeo sa Edom.

²² Ati ya maanak Lotan ya silan Hori buy Heman. Si Timna sabay ya patêl la babayin Lotan.

²³ Ati ya maanak Shobal ya silan Alvan, Manahat, Ebal, Shefo, buy Onam.

²⁴ Ati ya maanak Zibeon ya silan Aya buy si Ana. Kaban pampastulan Anay mani asnun bapa na, tingkap nay naumut ta lanêm sa kakyangan.

²⁵ Ati ya maanak Ana ya silan Dishon buy ya anak nay babayi ya si Oholibama.

²⁶ Ati ya maanak Dishon ya silan Hemdan, Esban, Itran, buy si Keran.

²⁷ Ati ya maanak Ezer ya silan Bilhan, Zaavan, buy si Akan.

²⁸ Ati ya maanak Dishan ya silan Uz buy si Aran.

²⁹ Silan Lotan, Shobal, Zibeon, buy si Ana ya sabay ya pinunun mani Horeo.

³⁰ Silan Dishon, Ezer, buy si Dishan sabay sila êt ya pinunun mani Horeo sa Seir.

Ya mani ari un Edom

³¹ Ati ya mani ari un Edom sabitun panawun na ayin pun ari ya mani Israelita.

³² Si Bela ya anak Beor napakadyag yan ari sa Edom. Ya lagyun balayan Bela, Dinaba.

³³ Pamakamatin Bela, sinagilyan yan Jobab bilang ari ya anak Zera ya taga Bozra.

³⁴ Pamakamatin Jobab, si Husham ya insagili kana bilang ari ya taga Teman.

³⁵ Pamakamatin Husham, si Hadad ya insagili kana bilang ari ya sabay ya anak Bedad. Sinambut Bedad ya mani Midianita sa bansan Moab. Avit ya lagyun balayan Hadad.

³⁶ Pamakamatin Hadad, si Samla ya insagili kana bilang ari ya taga Masreka.

³⁷ Pamakamatin Samla, si Shaul ya insagili kana bilang ari ya taga Rehobot ya nadani sa ilug.

³⁸ Pamakamatin Shaul, si Baal-hanan ya insagili kana bilang ari ya sabay ya anak Akbor.

³⁹ Pamakamatin Baal-hanan, si Hadar ya insagili kana bilang ari. Pau ya lagyun balayan Hadar. Mehetabel ya lagyun asawan Hadar. Si Mehetabel ya anak ka babayin Matred. Buy si Matred ya anak ka babayin Mezahab.

⁴⁰ Ya kasunul la mani lawyaki ya mani layin Esau ya mani pinunun mani Edomita. Namaalay balang lawyaki sa layi buy lugal la. Sabay silan Timna, Alva, Jetet, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon, ⁴² Kenaz, Teman, Mibzar, ⁴³ Magdiel buy Iram. Ya mani lawyakin abiin sabay silay pinunu sa Edom. Abiin silay namaala sa balang lugal la. Si Esau ya pipuunpuunan mani Edomita.

Ya taynêp Jose

¹ Nanugêl si Jacob sa Canaan nu saantu nanugêl la bapa na.

² Ya kwentun ati tungkul sa pamilyan Jacob.

Sên mapu buy pituy tawun nan Jose, siyay nay manaysay mani tupa buy mani kambing bapa na kaawyun nay mapatêl nay maanak bapa na kalla Bilha buy si Zilpa. Naku si Jose sa bapa na buy sinabi nay manyag nadawak ya mapatêl na.

³ Inidun Israel si Jose un igit pun kaysa pangidu na sa kaatag mani anak na gawan in-anak si Jose sabitun tuwa yina. Buy nanyag si Israel mamangêd da yaming ya magmikakanayun na batêk para kan Jose. ⁴ Naisip mapatêl Jose ya kakaidwan yan bapa lan igit pun kalla. Kabay kinasêman la si Jose buy pawan natubag ga pagsabi la kana.

⁵ Amêsên, nanaynêp si Jose buy sinabi nay abiin sa mapatêl na. Nuwa luyang layan kinasêman. ⁶ Sinabin Jose sa mapatêl na, “Paradi ya nataynêp ku. ⁷ Pan-ibtêk tamuy mani trigu sa panggitnan. Bêngat tan nidêng nga trigu kuy nakabtêk. Buy nidêng êt ta mani trigu yuy nakabtêk sa palitêng trigu ku buy nanduku.”

⁸ Sinabin mapatêl Jose kana, “Pan-isipin mu nayin magin ari yan ka? Sika nayi ya mamuun kanyan?” Kabay luyang kinasêman mapatêl na si Jose gawan sa taynêp na buy sa sinabi na.

⁹ Pamakayari, nanaynêp manguman si Jose buy sinabi na sa mapatêl na, “Paradi ya êt ta nataynêp ku. Nakit kuy allu, buwan, buy mapu buy gisay bêtêwên ya nanduku kangku.”

¹⁰ Sinabi êt Jose ya nataynêp na sa bapa na, nuwa tinubag yan bapa na buy sinabi kanay, “Sabêt ta labay sabin abiin na taynêp mu? Dukwan yan ka nayi buy indu mu, buy mapatêl mu?” ¹¹ Kinasêman si Jose un mapatêl na. Nuwa ya bapa na, pan-isipin nay nataynêp Jose.

¹² Gisay allu, nakuy mapatêl na sa panggitnan ya nadani sa Shekem amên magpastul mani tupa buy mani kambing bapa la. ¹³ Pamakayarin dakun umnuy allu, sinabin Israel kan Jose, “Lakwên muy mapatêl muy magpastul mani saysay tamu nadani sa Shekem.”

Nakitbay si Jose, “Awu, lakwên ku sila.”

¹⁴ Sinabi kanan bapa na, “Jose, mita kayna, êlêwên muy mapatêl mu buy ya mani saysay tamu nu mangêd da kabilyan la. Pamakayari, mag-udung ka kangku amên matandan ku.” Kabay in-utus si Jose un bapa na ubat sa lawug Hebron papakun sa Shekem. ¹⁵ Sên nilatêng nga si Jose sa panggitnan ya mibita-bita, pinatang yan gisay liyaki, “Sabêt ta pantêkapên mu?”

¹⁶ Nakitbay si Jose, “Pantêkapên kuy mapatêl kuy magpastul mani saysay yan. Tanda mu nayi nu antuy binyanan la?”

¹⁷ Nakitbay ya liyaki kan Jose, “Namitay nay mapatêl mu sa lugal la ati. Nalêngê kuy sinabi lay, ‘Maku kitamu sa Dotan.’ ”

Kabay naku si Jose sa Dotan buy nakitan nay mapatêl na baydu. ¹⁸ Nuwa kaban marayu yapun nakitan ninan mapatêl na. Bayu pun miras si Jose kalla, pan-ipalanu laynan patin laya.

¹⁹ Sinabin mapatêl na sa balang gisa, “Abiin nay mapanaynêp! ²⁰ Patin tamu si Jose buy inabu sa malalêy pangasuyan ya ayin nan lanêm. Sabin tamuy pinati yan masilêb ba ayup. Sa pakapakun baydu, asê mapêtêgan na mani taynêp Jose.”

²¹ Sên nalêngên Reuben ya mapatêl nay magsabin parabaysên, sinubukan nan iligtas si Jose. Sinabi na sa mapatêl na, “Agana tamu patin si Jose. ²² Agana kaw mamatulun daya. Inabu yu ya tana sa pangasuyan ya idi baydi sa kakyangan, nuwa agana yu ya pasakitin.” Sinabin Reuben ya abiin gawan dilag yan palanuy iligtas na si Jose buy gêtan sa bapa la.

²³ Sên nilatêng ngana si Jose sa mapatêl na, inlabus lay mamangêd da yaming nay magmikakanayun na batêk. ²⁴ Pamakayari, gintan laya sa malalêy pangasuyan ya ayin lanêm buy innabu baydu.

²⁵ Kaban nakaiknun mangan na mapatêl na, nakit lay pustun mani Ismaelitay naubat sa Gilead. Panggêtan mani kamelyun mani Ismaelitay mani panangkap, panulu, buy mira papakun sa Egipto.

²⁶ Pamakayari, sinabin Juda sa mapatêl na, “Nu patin tamuy patêl tamu buy itagu tamuy daya na, sabêt ta makwa tamu? ²⁷ Isaliw tamu tana si Jose sa mani Ismaelita. A tamu ya sêpat patin gawan gigisay pusêl tamu.” Nalabay ya mapatêl Juda sa sinabi na.

²⁸ Sên mallumibas say mani Ismaelitay malligusyu, insalwang mapatêl na si Jose ubat sa pangasuyan buy insaliw laya sa mani Ismaelita sa alagan luwampuy pilak buy gintan yan mani Ismaelita sa Egipto.

²⁹ Sên nag-udung si Reuben sa pangasuyan, nakit nay ayin na baydu si Jose. Kabay gininit nay yaming na sa sadyay sakit nakêm na. ³⁰ Amêsên, naku si Reuben sa mapatêl na buy sinabi, “Ayin na sa pangasuyan na ali tamu! Sabêt amêsên na daygên ku?”

³¹ Amêsên, kingwan mapatêl nay yaming Jose buy pinunwan lan dayan kambing nga pinati la. ³² Pamakayari, gintan mapatêl nay mamangêd da yaming nga abiin sa bapa la buy sinabi, “Bapay, nakakit kay yaming. Elêwên mu wati nu sabay ya yaming anak mu.”

³³ Inêlêw Jacob ya yaming nga abiin buy sinabi, “Yaming yabay anak kuy ati! Kinayat buy pilmin pigiginayan mangasilêb ba ayup si Jose!”

³⁴ Gininit Jacob ya yaming na. Buy nagyaming yan saku bilang panêmtêm. Nagmalun yan dakun umnuy allu para kan Jose. ³⁵ Sinamung yan maanak na nuwa a na sila inlêngê. Sinabi na, “Gêtan kinan mati ya pagmalun ku sa anak ku.” Kabay tinangisan Jacob ya anak na.

³⁶ Kaban malalyari ya abiin, insaliw mani Midianita si Jose kan Potifar ya upisyal sa Egipto ya sabay ya kapitan mani sundalus ya magbantay sa Faraon.

38

Inlinlang Tamar si Juda

¹ Sa panawun na abitu, nakisyay si Juda sa mapatêl na buy nakitugêl ya kan Hira ya taga Adullam. ² Baydu nakilalan Juda ya anak ka babayin Sua ya Cananeo buy napag-asawa na. ³ Nabuktut ta babayin abiin buy naianak nay gisay liyaki ya pinalagyunan nan Er. ⁴ Nabuktut yan manguman buy naianak nay gisay liyaki ya pinalagyunan nan Onan. ⁵ Nanganak kina êt gisay liyaki ya pinalagyunan nan Shela. Sabitun in-anak na si Shela, idi sa balayan Kizib si Juda.

⁶ Pinilin Juda si Tamar amên pag-asawan panganay ya anak nay si Er. ⁷ Nuwa nakit Panginuun ya nadawak ka pandaygên Er. Kabay pinati naya.

⁸ Pamakayari, sinabin Juda kan Onan, “Gêtan muy asawan patêl mu. Kaylangan makaanak ka kan Tamar para sa patêl mu gawan bayaw naka.” ⁹ Nuwa tandan Onan ya si anak Tamar alwan para kana. Kabay nu gêtan Onan si Tamar, isalwang nay bini na amên asê mabuktut si Tamar buy amên ayin anak si Er ya patêl na.

¹⁰ Nakit êt Panginuun ya nadawak ka pandaygên Onan. Kabay pinati naya êt.

¹¹ Pamakayari, sinabin Juda sa manuyang nay si Tamar, “Muli kayna pun sa balin bapa mu buy mibabata kan ayin asawa kaban êtêngên mun dumagul la anak kuy si Shela.” Sinabin Juday abiin gawan malimu yan dat mati êt si Shela kaparisun mapatêl na. Kabay nag-udung si Tamar sa balin bapa na.

¹² Pamakalibas dakun umnuy tawun, nati ya asawan Juda ya anak Sua. Sên nayari yay pagmalun Juda sa asawa na, tinumuksaw ya sa Timna kaawyun nay kaluguran nay si Hira ta pan-urugun mani ipus Juday mani tupa na baydu.

¹³ Dilag nagsabi kan Tamar, “Ya ampu muy liyaki, maku ya amêsên sa Timna amên urugun nay mani tupa na.” ¹⁴ Sên nalêngên Tamar ya abiin, sinagilyan nay yaming nay pagnabal-u buy nag-up-up ya amên a ya makilalan mani tawu.

Pamakayari, niknu ya sa danin pasbul balayan Enaim sa agid dan papakun sa Timna. Nakit Tamar ya maragul lana si Shela nuwa siyan a yapun indin kanan ampu na amên pag-asawa na.

¹⁵ Sên nakit Juda si Tamar, indap na babayi yan pambayaran gawan nakaup-up ya. ¹⁶ Sa panawun na abitu, asê tandan Juday siya si Tamar ya manuyang na. Kabay nagdani ya kan Tamar buy sinabi na, “Lakwên muku amêsên buy migêt kita.”

Pinatang Tamar si Juda, “Nu migêt kita, sabêt ta idin mu kangku?”

¹⁷ Nakitbay si Juda kan Tamar, “Biyang katan gisay biserun kambing.”

Pamakayari, sinabin Tamar, “Kalabay yaku nu dilag kan idin amêsên kangkuy pagtalan ku ya idin mu kangkuy biserun kambing.”

¹⁸ Pinatang Juda si Tamar, “Sabêt ta sêpat kun idin kamu?”

Nakitbay si Tamar, “Idin mu kangkuy singsing muy panatak ya pan-iunu mu, buy têtên mu.” Kabay indin Juday abiin kan Tamar buy nigêt sila. Buy nabuktut si Tamar. ¹⁹ Sên nag-udung si Tamar sa bali na, intas nay up-up na. Pamakayari, nanguman yan nagyaming pagnabal-u.

²⁰ Asê naêpêng, in-utus Juday kaluguran nay si Hira ya taga Adullam amên idin kan Tamar ya biserun kambing buy udungun na kan Tamar ya singsing nga panatak nay pan-iunu na, buy têtên na. Nuwa a na nakit si Tamar. ²¹ Kabay pinatang Hiray mani lawyaki ya manugêl sa balayan Enaim, “Antuy bibiyan babayi ya pambayaran ya mamiknu sa agid dan?”

Nakitbay sila kan Hira, “Ayin babayi ya pambayaran baydi.”

²² Kabay nag-udung si Hira kan Juda buy sinabi, “A ku nakit ya babayi ya pambayaran. Buy sinabin mani lawyaki bayduy, ‘Ayin babayi ya pambayaran baydi.’ ”

²³ Sinabin Juda, “Paulayan taminay abituy mani indin ku kana. Dat kalyan kitamun mani tawu. Pan-ipadin ku dayi kanay biserun kambing, nuwa a muya nakitan.”

²⁴ Pamakalibas tatluy buwan, sinabin gisay tawu kan Juda, “Ya manuyang muy si Tamar napakadyag yan babayi ya pambayaran buy nabuktut ya amêsên.”

Pamakayari, sinabin Juda, “Isalwang yuya buy ulamên!”

²⁵ Kaban panggêtan mani tawu si Tamar, namagtan yan sabi sa ampu nay liyaki. Sinabi na, “Ya liyaki ya magbandin singsing nga panatak ya pan-iunu, buy têtên na ati, sabay siyay nakapabuktut kangku. Elêwên yu nu kansabêt ta ati.”

²⁶ Sên nakit Juday singsing nga panatak ya pan-iunu, buy têtên, tanda nan kanay abiin. Kabay sinabi na, “Ayin kasalanan si Tamar. Sikuy magkasalanan ta a ku indin kan Tamar ya anak kuy si Shela amên pag-asawa na.” Buy a nayna inuman ginêtan si Tamar.

²⁷ Sên madani yan manganak si Tamar, natandan nay kambal ya pan-ibuktut na.

²⁸ Sên manganak ka si Tamar, nunan niawas ya gisay gamêt kambal buy si abituy mamaanak, sinêl-an nan naudit ya gamêt ati buy sinabi na, “Ati ya panganay ya kulaw.” ²⁹ Nuwa in-udung kulaw ya gamêt na buy ya niawas abituy kakambal na. Sinabin mamaanak, “Nakipiitan kan nag-awas!” Kabay Perez^h ya impalagyun Tamar sa kulaw wa abiin. ³⁰ Pamakayari, in-anak ka êt Tamar ya gisay kulaw ya nagsêel naudit sa gamêt. Kabay Zerayⁱ impalagyu na sa kulaw.

39

Sinaliw Potifar si Jose

^h38:29 Ya labay sabin lagyun Perez, nuna.

ⁱ38:30 Ya labay sabin lagyun Zera, naudit.

¹ Sên gintan mani Ismaelita si Jose sa Egipto, sinaliw yan Potifar ya gisa sa mani upisyal Faraon. Si Potifar sabay ya kapitan mani sundalus ya magbantay sa Faraon.

² Nuwa pawan pan-awyunan Panginuun si Jose. Kabay pawan mangêd ya kinapisadsaran pandaygên na. Buy nanugêl ya sa balin amung nay Egipcio. ³ Nakit amung Jose ya pan-awyunan yan Panginuun buy pawan pagpalên Panginuun ya pandaygên na. ⁴ Kabay kinaidwan Potifar si Jose buy dinyag nayan mamaala na buy intiwala na kanay kaganawan tawuy mag-ubra sa bali na buy ya kaganawan pibandiyan na. ⁵ Paubat sabitun si Jose yanay mamaala sa kaganawan tawuy mag-ubra sa balin Potifar buy sa kaganawan pibandiyan na, pinagpalan Panginuun ya kaganawan tawuy idi sa bali na buy ya mani panggitan na gawan kan Jose.

⁶ Intiwalan Potifar kan Jose ya kaganawan pibandiyan na. Kabay ayin ninan kaatag ga panganakên nun a kay mamili ya tanan labay nan kanên.

Napas-êy buy mangêd da pangaliyakin Jose. ⁷ Nakit si Jose un asawan amung nay mangêd yan liyaki. Gisay allu, sinabi na kan Jose, “Kaksaw ka ta gêtan muku!”

⁸ Nuwa asê nalabay si Jose ya gêtan nay asawan Potifar. Sinabi na, “Intiwala kangkun amung kuy kaganawan pibandiyan na, kabay a ya migaganaka. ⁹ Sa balin ati, ayin tawuy igit pun ya kapangyarian kaysa kangku. Intiwala kangkun amung kuy kaganawan sa balin ati liban kamu ta asawa naka. Kabay a ku madyag ya nadawak ya labay mu ta a ku kalabay mangasalanan sa Namalyari.” ¹⁰ Sa balang allu, pansagyatên asawan Potifar si Jose. Nuwa asê kalabay si Jose ya gêtan naya buy a ya magdani kana.

¹¹ Gisay allu, sinumun si Jose sa bali amên mag-ubra. Sa panawun na abitu, ayin bayduy mani ipus. ¹² Tinalan asawan Potifar ya yaming Jose buy sinabi kana, “Gêtan muku!” Nuwa nuwayun nagsalwang si Jose buy nabalagan nay yaming na sa gamêt asawan Potifar.

¹³ Nakit asawan Potifar ya nuwayun nagsalwang si Jose buy nabalagan nay yaming na sa gamêt asawan amung na. ¹⁴ Kabay binêg asawan Potifar ya mani ipus na buy sinabi, “Elêwên yu! In-uli baydin asawa kuy Hebreoy ipus amên lamusun kitamu. Sinunan naku baydi ta labay naku dayin gêtan. Nuwa nan-angaw waku.

¹⁵ Sên nalêngê nakun nan-angaw, nuwayu yan nagsalwang buy nabalagan nay yaming na sa dani ku.”

¹⁶ Insimpan asawan Potifar ya yaming Jose angga sa niuli ya asawa na.

¹⁷ Pamakayari, sinabi na sa asawa na, “Ya Hebreoy ipus ya in-uli mu baydi kantamu, sinunan naku amên lamusun. ¹⁸ Nuwa sên nan-angaw waku, nuwayu yan nagsalwang buy nabalagan nay yaming na sa dani ku.”

¹⁹ Sên nalêngên Potifar ya sinabin asawa na tungkul sa dinyag kanan Jose, sadyay tubag na. ²⁰ Impadakêp na si Jose buy impasukul kaawyun na mani impasukul Faraon. ²¹ Nuwa pawan pan-awyunan Panginuun si Jose buy mangêd ya kana. Kabay nagin kapapaidu ya sa magbantay sa sukulan. ²² Kabay intiwalan magbantay kan Jose ya kaganawan nakasukul buy ya kaganawan pandaygên sa sukulan. ²³ Asê

migaganakay magbantay sa sukulan gawan si Jose ya mamaala, pan-awyunan yan Panginuun buy pawan pagpalên Panginuun ya pandaygên na.

40

Impaintindin Jose ya luway taynêp

¹ Gisay allu, parisun nangasalanan sa Faraon ya luway maglingkud na, ya mamaalan alak buy ya mamaalan tinapay. ² Kabay nanubag kallay Faraon.

³ Impasukul na sila sa balin kapitan magbantay sa sukulan nu saantu nakasukul si Jose. ⁴ Pamakayari, impabaalan magbantay kan Jose ya luway maglingkud.

Ya luway maglingkud, nabuyutan la sa sukulan. ⁵ Gisay yabi, parisun nanaynêp ya luway maglingkud nuwa asê parisuy labay sabin mani taynêp la.

⁶ Pamakamaranun, inlakun Jose ya luway maglingkud. Sên nakit nay malungkut sila, ⁷ pinatang na sila, “Uysiyang malungkut kaw yata?” ⁸ Nakitbay sila, “Nanaynêp kay saybi, nuwa ayin tawuy mamipaintindi nu sabêt ta labay sabin nataynêp yan.” Pamakayari, sinabin Jose sa luway maglingkud, “Ya Namalyari ya mamipaintindi nu sabêt ta labay sabin mani taynêp. Kabay sabin yu kangku nu sabêt ta nataynêpan yu.”

⁹ Kabay sinabin mamaalan alak kan Jose ya nataynêp na, “Sa taynêp ku, nakit kuy gisay puun wakay ubas ya idi sa arapan ku. ¹⁰ Dilag yan tatluy sanga. Sên dinumagul la abiin, namulung ya buy namulak. Pamakayari, tambêng yan nanagêy mani nawtuy ubas. ¹¹ Sa panawun na abitu, tatalan kuy panginêman Faraon. Pinuti buy pinêspês kuy ubas. Pamakayari, indin ku kanay panginêman nay dilag sabên ubas.”

¹² Sinabin Jose sa liyakin abiin, “Sabin ku kamuy labay sabin taynêp mu. Ya tatluy sanga, sabay ya tatluy allu. ¹³ Sa lalên tatluy allu, tulutan kan Faraon magsalwang sa sukulan. Buy iudung naka sa ubra mu. Maglingkud kan manguman kana bilang mamaalan alak kaparisun ubra mu sabitun nuna. ¹⁴ Nu mangêd day kabilyan mu, ganakên muku buy sabin mu sa Faraon ya tungkul kangku bilang pamipakit mu kangkun kangêdan amên tulutan nakun Faraon ya magsalwang sa sukulan. ¹⁵ Ya kapêtêgan, ubat taku sa lugal mani Hebreo buy pinilit takun gintan baydi sa Egipto. Buy ayin nakun nadyag ga nadawak baydi ya sêpat kun ikasukul.”

¹⁶ Sên nalêngên maglingkud ya mamaalan tinapay ya mangêd da labay sabin taynêp, sinabi na êt kan Jose ya taynêp na, “Nanaynêp pakun tatluy salikap ya dilag tinapay ya pupuntuk ku. ¹⁷ Abituy salikap ya idi sa babu, dilag yan magmikakalasi ya tinapay para sa Faraon, nuwa pantuktukun mani manuk.”

¹⁸ Pamakayari, sinabin Jose, “Ati ya labay sabin taynêp mu. Ya tatluy salikap, sabay ya tatluy allu. ¹⁹ Sa lalên tatluy allu, ipasalwang kan Faraon sa sukulan buy ipaputus nay ulu mu buy ipasab-it naka sa kayu. Buy tuktukun mani manuk ya lawini mu.”

²⁰ Sên inlumatêng nga ikatluy allu, ya sabay êt ta allun pamianak sa Faraon, nagkalutu ya para sa kaganawan maglingkud na. Sa kalutun abiin, impasalwang na sa sukulan ya mamaalan alak buy ya mamaalan tinapay buy in-arap na sila sa mani maglingkud na. ²¹ Sinabin Faraon sa maglingkud na ya mamaalan alak ya iudung naya sa ubra na. Kabay naglingkud yan manguman sa Faraon.

²² Nuwa impapatin Faraon ya mamaalan tinapay buy impasab-it naya sa kayu. Nalyari ya mani abiin ayun sa sinabin Jose kalla. ²³ Nuwa nalitêpan mamaalan alak ya sabin na sa Faraon ya tungkul kan Jose.

41

Impaintindin Jose ya taynêp Faraon

¹ Pamakalibas luway tawun, nanaynêp ya Faraon ya nakaidêng ya sa agid Ilug Nilo. ² Buy nakit na sa taynêp nay pituy mangangêd buy mangatabay bakay nagsalwang sa ilug ya mangan têtak. ³ Pamakayari, dilag êt pituy bakay nagsalwang ubat sa ilug ya nangadawak buy nangaêbêng. Nagdani ya abiin sila sa pituy mangangêd buy mangatabay bakay idi sa agid ilug. ⁴ Si abituy pituy bakay nangadawak buy nangaêbêng, kinnan lay pituy bakay mangangêd buy mangataba buy nipaimatay Faraon.

⁵ Asê naêpêng, nanguman nabêlêw wa Faraon buy nanaynêp pina êt. Sa taynêp na, nakit nay pituy ulay triguy nagsalwang ubat sa gisay tangkay. Mangataba buy mangangêd da lasin abiin. ⁶ Buy ya tangkay abitu, dilag êt pituy ulay ya nangaêbêng ya nagsalwang, nuwa nayanguy abitu gawan sa sadyay umut angin ubat sa puputakan mamut. ⁷ Kinnan pituy nangaêbêng nga ulay ya pituy mangangêd da ulay. Tambêng nipaimatay Faraon. Baydu na naisip ya kay manaynêp ya awêd.

⁸ Pamakamaranun, nigaganakay Faraon sa mani taynêp na. Kabay impabêg nay kaganawan manalamangka buy kaganawan mangabiyasay lawyaki ya manugêl sa Egipto. Sinabi na kallay nataynêp na, nuwa ayin gisa man kallay makapipaintindi nu sabêt ta labay sabin nataynêp na.

⁹ Pamakayari, sinabi kanan mamaalan alak, “Maganaka kina amêsên ya mani nadyag kuy kasalanan. ¹⁰ Sabitun nanubag ka kangku buy sa mamaalan tinapay, impasukul mukay sa balin magbantay sa sukulan. ¹¹ Gisay yabi, parisu kay nanaynêp, buy asê parisuy labay sabin taynêp yan. ¹² Dilag kay kaawyun bayduy gisay Hebreoy ipus ya magbantay sa sukulan. Sinabi yan kanay nataynêp yan buy impaintindi na kanyan nu sabêt ta labay sabin nataynêp yan. ¹³ Buy nalyari kanyan ya kaganawan ayun sa sinabi na. In-udung muku sa ubra ku. Nuwa ya mamaalan tinapay, impapati muya buy impasab-it ta bangkay na.”

¹⁴ Kabay impabêg Faraon si Jose buy tambêng layan kingwa sa sukulan. Pamakayari nan nag-udug buy namalbas, sinagilyan nay yaming na buy naku ya sa

Faraon. ¹⁵ Sinabin Faraon kan Jose, “Nanaynêp paku buy ayin tawuy makapipaintindin taynêp ku. Nuwa nalêngê kuy agyu mun mamipaintindi nu sabêt ta labay sabin nataynêp.” ¹⁶ Sinabin Jose sa Faraon, “A ku agyun mamipaintindin mani taynêp. Nuwa ya Namalyari ya mam-in mangêd da labay sabin sa taynêp mu.”

¹⁷ Sinabin Faraon kan Jose, “Sa taynêp ku, nakaidêng ngaku sa agid Ilug Nilo. ¹⁸ Nakit kuy pituy bakay mangangêd buy mangatabay nagsalwang ubat sa ilug ya mangan têmak. ¹⁹ Pamakayari, dilag ga êt pituy bakay nangadawak buy nangaêbêng ya nagsalwang ubat sa ilug. Buy ayin naku pun nakitan sa buun Egipton parabaydun kadawak ka baka. ²⁰ Kinnan pituy bakay nangadawak buy nangaêbêng ya pituy bakay mangangêd buy mangataba. ²¹ Nuwa pamakayarin kinnan nangaêbêng buy nangadawak ka bakay mani bakay mangangêd buy mangataba, a ta makitan kallay nangan sila ta nangaêbêng sila pun êt buy nangadawak. Buy nipaimata ku.

²² Nanaynêp pakina êt manguman buy nakit kuy pituy ulay triguy nagsalwang ubat sa gisay tangkay. Mangataba buy mangangêd da lasin abiin. ²³ Pamakayari, tambêng nga êt nagsalwang ya pituy ulay ya nakapit ta lasi buy nayanguy abiin gawan sa angin na naumut. ²⁴ Abituy pituy ulay ya nakapit ta lasi, kinnan lay pituy ulay ya mangataba buy mangangêd da lasi. Sinabi kuy mani taynêp pa abiin sa mani manalamangka, nuwa a la agyun ipaintindi kangkuy labay sabin taynêp ku.”

²⁵ Sinabin Jose sa Faraon, “Parisuy labay sabin luway taynêp mu. Pan-ipakit kamun Namalyari ya tungkul sa mani daygên na. ²⁶ Ya pituy mangatabay baka buy pituy ulay triguy mangataba, parisun pituy tawun ya labay sabin. ²⁷ Ya labay sabin pituy bakay nangadawak buy nangaêbêng ya nagsalwang ubat sa ilug buy abituy pituy ulay ya nakapit ta lasi, sabay ya pituy tawun layang. ²⁸ Kaparisun sinabi ku kamu, pan-ipakit kamun Namalyari ya tungkul sa mani madani naynan daygên. ²⁹ Sa pituy tawun, malakêy kanên ya kaganawan tawuy manugêl sa Egipto. ³⁰ Nuwa pamakayarin abiin na pituy tawun, pituy tawun êt layang. Ayin pupulun ya kaganawan manggitna sa Egipto buy malitêpan mani tawuy nadanasan lay malakêy pupul. ³¹ Gawan sa sadyay layang, a layna maganakay nakadanas silan malakêy pupul. ³² Katilwan impataynêp Namalyari kamuy abiin amên matandan muy in-il-an Namalyari ya madani naynan daygên.

³³ Kabay sêpat kan mamilin tawuy biyasa buy makapukat ya sabay ya mamaala sa buun Egipto. ³⁴ Buy sêpat kan mamilin mani upisyal amên mangwan ikalimay dakay sa balang pupul sa lugal la abiti sa lalên pituy tawun malakêy pupul. ³⁵ Sa panawun na abiin, tipunun mani upisyal ya kaganawan ikalimay dakay ya ubat sa mani pupul buy sa aypan pamaala mu, ipasêmpan mu kallay abiin sa budegan balayan. ³⁶ Ya kanên na matipun la, sabay ya il-an mu para sa mani tawu amên nu lumatêng nga pituy tawun layang sa Egipto, a sila mati.”

Dinyag mamaala si Jose sa Egipto

³⁷ Nakalabay ya Faraon buy ya kaganawan upisyal na sa palanun Jose. ³⁸ Kabay sinabin Faraon sa mani upisyal na, “Mangkap kitamu pun nayin kaatag tawuy kaparisu na? Idi yana kanay Ispiritun Namalyari.”

³⁹ Sinabin Faraon kan Jose, “Gawan impakit kamun Namalyari ya kaganawan abiin, ayin nan kaatag tawuy biyasa buy makapukat kaparisu mu. ⁴⁰ Sikay mamaala sa palasyu ku. Kay sikay sunulun mani tawuy manugêl sa Egipto. Nuwa mas igit taku kamu gawan sikuy ari baydi sa Egipto.”

⁴¹ Sinabin Faraon kan Jose, “Daygên katan mamaala sa buun Egipto.”

⁴² Pamakayari, intas Faraon ya singsing nay panatak buy impasingsing na kan Jose. Binyanan na êt makamal la yaming buy pinaunwan nayan gintu. ⁴³ Impagamit Faraon kan Jose ya ikalway kalesay pagsakayan ikalway matag-ay kana. Idi sa mumuna lay lawyaki ya masnêg magsabin paradi, “Dukwan yu si Jose!” Kabay si Jose ya dinyag nan mamaala sa buun Egipto.

⁴⁴ Sinabin Faraon kan Jose, “Sikuy ari. Nuwa nu a mu tulutan, ayin tawu sa buun Egiptoy makadyag dakun sabêt.” ⁴⁵ Sinagilyan Faraon ya lagyun Jose un Zafenat-panea. Binyanan na êt asawa si Jose ya sabay si Asenat ya anak ka babayin Potifera ya pari sa On. Buy si Jose yanay mamaala sa buun Egipto. ⁴⁶ Tatlumpuy tawun Jose sabitun naglingkud ya sa Faraon. Nuwa a ya mapatugêl sa palasyu ta pawa yan mamaku sa kaganawan lugal sa Egipto.

⁴⁷ Sa pituy tawun, sadyay lakên pupul sa Egipto. ⁴⁸ Kabay sa lalên pituy tawun, impatipun Jose ya malakêy kanên ya napupul sa Egipto. Impasêmpan nay abiin sa balang balayan ya ubat sa mani panggitnan sa palitêng la. ⁴⁹ Kabay sadyay lakên triguy natipun Jose kaparisun lakên balas sa dagat. Asina masukad mani tawuy abiin gawan sadyay nay lakê.

⁵⁰ Bayu nag-umpisay layang, dilag luway anak silan Jose buy si Asenat ya anak ka babayin Potifera ya pari sa On. ⁵¹ Manases^j ya impalagyun Jose sa panganay ya anak na. Sinabi na, “Sinawpan nakun Namalyari ya malitêpan kuy kaganawan problema ku buy tungkul sa pamilya ku.” ⁵² Efraim^k ya impalagyun Jose sa ikalway anak na. Sinabi na, “Binyanan nakun Namalyarin mani anak kaban idi yaku sa lugal nu saantu waku pinasakitan.”

⁵³ Pamakayarin pituy tawun malakêy pupul sa Egipto, ⁵⁴ nag-umpisay nay pituy tawun layang sa buun Egipto kaparisun sinabin Jose. Dilag layang sa magmikakanayun na lugal, nuwa dilag kanên sa buun Egipto. ⁵⁵ Sên ayin nan maêkan na mani tawuy manugêl sa Egipto, nanyawad sila sa Faraon. Nuwa sinabin Faraon sa mani Egipcio, “Maku kaw kan Jose buy daygên yu nu sabêt ta sabin na kamuyu.” ⁵⁶ Sên ayin nan maêkan ya kaganawan tawu sa Egipto, imbuklat Jose ya

^j**41:51** Ya labay sabin lagyun Manases, litêpên.

^k**41:52** Ya labay sabin lagyun Efraim, binyanan nakun Namalyarin mani anak.

kaganawan budega buy pinasaliw nay mani tawu sa Egipto. ⁵⁷ Sadyay layang sa kaganawan bansa. Kabay naku sa Egipto manni tawuy ubat sa magmikakanayun na bansa amên manaliw trigu kan Jose.

42

Naku sa Egipto mapatêl Jose

¹ Sên nabalitan Jacob ya dilag kanên sa Egipto, sinabi na sa maanak na, “Uysiyan miêlêw kaw yata?” ² Nabalitan kuy dilag kanên sa Egipto. Kabay maku kaw baydu buy manaliw kaw kanên tamu amên a kitamu matin layang.”

³ Kabay nakuy mapuy mapatêl Jose sa Egipto amên manaliw kanên. ⁴ Nuwa asê impakilakun Jacob si Benjamin ya alin Jose gawan malimu yan dat dilag nadawak ka malyari kan Benjamin. ⁵ Kabay naku sa Egipto maanak Israel kaawyun na mani tawu sa Canaan amên manaliw kanên gawan mandumanas sila êt layang.

⁶ Sa panawun na abitu, si Jose ya gobernador sa Egipto ya sabay ya mamisaliw kanên sa kaganawan tawu. Kabay sên inlumatêng sa Egipto mapatêl Jose, nagpalukub sila kana ya sabay ya pamipakit lan panggalang kana. ⁷ Buy nakilalan Jose ya mapatêl na sila. Nuwa nagtalingkayu yan a na sila patêl buy nagsabi yan nasêng-al kalla. Pinatang na sila, “Antuy lugal la ubatan yu?”

Nakitbay sila kana, “Naubat kay sa Canaan buy naku kay baydi amên manaliw kanên.”

⁸ Nakilalan Jose ya mapatêl na sila, nuwa sila, a laya nakilala. ⁹ Naisip Jose ya mani taynêp na tungkul sa mapatêl na. Sinabi na kalla, “Mani espiya kaw! Naku kaw baydi amên êlêwên nu sabêt ta kakaynan bansa yan.”

¹⁰ Nuwa sinabi la kan Jose, “Amung ngay, alwa kay ya kayêk espiya, nun a sikay ya mani ipus mu, naku kay baydi sa Egipto amên manaliw kanên. ¹¹ Mipapatêl kay sa bapa buy pêtêg ga pansabin yan ya a kay espiya.”

¹² Pamakayari, sinabin Jose sa mapatêl na, “Asê! Naku kaw baydi sa Egipto amên êlêwên yu nu sabêt ta kakaynan bansa yan.”

¹³ Nuwa sinabin mipapatêl, “Sikay ya ipus mu, mapu buy luwa kay ya mipapatêl sa bapa. Nuwa ya bapa yan, idi ya amêsên sa Canaan kaawyun nay bungsuy patêl yan. Buy nati yay gisa.”

¹⁴ Sinabin Jose kalla, “Kaparisan sinabi ku, pêtêg ga mani espiya kaw! ¹⁵ Nuwa ati ya daygên yu amên maniwala kun pêtêg ga pansabin yu. Sa lagyun Faraon, a kaw makabita baydi anggan a yu ipakit kangkuy patêl yuy bungsu. ¹⁶ Paulin yuy gisa kamuyu amên gêtan baydi ya patêl yuy bungsu. Nuwa ya kaatag kamuyu, kaylangan mabalag sa sukulan amên matandan ku nu pêtêg ga pansabin yu o asê. Buy nu alwan pêtêg ga pansabin yu, pilmin mani espiya kaw!” ¹⁷ Sa lalên tatluy allu, insukul Jose ya mapatêl na.

¹⁸ Sa ikatluy allu, sinabin Jose kalla, “Malimu waku sa Namalyari. Kabay daygên

yuy mani bagay ya ati buy tulutun kataw bumyay pun. ¹⁹ Nu pêêtêg ga pansabin yu, mabalag sa sukulan ya gisa kamuyu buy ya kaatag, mulin mantan kanên sa pamilya yuy layangên. ²⁰ Nuwa kaylangan yun gêtan kangkuy patêl yuy bungsu amên mapagpapêtgan kuy pêêtêg ga pansabin yu buy amên a kataw maipapati.” Buy dinyag lay sinabi na.

²¹ Nisasabi sila, “Pilmin pamparusan kitamu gawan sa nadawak ka dinyag tamu kan Jose ya patêl tamu. Sabitun nakilunuslunus si Jose kantamu, a tamu ya inlêngê. Kabay amêsên pampasakitan kitamu.”

²² Sinabin Reuben sa mapatêl na, “Abiin yabay ya sinabi ku kamuyu ya agana kitamu manyag nadawak sa patêl tamu. Nuwa a yuku inlêngê! Kabay amêsên magdusa kitamina sa pangamati na.” ²³ Asê tandan mapatêl Jose ya mapukatan nay mani pansabin la gawan kaban makisabi ya kalla dilag mamipaintindi kana.

²⁴ Nagpakarayu si Jose sa mapatêl na buy nanangis ya. Asê naêpêng, nag-udung ya kalla buy nanguman yan nagsabi. Impakwan Jose si Simeon buy impagapus sa piakit-akit la. ²⁵ Pamakayari, in-utus Jose sa mani ipus nay pakapnun lan triguy mani sakun mapatêl na buy iudung sa saku lay pamayad lay pilak. Buy pabakalên silan kanên sa pamita la papakun sa Canaan. Kabay dinyag lay mani abiin.

²⁶ Pamakayari, insakay mapatêl nay nakasakuy trigu sa mani asnu la buy namita silayna.

²⁷ Pamakayabi, tinunggên nan namitay mapatêl na amên mabêlêw. Imbuklat gisa kallay saku amên mangwan kanên para sa asnu na buy nakit nay pilak ya pinamayad nay idi sa saku na. ²⁸ Sinabi na sa mapatêl na, “In-udung nga pilak ya pinamayad ku. Abiti ya sa lalên saku.”

Nanginagin sila sa limu buy nisasabi sila, “Sabêt ta ati ya dinyag Namalyari kantamu?”

²⁹ Sên nilatêng nga mipapatêl sa bapa lay idi sa Canaan ya si Jacob, sinabi la kanay tungkul sa kaganawan nalyari kalla, ³⁰ “Pinagsabyanan kay nasêng-al gobernador un Egipto. Sinabi nay mani espiya kay. ³¹ Nuwa sinabi yan kanay, ‘Alwa kay mani espiya buy pêêtêg ga pansabin yan. ³² Mapu buy luwa kay ya mipapatêl sa bapa. Dilag kay gisay patêl ya nati buy si abituy patêl yan na bungsu, kaawyun bapa yan ya idi sa Canaan.’ ”

³³ Nuwa sinabi kanyan gobernador un Egipto, “Ibalag yuy gisa kamuyu amên matandan ku nu pêêtêg ga pansabin yu buy muli kaw mantan kanên para sa pamilya yuy layangên. ³⁴ Nuwa gêtan yu kangkuy patêl yuy bungsu amên napilmi yakun pêêtêg ga pansabin yuy alwa kaw espiya. Pamakayari, iudung ku kamuyuy patêl yuy si Simeon buy malyari kaw manugêl buy magligusyu sa bansa yan.”

³⁵ Sên imbulug laynay laman mani saku la, nakit la buy bapa lay siyan idi bayduy mani pilak ya pinamayad la. Kabay nalimu sila. ³⁶ Amêsên, sinabin Jacob sa maanak na, “Labay yu nayin matasan nakinan maanak? Ayin na kangku si Jose buy si Simeon buy amêsên labay yu pun êt gêtan si Benjamin! Magkasakit takina!”

³⁷ Pamakayari, sinabin Reuben sa bapa na, “Nu a ku maiudung kamu si Benjamin, malyari mun patin na luway anak ku. Itiwala mu kangku si Benjamin buy iudung kuya kamu.”

³⁸ Nuwa sinabin Jacob, “A ku labay pakilaku kamuy anak ku sa Egipto, ta nati ya si Jose ya patêl na. Kabay si Benjamin tanay gigisay anak ku kan Raquel. Kaban mamita ka sa Egipto, dat mipakadawak si Benjamin. Nu malyari ya abiin, pagmalunan ku ya angga sa mati yaku.”

43

Nakun manguman sa Egiptoy mapatêl Jose

¹ Sadyay layang sa Canaan. ² Amêsên, sên naubus laynay triguy sinaliw la sa Egipto, in-utus silan bapa la, “Mag-udung kaw sa Egipto buy manaliw kaw pun êt agyan kay pêrad da kanên para kantamu.”

³ Nuwa sinabin Juda sa bapa la, “Impapakatipan Gobernador kanyan ya nu a yan kaawyun na patêl yan ya si Benjamin, agana kaya magpakit kana. ⁴ Nu pakilaku mu kanyan si Benjamin, mag-udung kay sa Egipto amên manaliw kanên mu.

⁵ Nuwa nu a yuya pakilaku kanyan, a kay makalaku baydu. Ta sinabin gobernador kanyan, ‘Nu a yu kaawyun ya patêl yuy bungsu, agana kaw magpakit kangku.’ ”

⁶ Namatang si Israel, “Siyang sinabi yu yay dilag kaw pun patêl ta? Sa dinyag yun abiin, binyanan yukun prublema.”

⁷ Nakitbay sila, “Nasabi yan na abiin, gawan pinatang na kay tungkul sa pamilya tamu. Sinabi na, ‘Nabyay pun nayi ya bapa yu? Dilag kaw pun nayin kaatag patêl?’ Nakitbay kay kana, nuwa a yan naman tanday sabin na kanyan ya gêtan yan kanay patêl yan na bungsu.”

⁸ Sinabin Juda kan Israel, “Bapay, pakilaku mina kangku si Benjamin amên tambêng kayan mibita buy makasaliw kanên amên a kitamu matin layang. ⁹ Idin kuy biyay ku nu mipakadawak si Benjamin. Sêsên muku anggan nabyay yaku.

¹⁰ Nu a mu kay pinaêtêng, katilwa kaya dayin niudung sa Egipto.”

¹¹ Nakitbay si Israel ya bapa la, “Nu kaylangan yun gêtan si Benjamin, paradi ya daygên yu. Idin yu sa lalên pamyanan yuy mamangêd da kalakal baydi kantamu buy idin yu sa gobernador. Biyan yu yan panulu, pulut, pamalasa, mira, mani alponsigo, buy mani almendro. ¹² Sa katilwa yun pamaku sa gobernador, iudung yu kanay pilak ya idi sa saku yu ta dat kay napikipasuk lay abiin. Buy nu umnuy abituy pilak ya idi sa saku yu, para êt bayduy idagdag yu. ¹³ Mita kawna. Pakilaku yina si Benjamin buy mag-udung kawna sa gobernador Egipto. ¹⁴ Sa sawup Namalyari ya Makapangyarian, lunusan nakaw ta dayi buy paulayan nan miudung kangkuy patêl yu ya si Simeon buy si Benjamin. Nuwa nu a silayna miudung, tanggapên kuy ayin silayna.”

¹⁵ Kabay nantan mani degaluy mipapatêl buy nu umnuy pilak ya idi sa saku la,

para êt bayduy indagdag lan gintan papakun sa Egipto. Pikilaku la si Benjamin buy nakiarap sila kan Jose. ¹⁶ Sên nakit Jose silan Benjamin buy mapatêl na, sinabi na sa mamaala sa bali na, “Gêtan mu sa bali kuy ati silay lawyaki buy mamati kan saysay. Maglêan kan kanên ta miêêm kay amêsên mangan ugtuy mamut.”

¹⁷ Dinyag mamaala ya sinabin Jose. Gintan nay mipapatêl sa balin Jose. ¹⁸ Nuwa sên idi silayna baydu, nalimu sila ta inisip lay, “Gintan kitamu baydi gawan sa pilak ya indin sa saku tamu buy labay na kitamun dakpên buy daygên ipus. Buy labay nan kêwên na mani asnu tamu.”

¹⁹ Kabay nagdani sila sa mamaala buy pikisabyan laya sa pasbul bali. ²⁰ Sinabi la, “Amung ngay, sabitun nuna naku kayan kayêk baydi amên manaliw kanên. ²¹ Sên idi kay yana sa lugal nu saantu kay mamalibas yabi, imbuklat yan ya mani saku yan, buy nakitan yan bayduy pilak ya pinamayad yan. Kabay ati yay pilak. Pan-iudung yan ²² buy nantan kay pun êt pilak amên panaliw kanên. A yan tanda nu sisabêt ta nam-in pilak sa mani saku yan.”

²³ Nakitbay ya mamaala, “Agana kaw malimu. Ya Namalyarin bapa yuy nam-in pilak sa mani saku yu. Tinanggap kuy pilak yu.” Pamakayari, gintan mamaala si Simeon sa mapatêl na.

²⁴ Pinasun mamaala sa balin Jose ya mipapatêl buy binyanan na silan lanêm amên panguyas lan bitis la. Binyanan na êt kanên ya mani asnu la. ²⁵ Kaban pan-êtêngên la si Jose, in-il-an mipapatêl ya mani degalu la para kana. Tagawan tanda lay makaêm layan mangan ugtuy mamut.

²⁶ Pamakalatêng Jose sa bali na, nagpalukub ya mipapatêl buy indin la kanay mani degaluy gintan la. ²⁷ Sinabin Jose kalla, “Nagpakun kawna buy nagpakun nay bapa yuy sinabi yu kangkuy tuway na, nabyay yapun nayi?”

²⁸ Nakitbay sila, “Nabyay pun kayêk ya bapa yan ya ipus mu buy napas-êy.” Pamakayari, nanguman silan nagpalukub.

²⁹ Pamakakit na kan Benjamin ya patêl na sa indu, sinabi na, “Sabay nayi ya ati ya patêl yuy bungsu ya sinabi yu kangku?”

Buy sinabi na kan Benjamin, “Anak, pagpalên kan Namalyari.” ³⁰ Tambêng nagsalwang si Jose gawan katangistangis ya sa panabêk na sa patêl na. Sinumun ya sa silid na buy nanangis ya baydu.

³¹ Pamakayarin nagpulus Jose, nag-udung ya sa mapatêl na, nuwa binênbênan nay sarili na. Buy in-utus nay iapag gay kanên.

³² Kaatag lamesay pinanganan Jose buy kaatag êt ta lamesay pinanganan mapatêl na. Buy kaatag lamesay pinanganan mani Egipcio. Tagawan para sa mani Egipcio, mamakapadêng-êy ya makiêm sa mani Hebreo. ³³ Nakaarap kan Jose ya lamesay panganan mipapatêl. Niêêlêw wa mipapatêl gawan nakamulala sila sa pamisunulsunul pamiknu la paubat sa panganay angga sa bungsu. ³⁴ Inapagan silan kanên ubat sa lamesan Jose nuwa ya in-apag kan Benjamin katilimay dakay kaysa mapatêl na. Masaya silan nangan buy ninêm kaawyun na.

Ya panginêman pilak Jose idi sa sakun Benjamin

¹ Pamakayari, sinabin Jose sa mamaala sa bali na, “Pakapnun yun malakêy kanên ya mani sakun lawyaki ayun sa agyu lan magtan buy idin yuy pilak la sa balang saku la. ² Buy ya panginêman kuy pilak, idin mu sa sakun bungsuy patêl la kaawyun pilak na ya pinamayad nan kanên.” Dinyag mamaalay kaganawan sinabin Jose.

³ Pamakawasak sên mawatwat tana, namitay mipapatêl kaawyun mani asnu la.

⁴ Kaban nadani pun na mipapatêl sa balayan na abiin, sinabin Jose sa mamaala, “Kamutun mun tagalên ya mani lawyakin abiin. Nu matagal mu sila, sabin mu kallay, ‘Siyon inablasan yu yan nadawak ya impakit nay mangêd kamuyu ta?’”

⁵ Siyan kingwa yu yay panginêman nay pilak ta? Alwa nayin sabay ya panginêman amung kuy abiin buy panggamitin nan manuga? Sa dinyag yun abiin, nanyag kaw nadawak.’”

⁶ Natagal mamaalay mipapatêl buy sinabi na kallay sinabin Jose. ⁷ Nuwa sinabi la kana, “Siyon nasabi muyan kayêk kanyan na abiin ta? A yan madyag ga abiin!”

⁸ Alwa nayin in-udung yan nay pilak ya nakitan yan sa mani saku yan ubat sa Canaan? Kabay parasaantu yan kêwên ya pilak o gintu sa balin amung mu? ⁹ Nu makitan mun kayêk ya panginêman nay pilak sa sakun gisa kanyan, patin ya buy daygên yukay ipus yu.”

¹⁰ Sinabin mamaala, “Dali yabay, nu makitan kuy panginêman sa sakun gisa kamuyu, daygên yan ipus ku buy ya kaatag kamuyu, ayin kasalanan.”

¹¹ Kabay tambêng intabuy balang gisay saku la buy imbuklat. ¹² Tinisa tisan tingkap mamaala ya panginêman sa mani saku la, paubat sa panganay angga sa bungsu. Buy nakitan nay panginêman sa sakun Benjamin. ¹³ Sên nakitan mipapatêl la ati, gininit lay yaming la. In-uman lan insakay sa mani asnu lay mani saku la buy nag-udung sa balayan.

¹⁴ Sên inlumâtêng si Juda buy ya mapatêl na sa balin Jose, natalêng laya pun baydu. Kabay nagpalukub sila sa arapan Jose. ¹⁵ Sinabin Jose kalla, “Sabêt ta dinyag yu? A yu nayi tanday katanda kun manuga? Kabay ayin kaw maitagu kangku!”

¹⁶ Sinabin Juda, “Ayin kayan kayêk maikatuliran kamu buy a yan masabi ya ayin kay kasalanan. Ya Namalyari ya namipakit kamuyu ya dilag kay kasalanan. Amêsên, sikay kaganawan ipus mu buy ya patêl yan ya kinakitan panginêman.”

¹⁷ Nuwa sinabin Jose, “A ku madyag ga abiin. Nu sisabêt ta kinakitan panginêman, kay siyay daygên kun ipus. Nuwa muli yay kaatag kamuyu sa bapa yu un napatêtbêk.”

¹⁸ Nagdani si Juda kan Jose buy sinabi, “Amung ngay, tulutan mukun kayêk

magsabi kamu buy agana ka dayi manubag kangku ta kaparisu kaynan Faraon.

¹⁹ Amung ngay, pinatang mukay sabitun nuna nu dilag kay pun bapa buy patêl.

²⁰ Buy pinakitbayan yan kay amung ku ya dilag kay pun bapa ya tuway na, buy dilag kay bungsuy patêl ya in-anak sa pangatwa na. Nati yay patêl na buy kay siya tanay nitagan sa pêtêg nan patêl. Kakaidwan yan bapa yan.”

²¹ “Sinabi mu kanyan ya mani ipus mu, ‘Gêtan yu ya kangku amên makitan kuya.’ ²² Buy sinabi yan kayêk kamuy amung yan, ‘Asê malyarin lakwanan patêl yan na bungsuy ya bapa yan, gawan dat ya pamitan bungsuy anak nay sabay ya ikamati na.’ ²³ Nuwa sinabi mu kanyan ya a kay magpakit kamu nu a yan kaawyun ya patêl yan na bungsuy. ²⁴ Sên nag-udung kay sa bapa ku ya ipus mu, sinabi yan kanay tungkul sa kaganawan sinabi mu. ²⁵ Sên sinabin bapa yan kanyan ya mag-udung kay sa Egipto buy manaliw pun kanên, ²⁶ sinabi yan kanay a kay makapag-udung sa Egipto nu a yan kaawyun ya patêl yan na bungsuy, gawan a kay malyarin magpakit kana nu a yan kaawyun ya bungsuy patêl yan.”

²⁷ “Sinabin bapa yan ya ipus mu, ‘Tanda yun kay luluway anak ku sa asawa ku ya si Raquel. ²⁸ Ayin nay gisa. Sinabi kuy, ‘Pilmin pigiginayan yan mangasilêb ba ayup.’ Buy paubat ta baydu, a kina nakitan. ²⁹ Nu kêwên yu pun êt kangkuy ati ya gisa buy nu mipakadawak ya, dat mati yaku sa sadyay lungkut.’ ”

³⁰⁻³¹ “Kabay nu mag-udung ngaku sa bapa ku ya ipus mu buy a ku kaawyun na bungsuy patêl yan, pilmin mati sa sadyay lungkut ya bapa yan. Ta ya biyay un bapa yan, nakatumpang sa bungsuy patêl yan. ³² Sikuy ipus muy nangaku sa bapa kuy asê mipakadawak ka bungsuy patêl yan. Sinabi kuy nu a ku maiudung kanay anak na, sikuy sêpat sêsên anggan nabyay yaku.”

³³ “Kabay tulutan mun kayêk ya manugêl laku sa lugal la ati. Magin ipus sakun amung ku kasagilin liyakin ati. Buy tulutan mun kayêk mag-udung nga bungsuy patêl yan sa bapa yan kaawyun mapatêl na. ³⁴ A ku makapag-udung sa bapa ku nu a ku kaawyun na anak na. A ku agyun êlêwên nu dilag nadawak ka malyari sa bapa ku.”

45

Nagpakilala si Jose sa mapatêl na

¹ Asê mabênbênan Jose ya panangis na sa arap mani ipus na. Kabay pinasalwang na sila. Sên kakapad la tanay idi baydu, nagpakilala ya sa mapatêl na. ² Nanangis yan masnêg buy nalêngên mani Egipcioy ati buy nabalitan mani tawuy idi sa palasyun Faraon.

³ Sinabin Jose sa mapatêl na, “Siku si Jose! Nabyay pun nayi ya bapa ku?” Nuwa asê pinakitbayan mapatêl Jose ya patang na gawan nakamulala sila.

⁴ Kabay sinabin Jose kalla, “Magdani kaw kangku.”

Sên nagdani sila kan Jose, sinabin Jose kalla, “Sikuy patêl yuy si Jose ya insaliw

yu buy gintan baydi sa Egipto. ⁵ Amêsên, agana kaw malungkut buy agana yu sêsên na sarili yu gawan insaliw yuku baydi, ta ya Namalyari ya niutus kangku baydi amên miligtas biyay. ⁶ Tagawan ikaluway tawun pun layang, buy dilag pun limay tawun na ayin pupul. ⁷ Nuwa in-utus sakun Namalyarin muna baydi amên miligtas kaw buy manugêl pun na layi yu baydi sa babun luta.

⁸ Kabay alwan sikaw ya niutus kangku baydi nun a ya Namalyari. Dinyag nakun mam-in payu sa Faraon, mamaala sa bali na buy sa buun Egipto. ⁹ Amêsên, kamutun yun mag-udung sa bapa ku buy sabin kanay ya anak na, dinyag Namalyarin mamaala sa buun Egipto. Buy sabin yu kanay tambêng kuyan pan-ipalaku baydi. ¹⁰ Buy sabin yu êt kanay manugêl ya sa lugal Goshen kaawyun na maanak na buy maapu na, mani saysay na, buy kaganawan pibandiyon na amên madani ya kangku. ¹¹ Saysayên kuya baydi sa Goshen gawan dilag pun limay tawun layang. A ku labay ya lumayang ya buy pamilya na, para êt baydu sa mani saysay na.”

¹² Sinabi pun Jose, “Amêsên, tanda yina buy ya patêl ku ya si Benjamin ya sabay siku si Jose ya pagkasabi yu. ¹³ Sabin yu sa bapa ku nu parasaantu lakun pan-igalang baydi sa Egipto buy ya tungkul sa kaganawan nakit yu. Buy tambêng yu yan gêtan baydi.”

¹⁴ Pamakayari, tinakês Jose ya patêl nay si Benjamin buy tinakês êt Benjamin si Jose buy nitangis silan luwa. ¹⁵ Kaban manangis si Jose, tinisa-tisa nan dinêp ya mapatêl na. Pamakayarin abitu, nakisabi kanay mapatêl na.

¹⁶ Sên nilatêng sa palasyun Faraon ya balita ya nakuy mapatêl Jose sa Egipto, natulay Faraon buy mani upisyal na. ¹⁷ Sinabin Faraon kan Jose, “Sabin mu sa mapatêl muy misakay silan kanên sa mani saysay la buy mag-udung sa Canaan.

¹⁸ Buy gêtan yu kangkuy bapa yu buy mani pamilya yu. Idin ku kamuyuy mamangêd da lutay idi sa Egipto buy kanên yuy mamanyaman na kanên ya mapupul baydi.”

¹⁹ “Sabin mu êt kallay mantan silan gareta ubat baydi sa Egipto amên sa pamaku la baydi dilag pagsakayan ya mani asawa la buy maanak la. Buy gêtan la baydi ya bapa la. ²⁰ Agana yu kapitikan ya mani pibandiyon yuy mabalag baydu, gawan idin kamuyuy mamangêd ya idi sa Egipto.”

²¹ Kabay dinyag maanak Jacob ya mani abiin. Buy kaparisun in-utus Faraon, binyanan Jose ya mapatêl nan mani gareta buy binyanan na silan kanên ya pagbakal la sa pamita la. ²² Binyanan Jose un yaming nga pangalili ya mapatêl na, nuwa indin na kan Benjamin ya tatluy dalan pilak buy limay yaming nga pangalili. ²³ Pinagtanan na êt ya bapa nan mapuy asnuy mantan mamangêd da bagay ya diyag sa Egipto, buy mapuy babayi ya asnuy mantan mani trigu, tinapay, buy pagbakal bapa na papakun sa Egipto. ²⁴ Sên pabitên naynay mapatêl na, sinabi nay, “Agana kaw mipapati sa dan.”

²⁵ Kabay namita silayna sa Egipto buy nag-udung sa bapa la sa Canaan. ²⁶ Sinabin

mipapatêl sa bapa la, “Nabyay pun si Jose, buy sabay siyay mamaala sa buun Egipto.” Nakamulala si Jacob buy nayin a ya maniwala.²⁷ Nuwa sinabin mipapatêl kan Jacob ya kaganawan sinabin Jose kalla. Buy sên nakit nay mani garetay ya impagtan Jose ya pagsakayan na amên maku sa Egipto, pinumas-êy ya²⁸ buy nasabi nay, “Pêtêg awêd nabyay pun na anak kuy si Jose! Lakwên kuya bayu waku mati.”

46

Namita si Jacob papakun sa Egipto

¹ Kabay namita si Israel papakun sa Egipto. Gintan nay kaganawan pibandiyang na. Sên nilatêng ya sa Beer-seba, nag-andug ya sa Namalyarin bapa nay si Isaac.

² Sên yabi yana, nakisabi ya Namalyari kan Israel sa kapamilatan gisay sulêplêp. Sinabi na, “Jacob, Jacob!” Nakitbay ya, “Abiti yaku.”

³ Amêsên, sinabin Namalyari, “Sikuy Namalyari ya Namalyarin bapa mu. Agana ka malimun maku sa Egipto gawan daygên kun dakilay bansay mani layi mu baydu. ⁴ Awyunan kataw maku sa Egipto buy iudung kataw manguman baydi sa Canaan. Buy nu mati ka, idi sa dani mu si Jose.”

⁵ Pamakayarin abitu, impasakay maanak na si Jacob sa garetay indin Faraon amên pagsakayan na. Impasakay la êt ya mani asawa la buy maanak la, buy namita sila ubat sa Beer-seba. ⁶ Gintan la sa Egipto ya mani saysay la buy mani pibandiyang lay natipun la sa Canaan. ⁷ Gintan êt Jacob ya kaganawan layi na sa Egipto, ya maanak buy maapu na.

⁸ Ati ya mani layin Jacob ya kaawyun nan naku sa Egipto.

Si Reuben ya panganay na.

⁹ Ya maanak Reuben sabay silan Hanoc, Palu, Hezron, buy si Carmi.

¹⁰ Ya maanak Simeon sabay silan Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar, buy si Shaul ya anak ka babayin Cananea.

¹¹ Ya maanak Levi sabay silan Gershon, Kohat, buy si Merari.

¹² Ya maanak Juda sabay silan Er, Onan, Shela, Perez, buy si Zera. (Nuwa nati silan Er buy si Onan sa Canaan.)

Ya maanak Perez sabay silan Hezron buy Hamul.

¹³ Ya maanak Isacar sabay silan Tola, Pua, Job, buy Shimron.

¹⁴ Ya maanak Zebulun sabay silan Sered, Elon, buy Jahleel.

¹⁵ Silan Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isacar, buy si Zebulun ya maanak Jacob kan Lea ya in-anak sa Padan Aram. In-anak na êt ya anak ka babayin Jacob ya si Dina. Ya maanak buy maapu na, tatlumpu buy tatlu.

¹⁶ Ya maanak Gad sabay silan Zefon, Haggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi, buy Areli.

¹⁷ Ya maanak Asher sabay silan Jimna, Isua, Isui, Beria buy ya patêl lay babayi

ya si Sera.

Ya maanak Beria sabay silan Heber buy si Malkiel.

¹⁸ Silan Gad buy si Aser ya maanak Jacob kan Zilpa ya ipus ya indin Laban sa anak nay si Lea. Ya maanak buy mapun Jacob kan Zilpa, mapu buy anêm.

¹⁹ Ya maanak Jacob kan Raquel sabay silan Jose buy si Benjamin.

²⁰ Ya maanak Jose sa asawa nay si Asenat sabay silan Manases buy si Efraim ya in-anak sa Egipto. Si Asenat ya anak ka babayin Potifera ya pari sa On.¹

²¹ Ya maanak Benjamin sabay silan Bela, Bequer, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim, buy si Ard.

²² Silan Jose buy si Benjamin ya maanak Jacob kan Raquel. Ya maanak buy mapun Jacob kan Raquel, mapu buy apat.

²³ Ya anak Dan sabay si Husim.

²⁴ Ya maanak Neftali sabay silan Jahzeel, Guni, Jeser, buy si Shilem.

²⁵ Silan Dan buy si Neftali ya maanak Jacob kan Bilha ya ipus ya indin Laban sa anak nay si Raquel. Pitu silan kaganawan.

²⁶ Kaganawan anak buy mapun Jacob kaawyun nan naku sa Egipto, anêmmapu buy anêm sila. Asê pun kaawyun baydi ya asawan maanak na.²⁷ Kaawyun na luway anak Jose ya in-anak sa Egipto, pitumpuy kaganawan layin Jacob ya naku sa Egipto.

Inlumatêng si Jacob sa Egipto

²⁸ In-utus Jacob si Juda kan Jose amên ituru kallay dan papakun sa Goshen. Sên nilatêng silan Jacob sa Goshen,²⁹ nagsakay si Jose sa gareta na buy naku sa Goshen amên têngmên nay bapa na. Sên napikakit sila, tinakês Jose ya bapa na buy nabuyut yan nanangis.

³⁰ Sinabin Jacob kan Jose, “Amêsên, nakal-an nakinan mati gawan nakitan kata pun nabyay.”

³¹ Sinabin Jose sa mapatêl na buy sa pamilyan bapa na, “Mita ku buy sabin ku sa Faraon ya idi ya baydi ya mapatêl ku buy ya pamilyan bapa ku ya manugêl sa Canaan.³² Sabin ku êt kanay magpastul kaw mani saysay, buy gintan yuy kaganawan saysay buy pibandiyan yu.³³ Kabay nu ipabêg nakaw buy nu patangên nakaw nu sabêt ta ubra yu,³⁴ sabin yuy magpastul kaw mani saysay paubat sa anak kaw kaparisun mangatwa yu. Sa pakapakun baydu, patugêlên nakaw sa Goshen. Tagawan para sa mani Egipcio kapadêng-êy ya mani magpastul.”

47

¹46:20 Si On ya gisay mani namalyarin mani Egipcio.

Nanugêl si Jacob sa Goshen

¹ Kabay naku si Jose sa Faraon buy sinabi, “Inlumatêng ngay bapa ku buy mapatêl ku ubat sa Canaan. Gintan lay kaganawan saysay la buy kaganawan pibandiyan la. Idi sila sa Goshen amêsên.” ² Pinili nay lima sa mapatêl na buy impakilala na sila sa Faraon.

³ Pinatang Faraon ya mapatêl na, “Sabêt ta ubra yu?”

Nakitbay sila, “Ya mani ipus mu, magpastul kayêk kaparisun mangatwa yan.

⁴ Naku kay baydi amên makitugêl kamuyu gawan sadyay layang sa Canaan buy ayin kayan mapagpastulan sa mani saysay yan. Kabay sikay ya mani ipus mu makisabi kay kayêk kamu ya tulutan mukay manugêl sa Goshen.”

⁵ Sinabin Faraon kan Jose, “Amêsên, inlumatêng baydi kamuy bapa buy mapatêl mu. ⁶ Gawan sikay mamaala sa buun Egipto, patugêlên muy pamilya mu sa Goshen ya gisa sa mamangêd da luta baydi. Nu dilag kan mapili kallay mangêd magpastul, daygên mu yan magpastul mani saysay ku.”

⁷ Pikilakun Jose ya bapa nay si Jacob buy impakilala na sa Faraon. Buy pinagpalan Jacob ya Faraon. ⁸ Pinatang Faraon si Jacob, “Umnuy tawun kayna?”

⁹ Nakitbay ya, “Niras san dinalan buy tatlumpuy tawun nakinan ayin kapilmiyan na bibiyan. Naêpêk buy masakit ya biyay ku baydi sa babun luta. Ya biyay ku, asê nidaus sa kadang biyay mani ninunu ku.” ¹⁰ Pamakayari, pinagpalan manguman Jacob ya Faraon buy namita ya sa arapan Faraon.

¹¹ Sinunul Jose ya in-utus kanan Faraon ta pinatugêl nay bapa na buy mapatêl na sa lugal Rameses ya gisa sa mamangêd da lugal sa Egipto. ¹² Binyanan Jose un kanên ya bapa na buy mapatêl na buy ya kaganawan pamilya la ayun sa lakên mani anak la.

Nanaliw si Jose un luta para sa Faraon

¹³ Amêsên, sadyay nay layang. Kabay ayin nan maêkan agyan saantu. Mangablay yay mani tawu sa Egipto buy sa Canaan gawan sa layang. ¹⁴ Kabay tinipun Jose ya kaganawan peray pinanaliw kanên un mani taga Egipto buy taga Canaan buy gintan nay ati sa balin Faraon. ¹⁵ Sên ayin nan peray mani tawuy idi sa Egipto buy sa Canaan, naku kan Jose ya mani Egipcio. Buy sinabi la kanay, “Biyay mu kay kayêk kanên ta ayin kayan panaliw buy mati kayan layang.”

¹⁶ Sinabin Jose sa mani tawun abiin, “Nu ayin kawnan panaliw kanên, gêtan yu kangkuy mani saysay yu amên pamayad yu.” ¹⁷ Kabay gintan la kan Jose ya mani kabayu, tupa, kambing, baka buy asnu la buy inlibay lan kanên la. Sa tawun na abiin, si Jose ya mam-i kallan kanên kasagilin mani ayup la.

¹⁸ Pamakayarin tawun abiin, nanguman nakuy mani tawu kan Jose buy sinabi la kanay, “A yan maipuglaw kamuyu ya ayin kayan pera buy mani ayup ta idi ya kamu. Ayin nan nitagan kanyan, nun a ya lawini buy luta yan tana. ¹⁹ Kabay sawpan mukay amên a kay mati buy a yan mapaulayan ya mani luta yan. Kalabay

kayan magpaipus sa Faraon buy kanay nay mani luta yan amên dilag kay tan maêkan. Biyan mukay kayêk bini ya itanêm yan amên a kay mati buy a yan mapaulayan na luta yan.”

²⁰ Kabay sinaliw Jose para sa Faraon ya kaganawan lutay idi sa Egipto. Insaliw kan Jose un mani tawuy manugêl sa Egipto ya mani panggitnan la gawan sa sadyay layang. Kabay nagin pibandiyan Faraon ya kaganawan lutay idi sa Egipto. ²¹ Buy ya kaganawan tawu sa Egipto, dinyag Jose un ipus Faraon. ²² Nuwa asê sinaliw Jose ya lutan mani pari gawan pawan mananggap ya mani pari un pera ubat sa Faraon buy pambiyang silan Faraon sa mani kaylangan la.

²³ Sinabin Jose sa mani tawu, “Amêsên, nasaliw kataw na buy ya luta yu para sa Faraon. Ati ya bini amên makatanêm kaw. ²⁴ Sa panawun pamupul yu, sêpat yun idin sa Faraon ya ikalimay dakay pupul yu buy si abituy apat ta dakay ya nitagan sabay ya kêwên yu amên dilag kaw itanêm buy dilag maêkan na pamilya yu.”

²⁵ Sinabin mani tawu, “Amung, inligtas mun kayêk ka biyay yan. Kabay kalabay kay magpaipus sa Faraon.”

²⁶ Kabay dinyag kautusan Jose sa buun Egiptoy sêpat idin sa Faraon ya ikalimay dakay sa mani pupul la. Buy angga amêsên, pandaygên la pun na abiin. Kay ya lutan mani pari ya asê nagin pibandiyan Faraon.

Inyawad Jacob kan Jose ya ilbêng ya sa Canaan

²⁷ Kabay nanugêl ya mani Israelita sa lugal Goshen ya sakup un Egipto. Sa lugal abiin, baysên silayna binumandi buy baysên êt inlumakê ya mani layi la.

²⁸ Nanugêl si Jacob sa Egipto sa mapu buy pituy tawun. Nabyay yan dinalan buy apattapu buy pituy tawun. ²⁹ Sên matanam Jacob ya madani yinan mati, binêg nay anak na ya si Jose buy sinabi na, “Nu kapapaidu waku sa pangêlêw mu, idin muy gamêt mu sa aypan paa ku bilang pangaku mu sa pamisundu mun katapatan buy kangêdan mu kangku. Nu mati yakina, agana muku ilbêng baydi sa Egipto, ³⁰ nun a isalwang muku sa Egipto buy ilbêng muku sa lêbêng mani ninunu ku.”

Nakitbay si Jose, “Daygên kuy pansabin mu.”

³¹ Sinabin Jacob, “Manumpa ka kangku.” Kabay nanumpa si Jose sa bapa na. Nagpalukub si Israel sa pagkalêkan na amên magpasalamat sa Namalyari.

48

Pinagpalan Jacob silan Manases buy si Efraim

¹ Pamakayarin abiin, dilag nibalita kan Jose ya nagsakit ta bapa na. Kabay sa pamaku na sa bapa na, pikilaku nay luway anak na ya si Manases buy si Efraim.

² Sên natandan Jacob ya inlumatêng nga anak na ya si Jose, pinagpilitan nan niknu sa kakalêkan na.

³ Sinabin Jacob kan Jose, “Sabitun idi yaku pun sa Luz sa lugal Canaan, nagpakit

kangkuy Namalyari ya Makapangyarian buy pinagpala naku.”⁴ Sinabi na kangku, “Pakalak-ên kuy mani layi mu buy daygên katan pipuunpuunan malakêy layi. Buy idin ku sa mani layi muy lugal Canaan buy mapakallay ati kanuman.”

⁵ Buy sinabi na, “Ya luway anak mu ya silan Efraim buy si Manases ya in-anak baydi sa Egipto bayu waku pun lumatêng, ituwad ku silaynan mani anak ku kaparisu lan Reuben buy si Simeon ya anak ku.”⁶ Nuwa nu dilag ka pun mani anak, sabay silay kamu buy maubat kallan Manases buy kan Efraim ya mapagmana la.⁷ Sa pag-udung yan ubat sa Padan Aram, nati si Raquel sa Canaan. Sa panawun na abitu, madani kay yana sa Efrata. Kabay in-ilbêng kuya tana sa agid dan papakun sa Efrata ya sabay ya Betlehem amêsên.”

⁸ Sên nakit Israel ya luway anak Jose, namatang ya kana, “Sisabêt sila?”

⁹ Nakitbay si Jose sa bapa na, “Sabay silay luway anak ku ya indin Namalyari kangku baydi sa Egipto.”

Kabay sinabin Israel, “Idani mu kangkuy mani anak mu amên pagpalên ku sila.”

¹⁰ Sa panawun na abitu, napukakêy nay makit Israel gawan tuwa yina. Kabay indanin Jose ya mani anak na kan Israel. Tinakês buy dinêp silan Israel.

¹¹ Sinabin Israel kan Jose, “A kina inisip ya makitan kata pun. Nuwa amêsên, tinulutan Namalyari ya alwan kay sikay makitan ku, nun a pati maanak mu.”

¹² Kingwan Jose ya luway anak na ya aampun apu lay si Israel buy nagpalukub ya bilang panggalang sa bapa na.¹³ Pamakayari, in-uman nan indani ya maanak na sa apu la amên pagpalên na sila. Si Efraim idi ya sa wanan Jose ya idi sa udin Israel buy si Manases, idi ya sa udin Jose ya idi sa wanan Israel.¹⁴ Nuwa pikurus Israel ya gamêt na, impaluntu nay wanan gamêt na sa ulun bungsu ya si Efraim buy impaluntu nay udin gamêt na sa ulun panganay ya si Manases.

¹⁵ Pamakayari, pinagpalan Israel silan Jose buy sinabi,

“Ya Namalyari ya magbantay kangku paubat sa in-anak kaku angga amêsên ya sabay êt ya Namalyari ya pagsuywan mani ninunu tamu ya silan Abraham buy si Isaac, ya magpala sa mani anak ka ati.

¹⁶ Pagpalên sila dayin ang-el ya niligtas kangku sa kaganawan kadawakan. Dayi sa kapamilatan la, maganaka laku buy ya mani ninunu ku ya silan Abraham buy si Isaac.

Buy lumakê sila pun dayi sa babun luta.”

¹⁷ Sên nakit Jose ya impaluntun bapa nay wanan gamêt na sa ulun Efraim, a ya natula. Tinalan nay gamêt bapa na buy impaluntu na sa ulun Manases.¹⁸ Sinabin Jose sa bapa na, “Bapay, alwan abiin ya panganay. Abiti ya, ipaluntu mu kanay gamêt mu.”

¹⁹ Nuwa nakitbay ya bapa na, “Awu, tanda kuy anak ku. Ya mani layin Manases pakadyag pikatandan na bansa. Nuwa luyang pikatandan ya mani layin bungsu ta pakadyag malakêy bansa ya layi na.”²⁰ Kabay sa parabaysên na paralan dinyag Israel un igit si Efraim kaysa kan Manases. Sa allu êt abiin, pinagpalan Israel ya

luway anak Jose. Sinabi na, “Gamitin mani Israelitay lagyu yu sa kapamilatan pagsabin, ‘Pagpalên ka ta dayin Namalyari kaparisu lan Efraim buy si Manases.’ ”

²¹ Kabay sinabin Israel kan Jose, “Madani yakinan mati. Nuwa agana kaw migaganaka ta awyunan kaw Namalyari buy iudung nakaw sa lutan mani ninunu yu. ²² Jose sikay magmanan Shekem, alwan mapatêl mu.^m Ya lutan abiin, nakwa ku gawan sa pamikilaban ku sa mani Amoreo sa kapamilatan kêya buy bayi ku.”

49

Pinagpalan Jacob ya maanak na

¹ Pamakayari, binêg Jacob ya kaganawan maanak na. Sinabi na, “Magdani kaw kangku ta sabin ku kamuyuy malyari lanu kamuyu.

² Maanak kuway, magdani kaw kangku buy lêng-ên yuku.

Lêng-ên yuy bapa yuy si Israel.

³ Reuben, sikay panganay kuy liyaki sabitun anak-anak kaku pun, igit kan pikatandan buy napas-êy kaysa mapatêl mu.

⁴ Nuwa kaparisu kan mansumbuy lanêm ta a mu mabênbênan na kalabayan lawini muy nadawak.

Ta tinakês muy asawa kuy ipus.

Sa dinyag mun abiin, alway nan sikay igit sa kaatag.

⁵ Silan Simeon buy si Levi ya mipatêl, ya mani kêya la panggamitin lan lumaban sa mani tawu.

⁶ A ku kilaku o maku sa pamititipun yu gawan nu manubag kaw, mamati kaw mani tawu

buy sa sarilin kalabayan yu, pampilayên yuy mani toru.

⁷ Isumpa silan Simeon buy si Levi gawan matubag buy mapamasakit sila. Pisyayên ku sila buy pikyatên sa Israel.

⁸ Sikay Juda, dayêwên kan mapatêl mu buy gawan sambutun muy mani kapati mu, dukwan kan mapatêl mu.

⁹ Sikay Juda, maiparisu ka sa anak lewun ya pamakayari mun nangan ayup, malêk ka amên magpaynawa,

buy ayin makadêgdêg makapêw kana.

¹⁰ Ya mani layin Juda sabay ya mani ari kanuman.

Buy ayin katganan na pamunu la angga sa lumatêng si Shiloⁿ

^m48:22 Malyarin paradi êt “Alwa pun êt abiin binyanan kata êt gisay kapatalan ya narani sa bung-uy ya igit kaysa mapatêl mu.”

ⁿ49:10 Ya labay sabin Shilo, tawuy dilag karapatan.

ya sêpat sunulun mani tawu.

¹¹ Agyan is-êl Juday mitainduy asnu sa mamangêd da puun wakay ubas, a la maubus sa ati sa sadyay lakê.

Buy agyan pamipi nay sabên ubas, a na maubus.

¹² Ya mani matan Juda, umudit gawan sa alak

buy ya bêbêy na, pinupumuti gawan sa gatas ya pan-inêmên na.

¹³ Sikay naman ya Zebulun, manugêl ka sa agid dagat.

Buy ya luta mu madyag paglatngan mani pagsakayan sa dagat.

Ya luta mu miras angga sa Sidon.

¹⁴ Sikay Isacar, maiparisu ka sa napas-êy ya asnu

ya magpaynawa sa tutugêlan mani tupa.

¹⁵ Pibabatan mun ipusun ka buy mag-ubran nabyat,

mangêd buy naidu ta dayi ya pantugêlan mu.

¹⁶ Sikay Dan, mangatul kan mangêd sa mani tawu mu

bilang gisa sa mani layin Israel.

¹⁷ Magin kaparisu kan matubag ga utan ya idi sa agid dan ya manuktuk buwên kabayu ya manduman.

Kabay manabuy nakasakay baydu.

¹⁸ Panginuun, mangêtêng ngaku sa pamiligtas mu.

¹⁹ Sikay Gad, duyungun kan pustun mani manakaw.

Nuwa labanên mu sila angga sa mipamwayu sila.

²⁰ Sikay Asher, malakê buy manyaman na kanên mu.

Mamupul kan kanên para sa mani ari.

²¹ Sikay Neftali, maiparisu ka sa imbus ya uysay

manganak un mangangêd da anak.^o

²² Sikay Jose, maiparisu ka sa matagêy ya wakay

ya nakatanêm sa agid sibul ya mandumakap sa dapas.^p

²³ Sikay Jose, pagkatubag kan mani mamana.

Sa tubag la kamu, panên laka.

²⁴ Nuwa pawa mu sila êt panên.

Buy ya gamêt mu, pumas-êy gawan sa sawup Makapangyarian ya Namalyarin Jacob,

ya Magpastul buy Batun Israel.^q

²⁵ Ya Makapangyarian ya Namalyarin mani ninunu mu ya sabay ya manawup buy magpala kamu.

^o49:21 Malyarin paradi êt, “Ya mam-in mangangêd da pagsabi.”

^p49:22 Malyarin paradi êt, “Masilêb ba asnuy idi sa danin sibul o sa agid bêngaw.”

^q49:24 Ya labay sabin Batun Israel, magbantay sa Israel.

Biyan nakan uran buy lanêm sa sibul.

Buy biyan nakan malakêy anak buy saysay.

²⁶ Ya pagpapala kamun bapa mu, igit pun sa pagpapalan mani ninunu ku buy matag-ay pun kaysa mani bung-uy awlagi.

Jose matanggap muy mani pagpapalan ati, igit ka kaysa mapatêl mu.

²⁷ Sikay Benjamin, maiparisu ka sa asun aniwid ya nu maranun mandakêp ayup amên kêna

buy sa yabi, pan-atagên na nitagan.”

²⁸ Sabay ya abiin silay mapu buy luway maanak Jacob ya pinangubatan layin Israel. Buy abiin na sinabin bapa la sabitun pinagpala na sila ayun sa sêpat sa balang gisa kalla.

Ya pangamatin Jacob

²⁹ Pamakayari, intipan Jacob sa maanak nay, “Madani kinan mapagkaawyun ya mani kamag-anak kuy nati. Ilbêng yuku sa danin mangatwa ku sa lêtang ya idi sa panggitnan Efron ya Heteo. ³⁰ Ya panggitnan na abitu, idi sa Macpela ya nadani sa Mamre ya idi sa lutan Canaan ya sabay ya sinaliw Abraham kan Efron ya Heteo amên daygên pamilbêngan. ³¹ Baydu in-ilbêng si Abraham buy ya asawa na ya si Sara buy baydu êt in-ilbêng si Isaac buy ya asawa na ya si Rebecca buy baydu ku êt in-ilbêng si Lea. ³² Sinaliw sa mani Heteo ya panggitnan buy ya lêtang ya idi baydu.”

³³ Pamakayarin tinipanan Jacob ya maanak na, nagkalêk ya buy nabuytuwan ninan inawanên. Buy kaawyun nayna ya mani pipuunpuunan na.

50

In-ilbêng Jose si Israel

¹ Tinakês Jose ya bapa na buy kaban manangis ya, dinêp naya sa pingi.

² Pamakayari, in-utus Jose sa mani manulu ya ibalsamuy bapa na. Kabay binalsamu laya. ³ Sa panawun na abitu, ya pangabalsamu kana, nabuyut un apattapuy allu, ayun sa naugalyan mani Egipcio. Nanêmtêm ya mani Egipcio para kana un pitumpuy allu.

⁴ Sên nayari yay panêmtêm la, sinabin Jose sa mani upisyal Faraon, “Nu kapapaidu waku kamuyu, sabin yu sa Faraon ⁵ ya tulutan nakun ilbêng nga bapa ku sa Canaan. Tagawan sinabi na kangkuy, ‘Madani yakinan mati. Kabay manumpa ka kangku ya ilbêng muku sa pamilbêngan ya kinali ku sa Canaan.’ Pamakayarin lêbêng, tambêng ngakun mag-udung.”

⁶ Impasabin Faraon kan Jose, “Mita kayna buy ilbêng minay bapa mu ayun sa impapangaku na kamu.”

⁷ Kabay namita si Jose amên ilbêng nga bapa na. Kaawyun nan namitay kaganawan upisyal Faraon, ya mani mangatway pinunu sa palasyun Faraon buy ya kaganawan mangatway pinunu ya manugêl sa Egipto. ⁸ Kaawyun êt Jose ya pamilya na, mapatêl na buy ya pamilyan bapa na. Ya nabalag tana sa Goshen, abitu silay anak lay nangabêlêng buy mani tupa, kambing, buy baka la. ⁹ Kaawyun êt Jose ya mani sundalus ya nakasakay sa mani kalesa buy ya mani sundalus ya nakasakay sa mani kabayu. Taganan sadyay lakê la.

¹⁰ Sên inlumâtêng sila sa panaran sa Atad ya idi sa kapakan Ilug Jordan, nanêmtêm sila baydu buy sadyay tangis la. Sa lalên pituy allu, sadyay pagmalun Jose para sa bapa na. ¹¹ Sên nakitan mani Cananeooy manugêl baydu ya panêmtêm la kan Jacob sa panaran sa Atad, sinabi lay, “Sadyay panêmtêm mani Egipto.” Kabay ya lugal la abitu ya madani sa Ilug Jordan, binêg un Abel Mizraim.^f

¹² Tinupad maanak Jacob ya intipan na kalla. ¹³ Tagawan gintan lay bangkay na sa Canaan buy in-ilbêng sa lêyang ya idi sa panggitan Macpela ya nadani sa Mamre. Sinaliw Abraham ya panggitan na abiin kan Efron ya Heteo amên daygên pamilbêngan. ¹⁴ Pamakayarin in-ilbêng Jose ya bapa na, nag-udung ya sa Egipto kaawyun na mapatêl na buy ya kaganawan kaawyun lan nilbêng.

Ya pangakun Jose sa mapatêl na

¹⁵ Sên nailbêng ngay bapa la, sinabin mapatêl Jose, “Dat manubag pun kantamu si Jose buy ablasên na kitamu sa dinyag tamu kana.” ¹⁶ Kabay impasabi la kan Jose, “Bayu nati ya bapa mu, namitipan yan ¹⁷ sabin kamuy patawarên mukay yana sa nadawak ka dinyag yan kamu. Kabay amêsên patawarên mukay ya mani lingkud Namalyarin bapa mu.” Nakatangis si Jose sa sabi ya impasabin mapatêl na.

¹⁸ Nagdani buy nagpalukub sa arapan Jose ya mapatêl na buy sinabi, “Abiti kay ya mani ipus mu.”

¹⁹ Nuwa sinabin Jose kalla, “Agana kaw malimu. Ta unu Namalyari yaku?”

²⁰ Pêtêg namalanu kaw nadawak kangku, nuwa namalanuy Namalyari un mangêd amên iligtas na sa layang ya malakê. ²¹ Kabay agana kaw malimu. Ta sikuy manaysay kamuyu buy sa maanak yu.” Ya pagsabin Jose sa mapatêl na un dilag mangêd da nakêm sabay ya nam-in kasiglan kalla.

Ya pangamatin Jose

²² Nanugêl si Jose sa Egipto kaawyun ya kaganawan pamilyan bapa na. Nabyay yan dinalan buy mapuy tawun, ²³ buy nakitan na pun ya maapu na sa anak na ya si Efraim buy sa apu na ya si Makir ya anak un Manases. Intuwad nan anak ya mani anak Makir.

²⁴ Amêsên, sinabin Jose sa mapatêl na, “Madani yakinan mati, nuwa sawpan kaw

^f50:11 Ya labay sabin Abel Mizraim, malluksay mani Egipto.

Namalyari. Itas nakaw baydi buy gêtan nakaw sa lugal la impangaku na kan Abraham, Isaac, buy kan Jacob.”²⁵ Pamakayari, sinabin Jose sa mani Israelita, “Manumpa kaw ya nu itas kaw Namalyari baydi, gêtan yuy mani but-u ku.”

²⁶Nati si Jose sabitun dinalan buy mapuy tawun. Binalsamu laya buy indin sa kabaung sa Egipto.